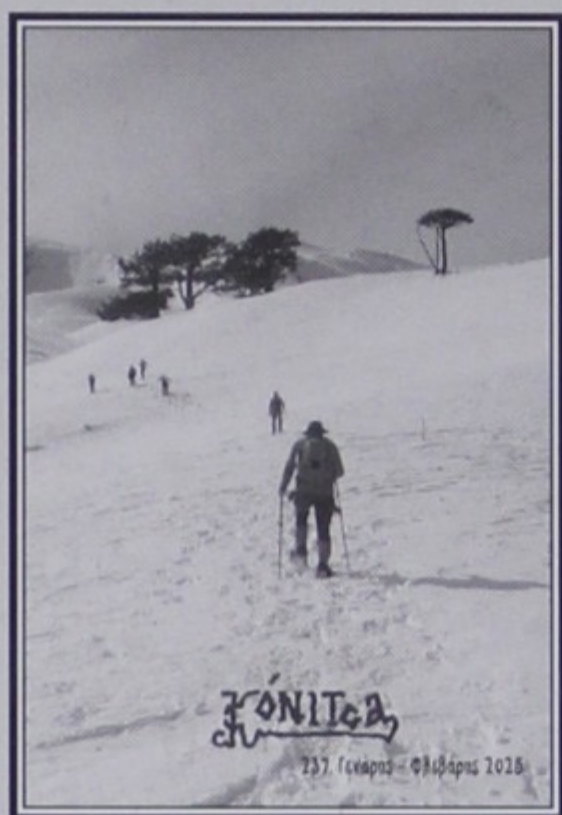

ΚΟΝΙΤΕΣ

237. Γενάρης - Φλεβάρης 2025

237. Γενάρης - Φλεβάρης 2025
(Φωτ.: "ΕΟΣ Κόνιτσας"
- Σμόλικας)

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979 138 737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 20 Ευρώ,

Εξωτερικού 40 Ευρώ ή 50 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο **Σ. Τουφίδη**

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

IBAN: GR 32 0171 3020 0063 0201 0076 607

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 237 Γενάρης - Φλεβάρης 2025 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

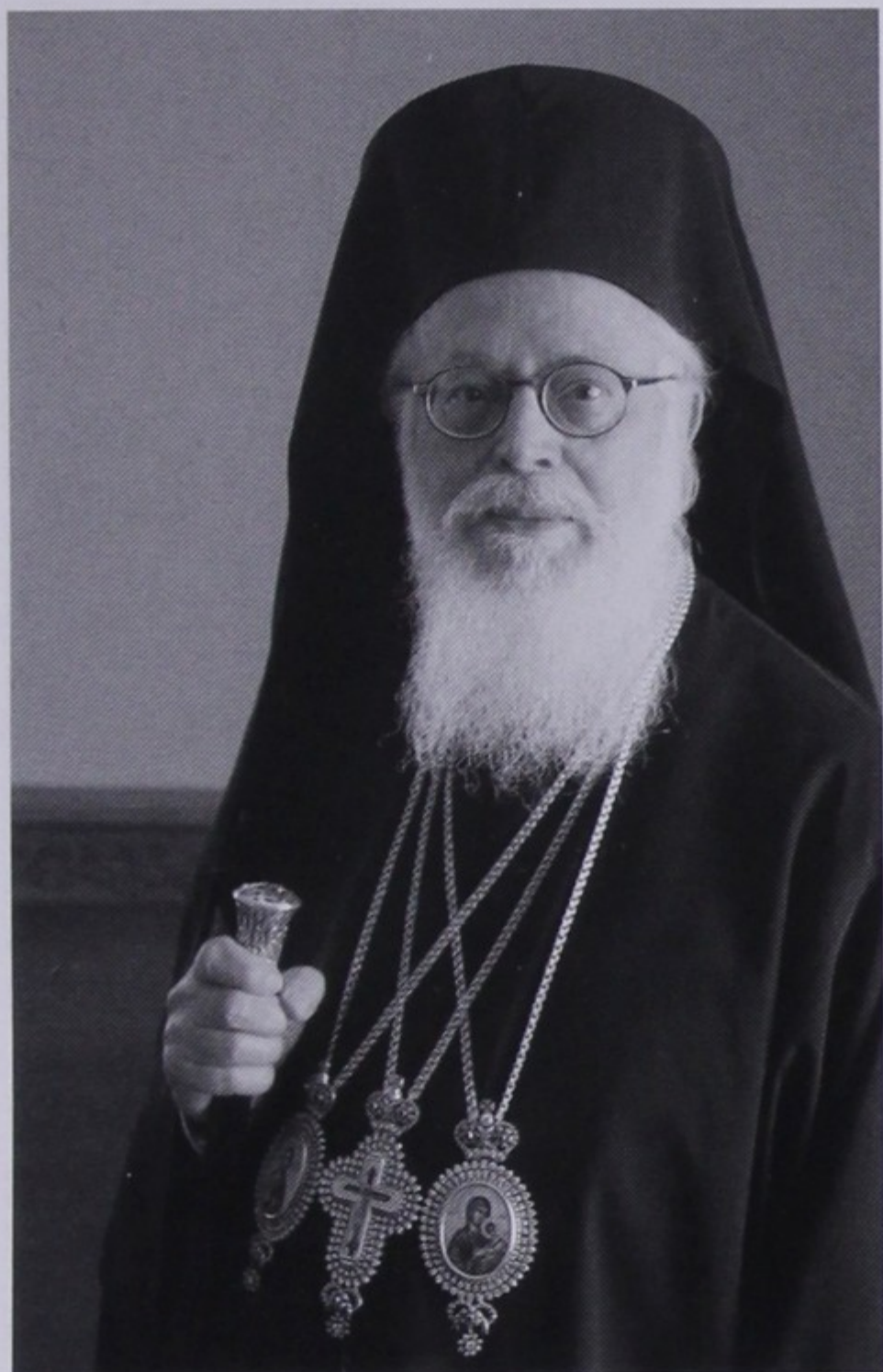
1	Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος, Σ. Τ.
2	Κώστας Τασούλας
3	Μετά τα σαράντα χρόνια, Σ. Τ.
4	Τα 112 Ελευθέρια της Κόνιτσας
11	Με το βλέμμα στο μέλλον, Η. Ανδρέου
12	Ο Άγιος Κοσμάς στην Κόνιτσα, Χ. Παπαϊωάννου
15	Εκδρομή Γ' Λυκείου Κόνιτσας, Γ. Ειρ.
22	Τεχνητή Νοημοσύνη, Θ. Κυρτζόγλου
24	Εύθυμα και σοβαρά, Μ. Σπηλιόπουλου
29	Το χρήμα ως ιδανικό, Γ. Μαυρογιάννης
32	Ο όρκος του Μ. Αλεξάνδρου
33	Μαθητικά χρόνια στην Κόνιτσα, Δ. Παπαλάμπρου
39	Σπουδή σε εξώθυρα, Τ. Κανάτση
40	Η βροχή (ποίηση), Φωτ. Γιαννούχου
41	Μαύρη αλήθεια (ποίηση), Δ. Δημητριάδη
42	Χειμώνας στο χωριό, Η. Ανδρέου
43	Χρέος συγγνώμης, Η. Ανδρέου
45	Η δοντάγρια, Τ. Πορφύρη
51	Τα Θεοφάνεια στην Κόνιτσα
52	Περιμένοντας τον Βουλευτή, Σ. Τ.
53	Συλλαλητήριο στην Κόνιτσα, Σ. Τ.
55	Το βιβλίο Χρ. Σμυρέλη, Α. Χούσου
57	Δραστηριότητες ΕΟΣ Κόνιτσας
59	Επιστολή Γ. Μάρραιη
60	Από τον Δήμο
61	Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλδη 1
45221 Ιωάννι
τηλ. 26510 773
e_theodo@otenet.

Αρχιεπίσκοπος Αναστάσιος

Ανήγειρε δεκάδες εκκλησίες σ' όλη την Αλβανία τοποθετώντας τους ανάλογους Ιερείς, αλλά δεν περιορίζεται η δράση του μόνο εκεί. Δραστηριοποιείται σε θέματα Παιδείας, Υγείας και φιλανθρωπίας με Ιδρύματα για προσφορά στους πάντες.

Με την εκδημία του η σορός του εκτίθεται στον Μητροπολιτικό Ναό Αθηνών για τριήμερο προσκύνημα από πλήθη λαού. Η μεταφορά της σορού προς τα Τίρανα με αυτοκίνητο, περνάει από τα ελληνικά χωριά της Δρόπολης και σε κάθε στάση σκεπάζεται με λουλούδια από τα πλήθη.

Φτάνοντας στα Τίρανα τοποθετείται στον Ναό της Ανάστασης (έργο του) για λαϊκό προσκύνημα και στις 30/1 κηδεύεται.

Πλήθη πέρασαν από την Εκκλησία. Στην εξόδιο Ακολουθία παραβρέθηκαν: ο Πατριάρχης Βαρθολομαίος, ο Αρχιεπ. Ιερώνυμος, Καθολικοί, Μουφτίδες κ.α.

Μίλησαν για το έργο και την προσφορά του ο Πατριάρχης, ο Τοποτηρητής της Μητρόπολης Κορυτσάς.

Οι πρωθυπ. Μητσοτάκης και Ράμα κ.α. Η πάνδημη προσέλευση στο λαϊκό προσκύνημα και στην κηδεία έδειξε ότι ο μακαριστός Αναστάσιος ήταν ενσάρκωση του ΚΑΛΟΥ, ΑΝΘΡΩΠΟΣ και ΑΓΙΟΣ στην πράξη. Μακάρι και αυτός που θα τον διαδεχτεί να ακολουθήσει τα βήματά του και όλοι οι κληρικοί να τον έχουν για παράδειγμα.

Και ο καθένας μας ας αναβαπτιστεί στις διδαχές του να κάνουμε μια πιο δίκαιη και ανθρώπινη κοινωνία...

Με πρόβλημα υγείας ο Αρχιεπίσκοπος Αλβανίας μεταφέρθηκε εσπευσμένα σε νοσοκομείο της Αθήνας όπου, παρά τις προσπάθειες των γιατρών, έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 95 ετών, στις 25-1-25.

Ο Μακαριστός Αναστάσιος αφιέρωσε τη ζωή του στον άνθρωπο, αφήνοντας σπουδαία παρακαταθήκη με το πλούσιο έργο του.

Μετά την ιεροαποστολική του δράση στην Αφρική αρκετά χρόνια, το 1991 αναλαμβάνει την επανασύσταση της Αλβανικής Εκκλησίας βάζοντας στην πατρική του αγκαλιά ορθόδοξους, καθολικούς, μουσουλμάνους χωρίς διάκριση, με σύνθημα την αγάπη. Κανόνας της ζωής του ήταν η ΑΓΑΠΗ προς κάθε κατεύθυνση.

Σ.Τ.

Κώστας Τασούλας

Στις 12-2-2025 η Βουλή εξέλεξε τον συμπατριώτη μας κ. Κώστα Τασούλα Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Είναι η δεύτερη φορά, μετά τον Κάρολο Παπούλια, που εκλέγεται Ηπειρώτης στο ανώτατο Πολιτειακό αξίωμα της χώρας.

Ο κ. Τασούλας ξεκίνησε την πολιτική σταδιοδρομία ως Δήμαρχος Κηφισιάς, κατόπιν για πολλά χρόνια εκλεγόταν

βουλευτής με το κόμμα της Ν. Δημοκρατίας. Διετέλεσε Υφυπουργός, Υπουργός και Πρόεδρος της Βουλής.

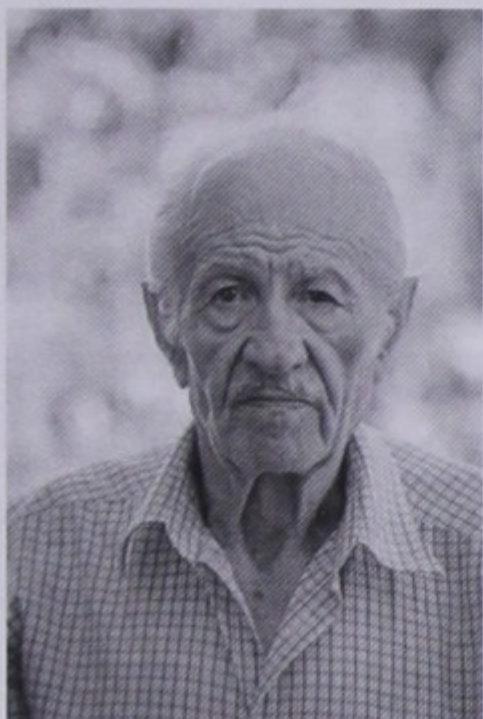
Έχει επισκεφτεί πολλές φορές την Κόνιτσα και είναι συνδρομητής του περιοδικού μας από πολλά χρόνια.

Η Συντακτική Επιτροπή τον συγχαίρει και του εύχεται Υγεία και δύναμη στην εκπλήρωση των νέων καθηκόντων του.

*Τον άρχοντα τριών δει μέμνησθαι. Πρώτον ότι ανθρώπων άρχει.
Δεύτερον ότι κατά νόμους άρχει. Τρίτον ότι ουκ αεί άρχει.*

(Αγάθων, αρχαίος τραγικός, 450 – 400 π.Χ.)

Μετά τα σαράντα χρόνια...

Το παρόν τεύχος είναι το τελευταίο το οποίο κυκλοφορεί με την μέχρι τώρα Σ.Ε. και τον υπεύθυνο έκδοσης που υπογράφει αυτές τις γραμμές.

Όπως έχουμε ξαναγράψει, ήρθε η στιγμή της αποχώρησης από τη δ/ση του περιοδικού, μετά από σαράντα χρόνια έκδοσης στην Κόνιτσα.

Σ' αυτά τα χρόνια που πέρασαν, δημιουργήθηκε ένας φιλικός δεσμός μεταξύ Συντ. Επιτροπής συνεργατών, συνδρομητών και Υπεύθυνου έκδοσης να νιώθουμε σαν «οικογένεια» γιατί η δ/ση δεν έβλεπε το περιοδικό ως ιδιοκτησία, αλλά ως κοινό βήμα φιλόξενο για όλους.

Αν η προσφορά του ήταν θετική, αυτό επαφίεται στην αντικειμενική κρίση των αναγνωστών συμπατριωτών και μη. Όλοι κρίνονται και πρέπει, αρκεί η κριτική να μην είναι «στείρα» αλλά καλοπροαίρετη και εποικοδομητική για την καλύτερευση κάθε προσπάθειας...

Ο γράφων, ως Υπεύθυνος έκδοσης, αποχωρώντας πια απευθύνει δημόσια χαιρετισμό με τα ευχαριστήρια προς τη Συντ. Επιτροπή, τους συνεργάτες και ιδιαίτερα τους φίλους συνδρομητές, που με τον «οβολόν» τους κράτη, σαν «ζωντανό» το περιοδικό μας σε όλο το μακρύ διάστημα της έκδοσής του.

Εύχομαι, αυτός ο μικρός Φάρος – κατά τον χαρακτηρισμό του αείμνηστου καθηγητή Χρήστου Ανδρειάδη – να συνεχίσει την ακτινοβολία του για πολλά χρόνια από τούτο το ακριπικό μετερίζι της πατρίδας μας.

Σωτ. Τουφίδης

Από τη σοφία των προγόνων μας

«άνθρωπος φύσει πολιτικόν ζῶον»

«Ὁ μὴ δυνάμενος κοινωνεῖν ἢ μηδὲν δεόμενος δι' αὐτάρκειαν οὐδὲν μέρος πόλεως, ὥστε ἢ θηρίον ἢ θεός»

Ὅποιος δὲν μπορεῖ νὰ ζεῖ στὴν κοινωνία, μαζί μέ ἄλλους ἢ ὅποιος δὲν ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ κανένα λόγῳ αὐτάρκειας, αὐτός δὲν ἔχει καμιὰ θέση στὴν πόλιν, ὥστε ἢ θηρίο ἢ θεός εἶναι.

«ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΚΑ»

Με λαμπρότητα η Κόνιτσα γιόρτασε τα 112α Ελευθέριά της

Με τη δέουσα λαμπρότητα και επισημότητα, παρουσία του Βουλευτή Ιωαννίνων Γ. Αμυρά ως εκπροσώπου του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, του Αρχηγού ΓΕΣ Αντιστρατήγου Γ. Κωστίδη ως εκπροσώπου του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ και του επίτιμου Αρχηγού ΓΕΕΘΑ Στρατηγού ε.α. Κωνσταντίνου Φλώρου, εορτάστηκαν την Κυριακή 23 και τη Δευτέρα 24 Φεβρουάριου 2025 τα 112α Ελευθέρια της Κόνιτσας και της ομώνυμης επαρχίας από τον οθωμανικό ζυγό.

Οι εορταστικές εκδηλώσεις ξεκίνησαν την Κυριακή 23 Φεβρουάριου με την εξαιρετική παρουσίαση επετειακού μουσικού προγράμματος από τη Μικτή Χορωδία του Δήμου υπό τη διεύθυνση του Ιωάννη Γαλίτη, από τη Μικτή Χορωδία "Cantus" Δημοτικού Ωδείου Ιωαννίνων υπό τη διεύθυνση της Κωνσταντίνας Μήλια και τη Συμφωνική Ορχήστρα Δημοτικού Ωδείου Ιωαννίνων υπό τη μουσική διεύθυνση του Αρχιμουσικού Γιώργου Χλίτσιου.

Τη Δευτέρα 24 Φεβρουάριου τελέστηκε Θεία Λειτουργία και Δοξολογία στον Ιερό Ναό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων στο μνημείο των ηρώων στη θέση «Αη Γιάννης», όπου το 1913 έγινε η υποδοχή των αγωνιστών της Απελευθέρωσης της Κόνιτσας από τον οθωμανικό ζυγό με επικεφαλής τον λοχαγό Δημήτριο Παπανικολάου, διοικητή του 1ου

Τάγματος του 22ου Σώματος Πεζικού.

Ακολούθησε εκδήλωση στην αίθουσα τελετών του Δημαρχείου, όπου τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνησε η κυρία Μαρούλα Παπαευσταθίου - Τσάγκα, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Φιλολόγων Ιωαννίνων, Διδάκτωρ Ιστορίας με θέμα: «Ο Πίνδος σέρνει το χορό με το ζερβί του χέρι κι οπίσωθέ του ακολουθούν όλα τα κορφοβούνια...» - 112 χρόνια ελεύθερη Κόνιτσα.

Οι εκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν με τη μαθητική και στρατιωτική παρέλαση ενώπιον των επισήμων με τη συμμετοχή της Φιλαρμονικής Ορχήστρας Δήμου Κόνιτσας «Ελευθέριος Χ. Παγγές» και της στρατιωτικής μουσικής της 8ης ΜΠ Ταξιαρχίας.

Τις εκδηλώσεις τίμησαν με την παρουσία τους ο Γενικός Αρχιερατικός Επίτροπος της Ιεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης Πανοσιολογιότατος Αρχιμανδρίτης π. Νικόλαος Λιόλιος ως εκπρόσωπος του ασθενούντος Μητροπολίτου κ.κ. Ανδρέα, ο Βουλευτής Ιωαννίνων τη ΝΔ Γεώργιος Αμυράς ως εκπρόσωπος του Προέδρου της Βουλής των Ελλήνων, ο Αρχηγός ΓΕΣ Αντιστρατήγος Γεώργιος Κωστίδης ως Εκπρόσωπος του Αρχηγού ΓΕΕΘΑ, ο επίτιμος Αρχηγός ΓΕΕΘΑ Στρατηγός ε.α. Κωνσταντίνος Φλώρος, ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας Παπασπύρου, ο Βουλευτής Ιωαννίνων του ΠΑΣΟΚ Ιωάννης Τσίμαρης, ο πρώην Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη

Ελευθέριος Οικονόμου, ο Γενικός Περιφερειακός Αστυνομικός Διευθυντής Ηπείρου Υποστράτηγος Κωνσταντίνος Κακούσης ως Εκπρόσωπος του Αρχηγού της ΕΛ.ΑΣ., ο Διοικητής του Γ' Σώματος Στρατού (Γ' ΣΣ/ NRDC-GR) Αντιστράτηγος Γαρίνης Αθανάσιος, ο Διοικητής της 8ης Μ/Π Ταξιαρχίας Ιωαννίνων Ταξίαρχος Βασίλειος Κολιός, ο Πρόεδρος του Πολεμικού Μουσείου Αθηνών και Επίτιμο Διοικητή της Σχολής Ικάρων Αντιπύραρχος ε.α. Κωνσταντίνος Καραμεσίνης και ο Αντιπρόεδρος Αντιστράτηγος ε.α. Ιωάννης Τζουνάκος, ο Αντιπεριφερειάρχης Πρόδρομος Γαϊτανίδης ως εκπρόσωπος του Περιφερειάρχη και η Αναπληρώτρια Περιφερειάρχης Αγνή Νάκου, ο Συντονιστής Επιχειρήσεων Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας και Ιονίων Νήσων Υποστράτηγος της Πυροσβεστικής Χριστόφορος Μπόκας, ο Διοικητής της Περιφερειακής Πυροσβεστικής Διοίκησης Ηπείρου Τσιώπος Κωνσταντίνος, οι Δήμαρχοι Αρταίων Χριστόφορος Σιαφάκας, Πρέβεζας Νίκος Γεωργάκος, Πωγωνίου Κωνσταντίνος Καψάλης, Ζίτσας Μιχαήλ Πλιάκος, Βορείων Τζουμέρκων Νίκος Βαίτης, ο Αστυνομικός Διευθυντής της Γεν. Περιφ. Αστυν. Διεύθυνσης Ηπείρου Χρήστος Κωλέτης, ο Αστυνομικός Διευθυντής

της Διεύθυνσης Αστυνομίας Ιωαννίνων Δημήτριος Διαμάντης, ο Διοικητής του 583 Τάγματος Προκαλύψεως Αντισυνταγματάρχης Γιαννούλης Αθανάσιος, ο Διοικητής του Τάγματος Εθνοφυλακής Αντισυνταγματάρχης Κωνσταντίνος Νιόλκας, ο Διοικητής του Αστυνομικού Τμήματος Κόνιτσας Σπυρίδων Μπράχος, ο Διοικητής της Πυροσβεστικής Υπηρεσίας Κόνιτσας Αντιπύραρχος Λεωνίδας Καραλής, οι πρώην Δήμαρχοι Παναγιώτης Γαργάλας, Νικόλαος Εξάρχου και Πρόδρομος Χατζνεφραιμίδης, ο Πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Βασίλης Σπανός, οι Αντιδήμαρχοι, Δημοτικοί Σύμβουλοι, Πρόεδροι των Κοινοτήτων του Δήμου μας, μέλη της Ένωσης Αποστράτων Αξιωματικών Στρατού και Εφέδρων Αξιωματικών Νομού Ιωαννίνων, εκπαιδευτικοί της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, οι Διευθυντές και εκπαιδευτικοί των σχολείων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης της Κόνιτσας, εκπρόσωποι φορέων και οργανώσεων και πλήθος κόσμου. Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει θερμές ευχαριστίες στους συντελεστές των εκδηλώσεων και όσους τίμησαν με την παρουσία τους την Κόνιτσα

ΜΕ ΤΟ ΒΛΕΜΜΑ ΣΤΟ ΜΕΛΛΟΝ

Του Ηλία Ανδρέου

Φυσικά ο καθείς από εμάς είναι μια ύπαρξη εφήμερη πλην όμως οι κοινωνίες στις οποίες ζούμε και κινούμαστε έχουν μέλλον και διάρκεια όσο και να παραδεχόμαστε και να λέμε πως η Κόνιτσα παρακμάζει εν τούτοις το μέλλον είναι άδηλο.

Εκ του λόγου τούτου κάθε κοινωνία πέραν του ότι καλείται να δώσει λύσεις και απαντήσεις στα τρέχοντα προβλήματα έχει χρέος όπως στο μέτρο του δυνατού να προβλέψει την εξέλιξη των πραγμάτων και τις ανάγκες του μέλλοντος.

Στα τέλη του μηνός Ιανουαρίου μας ήρθαν τα ευχάριστα μηνύματα πως ο πρώην Πρόεδρος του Ελληνικού Κοινοβουλίου και αυριανός Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας Αξιότιμος κύριος Κωνσταντίνος Τασούλας μάλλον από τον προϋπολογισμό της Βουλής χρηματοδότησε γενναία την ίδρυση στον Δήμο μας Πολεμικού Μουσείου. Δεκτή η προσφορά μετά πολλών επαίνων και ευχαριστιών τόσο προσωπικών όσο και από το σύνολο των Δημοτών.

Η παλαιά Ταπητουργική Σχολή δηλαδή το κτίριο έχει επιλεγεί ως ο χώρος που θα στεγάσει το Μουσείο. Κάθε εξέφρων νους κρίνει πως ο χώρος δεν προσφέρεται, το μόνο πλεονέκτημα είναι η εγγύτητα στην οικία του Οσίου Παϊσίου.

Επίσης άβολη θέση είναι η επιλεγείσα για την ανέγερση κτιρίου στέγασης

της Δημόσιας Βιβλιοθήκης στο χώρο των ερειπίων του Κέντρου Νεότητας.

Επίσης άδηλο και ασαφές είναι το πού θα στηθεί το Κειμηλιαρχείο της Ιεράς Μητροπόλεως Δρυϊνουπόλεως-Πωγωνιανής και Κονίτσης. Επίσης η Κόνιτσα στερείται ενός Εκθεσιακού Πολυχώρου για την στέγαση Λαογραφικού Μουσείου, Πινακοθήκης, καθώς και έργων της Σχολής Αγιογραφίας και Ζωγραφικής και να μην λησμονούμε την έκθεση φωτογραφίας που στεγάζεται στην Κάτω Κόνιτσα.

Για όλα αυτά ο Δήμος χρειάζεται μια οικοπεδική έκταση στην οποία θα οικοδομηθούν όλα αυτά τα Μουσεία και οι Εκθεσιακοί Χώροι.

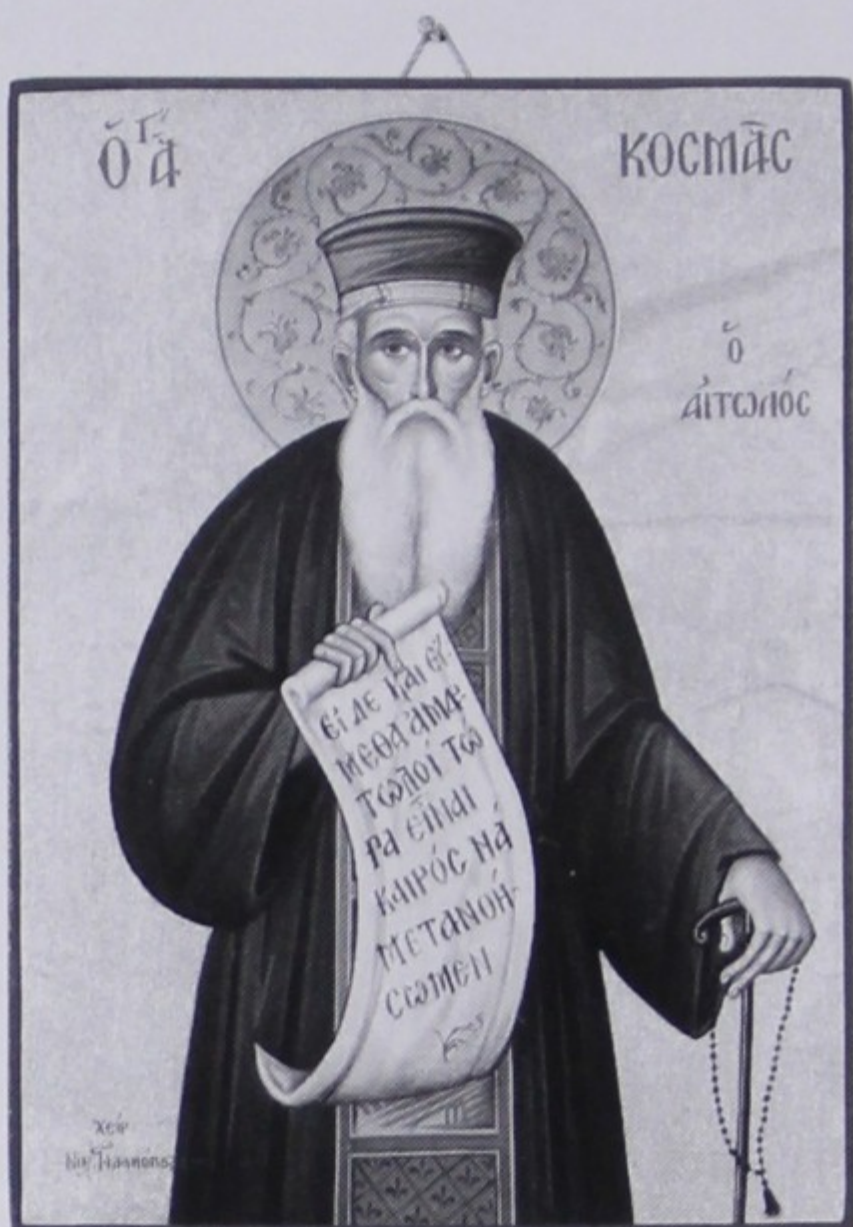
Ιδανική έκταση είναι η τεσσάρων τουλάχιστον στρεμμάτων ιδιοκτησία απογόνων ΡΟΥΒΑΛΗ άνωθεν των οικιών Χ. Παρασκευά και Σ. Σκορδά η οποία εγγίζει στα όρια σχεδόν της οικίας Σ. παλαιά Δ. Ζώνη και Μ. Μελκονιάν.

Φυσικά η συγκεκριμένη ιδανική έκταση πρέπει να ενταχθεί στο σχέδιο πόλης.

Όλα δείχνουν πως η Κόνιτσα θα εξελιχθεί σε τουριστικό προορισμό. Αξίζει ο Δήμος να αγοράσει τμήμα της ως άνω οικοπεδικής έκτασης. Παρακαλώ αν οι προτάσεις μου είναι άκαιρες, ανεδαφικές, ανεφάρμοστες να κρίνονται με κάθε αυστηρότητα.

Ο Άγιος Κοσμάς στην Κόνιτσα. Πέρασε ή δεν πέρασε;

Χαρτάκης Ι. Παπαϊωάννου, 25/12/2024

Το πέρασμα του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού από τα χωριά της Ηπείρου, συμπεριλαμβανομένων πολλών από το Ζαγόρι, το Πωγώνι και την Κόνιτσα είναι γνωστό σε όλους. Σε αρκετές περιπτώσεις οι σημερινοί κάτοικοι διατηρούν ξεκάθαρα τη μνήμη του γεγονότος αυτού όπως μεταφέρθηκε στους ίδιους από τους προγόνους τους. Μάλιστα σε αρκετές περιπτώσεις έχουν προβεί σε ενέργειες για να διατηρήσουν ζωντανή την ενθύμηση της παρουσίας του Αγίου στον τόπο τους και συνήθως συνδέουν έναν συγκεκριμένο τόπο του χωριού τους με τη θέση όπου ο Άγιος μίλησε στους χωριανούς. Έτσι έχουμε στο Βασιλικό την ανέγερση ναού, στη Βίτσα Ζαγορίου το

κτίσιμο εικονίσματος, στο Παλιοσέλλι την τοποθέτηση ειδικής επιγραφής, στα Άρματα την τοποθέτηση ξύλινου σταυρού σε γέρινη βελανιδιά κλπ.

Όταν ήμουν μικρός είχα την εντύπωση ότι το πέρασμα του Αγίου Κοσμά από την Κόνιτσα ήταν δεδομένο και ότι είχε μιλήσει στον κόσμο εκεί που σήμερα είναι ο ναός του Αγίου Κοσμά, πράγμα βέβαια το οποίο δεν ευσταθεί τουλάχιστον ως προς την τοποθεσία. Άλλωστε στη θέση αυτή υπήρχε παλιότερα μουσουλμανικό τέμενος (ιζαμί) και θα ήταν προφανώς αδύνατο για τον ΠατροΚοσμά να μιλήσει εκεί. Διαβάζοντας όμως πριν από λίγο καιρό, σχετικά δημοσιεύματα για τον Άγιο Κοσμά, διαπίστωσα ότι δεν υπάρχει καμία καταγεγραμμένη αναφορά για την παρουσία του Αγίου στην ίδια την Κόνιτσα και αυτό σε αντίθεση με ό,τι αναφέρεται για αρκετά από τα χωριά της καθώς και για τα χωριά των όμορων επαρχιών (σημερινοί Δήμοι Κόνιτσας, Ζαγορίου, Πωγωνίου).

Συζητώντας εκτενώς το θέμα αυτό πρόπερσι (2022) με τη μητέρα μου (Μυρτώ Φλώρου- Παπαϊωάννου (1934-2023), μου περιέγραψε με εντελώς φυσικό τρόπο και χωρίς κανένα δισταγμό ή προβληματισμό τα παρακάτω, τα οποία θεωρώ σημαντικό να γίνουν γνωστά στους συμπολίτες μας.

Ο Άγιος Κοσμάς σε κάποια από τις περιοδείες του πράγματι επισκέφθηκε

την Κόνιτσα και συγκεκριμένα την Άνω Κόνιτσα και μίλησε στο συγκεντρωμένο κόσμο στη θέση που λέγεται «βρύση του Μπόσκου», όπου παλιότερα ήταν και βρύση και δημιουργούνταν ένα άνοιγμα ανάμεσα από τα κτήρια και τους μαντρότοιχους που περικλείαν τους κήπους εκείνη την εποχή. Ακόμα και σήμερα το μέρος αυτό παραμένει ανοιχτό, κάτι σαν μικρή πλατεία. Προφανώς επέλεξε ο Πατρο Κοσμάς τη συγκεκριμένη θέση να μιλήσει στον κόσμο διότι η συνοικία αυτή κατοικούνταν αποκλειστικά από Χριστιανούς και δεν υπήρχε περίπτωση να προκαλέσει με την παρουσία του και τα λόγια του τους Μουσουλμάνους της κωμόπολης. Στη συνέχεια διήλθε από τους κήπους της παρακείμενης οικίας «Παπακωστέϊκο» (οικία των προγόνων του σχολάρχη της Κόνιτσας Νικόλαου Κων. Παπακώστα, καθώς και της μητέρας μου που ήταν εγγονή του), διά μέσω της μικρής πόρτας στο κάτω μέρος των κήπων (την λεγόμενη θυροπούλα) και βγήκε από την αντίστοιχη θυροπούλα στο πάνω μέρος των κήπων. Κατά την διέλευσή του από τους κήπους κάθισε και αναπαύτηκε για λίγο στο πεζούλι μπροστά από την σημερινή κουζίνα του σπιτιού (προς τα ανατολικά), όπου προφανώς θα του πρόσφεραν κάτι (νερό κλπ). Γι αυτό και στο σημείο αυτό ήταν φυτεμένος πάντα δυόσμος και οι ηλικιωμένοι της οικογένειας δεν επέτρεπαν ποτέ στα παιδιά να κάθονται εκεί, αναφέροντας πάντα πως εκεί που έκατσε ο πατροΚοσμάς δεν επιτρέπεται σε κανέναν να πατήσσει. Στη συνέχεια, κατά τη

μητέρα μου πάντα, ο ΠατροΚοσμάς φαίνεται πως κατευθύνθηκε στην παραδιπλανή οικία Ηγουμενίδη (μετέπειτα Πατερέων και τώρα ιδιοκτησίας αδελφών Φατέ), όπου είχε κανονιστεί να μείνει το βράδυ. Και εδώ μια λεπτομέρεια., στην «οστρέχα» πήγε να κοιμηθεί, δηλαδή στο στέγαστρο της οικίας και όχι εντός αυτής. Γι αυτό και ορισμένοι συνήθιζαν, μεταξύ σοβαρού και αστείου να κατηγορούν τους ΑπάνωΚονιτσιώτες της γειτονιάς αυτής ότι έβαλαν τον Άγιο να κοιμηθεί έξω, δηλαδή στηνοστρέχα και όχι μέσα στο σπίτι, όπως θα έπρεπε. Και συνεχίζει η μητέρα μου, προφανώς ο Άγιος θα προσποιήθηκε ότι θα μείνει εκεί, δηλαδή έξω, αλλά αργότερα, καθώς ήρθε η νύχτα για τα καλά, οι νοικοκύρηδες της οικίας θα τον «έμπασαν» μέσα στο σπίτι. Να μην ξεχνάμε πως ο φόβος, μην κατηγορηθούν για την φιλοξενία αυτή, ήταν πάντα ορατός. Δεν αποκλείεται βέβαια, λέω εγώ, να το είχε συνήθεια και εκείνος να μην μένει μέσα στα σπίτια, ειδικά αν ήταν καλοκαίρι και το επέτρεπε ο καιρός, άλλωστε θα είχε και συνοδεία και δεν ήταν και εύκολο να μείνουν όλοι μέσα σε ένα σπίτι.

Προφανώς και θα αναρωτηθεί κανείς: «...και πώς μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι έγινε έτσι;» Τεκμήρια σαφώς και δεν υπάρχουν. Το μόνο που μπορώ να πω είναι πως η μητέρα μου το ήξερε από τη γιαγιά μου, τη δασκάλα και μητέρα της, Αγγελική Παπακώστα-Φλώρου (1893-1988) που μεγάλωσε σε αυτό το σπίτι (το Παπακωστέϊκο) και η γιαγιά προφανώς θα το ήξερε από τον πατέρα

της τον Σχολάρχη Νικόλαο Κων. Παπακώστα (1854-1936) και εκείνος με τη σειρά του από τον πατέρα του, Ιερέα Κωνσταντή Χρ. Γόση {1815(:)-1869} εφημέριο του Αγίου Νικολάου Άνω Κόνιτσας και μαθητή του Ιερομόναχου Χρύσανθου Λαϊνά. Από εκεί και προς τα πίσω δεν είναι και πολλά τα χρόνια για να διατηρηθεί το γεγονός στη μνήμη των μελών της οικογένειας. Μια γιαγιά ή ένας παππούς, μέλος της οικογένειας, θα ήταν σίγουρα παρών εκεί, ως μικρό παιδί, όταν πέρασε ο Άγιος Κοσμάς, για να μεταφέρει αργότερα, σε μεγάλη ηλικία, την μαρτυρία στους νεότερους.

Αφορμή για να γράψω αυτή τη «μαρτυρία» είναι το κενό που υπάρχει σχετικά

με το πέρασμα του Αγίου Κοσμά από την Κόνιτσα, που το διαπίστωσα πρόσφατα διαβάζοντας το δίτομο έργο για την Κόνιτσα και την ομώνυμη επαρχία του πολυγραφοτάτου αγαπητού φίλου κ. Χαρίλαου Γκούτου και τον ευχαριστώ που με τον τρόπο αυτό με παρακίνησε να προλάβω να συζητήσω το θέμα με τη μητέρα μου και να προκύψουν αυτά που σημειώνω εδώ. Μακάρι το άρθρο αυτό να αποτελέσει το έναυσμα για να ξεδιπλωθούν και άλλες κρυμμένες και άγνωστες αναφορές για την παρουσία του Αγίου Κοσμά στην Κόνιτσα, ή όπου αλλού, έτσι όπως έχουν απλά και αβίαστα μεταφερθεί από το παρελθόν και έχουν διατηρηθεί απόφιδες στη μνήμη των γεροντότερων.

Επικίνδυνο πήδημα...

Δελτίο Τύπου Γενικό Λύκειο Κόνιτσας: Εκπαιδευτική Εκδρομή Β' και Γ' τάξεων στην Κύπρο

Κόνιτσα, Δεκέμβριος 2024 – Το Γενικό Λύκειο Κόνιτσας πραγματοποίησε με επιτυχία μια αξέχαστη εκπαιδευτική εκδρομή στην Κύπρο, που διήρκεσε από τις 4 έως τις 8 Δεκεμβρίου 2024.

Οι μαθητές/τριες και οι συνοδοί καθηγητές του σχολείου είχαν την ευκαιρία να εμβαθύνουν στην ιστορία, τον πολιτισμό και τη σύγχρονη πραγματικότητα της μαρτυρικής Κύπρου, μέσα από επισκέψεις σε αρχαιολογικούς και θρησκευτικούς χώρους, μνημεία, καθώς και σε σχολείο της νήσου.

Η αποστολή ξεκίνησε την Τετάρτη 04-12-2024 με προορισμό το Αεροδρόμιο Μακεδονία. Μετά από πτήση πάνω από το Αιγαίο, τα Δωδεκάνησα και τη Μεσόγειο αφιχθήκαμε στις 12:15 στο

Αεροδρόμιο της Πάφου. Η πρώτη μας επίσκεψη έγινε στο Αρχαιολογικό Πάρκο της Κάτω Πάφου, το οποίο έχει ενταχθεί στον κατάλογο της UNESCO ως Μνημείο Παγκόσμιας Κληρονομιάς.

Στο Πάρκο θαυμάσαμε τα περίφημα ψηφιδωτά, τα οποία κοσμούσαν τα δάπεδα πολυτελών κατοικιών. Τα ψηφιδωτά απεικονίζουν σκηνές από την ελληνική μυθο-

λογία, καθημερινές δραστηριότητες και θρησκευτικές τελετές και παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες για την καθημερινή ζωή και τις πεποιθήσεις των ανθρώπων που έζησαν στην περιοχή. Ακολούθησε μια σύντομη περιήγηση στο λιμάνι της Πάφου και, στη συνέχεια, μεταβήκαμε στη Λεμεσό, όπου και θα διανυκτερεύαμε. Στη Λεμεσό περιπλανηθήκαμε στα γραφικά σοκάκια της παλαιάς πόλης, θαυμάσαμε το μεσαιωνικό κάστρο της Λεμεσού, χτισμένο το 12ο αιώνα από τους Λουζινιανούς. Σύμφωνα με την παράδοση, στο κάστρο της Λεμεσού, ο Ριχάρδος ο Λεοντόκαρδος παντρεύτηκε τη Βερεγγάρια της Ναβάρρας, το 1191 και την έστεψε Βασίλισσα της Αγγλίας. Το

κάστρο έχει χρησιμοποιηθεί ως φρούριο, φυλακή, και μουσείο. Στην περιήγησή μας στην παλαιά πόλη επισκεφτήκαμε το ναό της Αγίας Νάπας και στη συνέχεια, κατευθυνθήκαμε προς το μώλο, από όπου είχαμε την ευκαιρία να απολαύσουμε την πανοραμική θέα της πόλης.

Η επόμενη ημέρα, Πέμπτη 05-12-2024 ξεκίνησε στις 08:30. Μετά το πρωινό, αναχωρήσαμε για το ορεινό σύμπλεγμα Τρόδος. Στη διαδρομή περάσαμε από την περιοχή Πλάτρες, εκεί όπου “τ’αηδόνια δεν σ’αφήνουνε να κοιμηθείς” κατά το Νομπελίστα ποιητή μας Γ. Σέφερν. Σε υψόμετρο 1720 μέτρων, στην πλατεία Τροόδους, επισκεφτήκαμε το Κέντρο Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Τροόδους. Στην αίθουσα προβολών, παρακολουθήσαμε ένα φιλμ διάρκειας 10 λεπτών, στο οποίο δόθηκαν πληροφορίες για τη δημιουργία της Κύπρου, τη γεωλογία, την υδρολογία, τη χλωρίδα και την πανίδα του Πάρκου. Στην αίθουσα εκθεμάτων, οι μαθητές/τριες είχαν την ευκαιρία να παρατηρήσουν διάφορα εκθέματα που έχουν σχέση με το περιβάλλον, τους διάφορους οικότοπους, τα ριχθέντα ζώα και πουλιά, γεωλογική μακέτα, απολιθώματα, συλλογή πεταλούδων, δείγματα ξύλων, φωτογραφίες από το πάρκο και μια τομή κορμού, ηλικίας 400 χρόνων, μάρτυρας σημαντικών

ιστορικών γεγονότων της νήσου.

Η επόμενη στάση ήταν στα 1450 μέτρα, όπου βρίσκεται η Ιερά Σταυροπηγιακή Μονή του Κύκκου και βορειοδυτικά της Μονής το σημείο το οποίο αποκαλείται “Θρονί της Παναγίας”, ένα επιβλητικό άγαλμα του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου του Γ’ κοσμεί την περιοχή, αποτελώντας σημείο αναφοράς, ενώ στον περίβολο της Μονής, βρίσκεται και ο τάφος του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου του Γ’. Η αποστολή μας προσκύνησε στο “Θρονί της Παναγίας”, θαύμασε το ψηφιδωτά που κοσμούν το δρόμο που οδηγεί στον τάφο του Αρχιεπισκόπου, ατένισε τη θέα προς το βουνό Τρόδος και τα “κατεχόμενα” και παρακολούθησε την αλλαγή της φρουράς του στρατιώτη που στέκει ακίνητος δίπλα στον τάφο του Αρχιεπισκόπου Μακαρίου του Γ’ και 1ου Προέδρου της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην τοποθεσία “Θρονί”, σύμφωνα με την παράδοση, οι μοναχοί της Μονής Κύκκου, σε περιόδους ανομβρίας, μετα-

φέρουν την εικόνα της Παναγίας και την τοποθετούν σε θρόνο, κάνοντας δέηση να βρέξει. Στη συνέχεια, η αποστολή μας επισκέφθηκε τη Μονή του Κύκκου, η οποία ιδρύθηκε στο τέλος του 11ου αιώνα από τον βυζαντινό Αυτοκράτορα Αλέξιο Κομνηνό. Στη Μονή φυλάσσεται η εικόνα της Παναγίας, έργο του Αποστόλου Λουκά. Η εικόνα είναι καλυμμένη με αργυρή και επίχρυση πλάκα και το πρόσωπο της Παναγίας είναι σκεπασμένο και ποτέ δεν αποκαλύπτεται, είτε γιατί έτσι το θέλησε ο αυτοκράτορας Αλέξιος, είτε για να εμπνέει περισσότερο σεβασμό. Οι τοιχογραφίες που κοσμούν τους εσωτερικούς τοίχους της μονής εξιστορούν την άφιξη της εικόνας στην Κύπρο και άλλα θαυμαστά γεγονότα.

Ο επόμενος σταθμός της αποστολής ήταν σε εμπορικό κέντρο της Λεμεσού και, στη συνέχεια, στο ξενοδοχείο όπου διανυκτερεύσαμε.

Το κορυφαίο γεγονός της 3ης ημέρας, Παρασκευής 06-12-2024, ήταν η

επίσκεψη της αποστολής στο Περιφερειακό Λύκειο Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου το οποίο, τον Φεβρουάριο του 2022, επισκέφτηκε την Κόνιτσα και το σχολείο μας με σκοπό να συμμετάσχει στον εορτασμό της Απελευθέρωσης της πόλης μας. Το σχολείο μας, κατόπιν της ανταλλαγής επισκέψεων και της συνδιοργάνωσης ευρωπαϊκών προγραμμάτων eTwin-

ning, βρίσκεται σε διαδικασία αδελοποίησης με το Περιφερειακό Λύκειο Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου, το οποίο έχει ήδη ολοκληρώσει τη διαδικασία. Η φιλοξενία στο σχολείο ήταν θερμή, εγκάρδια, γενναιόδωρη, αυθεντική. Ο Διευθυντής του σχολείου κος Κωνσταντίνος Γαλιούνας και η Βοηθός Α' κα Ελένη Πετιάση μας υποδέχτηκαν στο σχολείο, όπου αρχικά, ξεναγηθήκαμε στο Πάρκο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ένα χώρο με γλυπτά – κάθε γλυπτό και μία ιστορία, κάθε γλυπτό και μία κραυγή για τα αυτονόητα – από την υπεύθυνη εκπαιδευτικό, συναντήσαμε από κοντά την εκπαιδευτικό Αγγλικών κα Αγάθη Σκαπούλη και μαθητές και μαθήτριες με τους/τις οποίες είχαμε συνεργαστεί σε διαδικτυακές συναντήσεις στο πλαίσιο του έργου eTwinning “Learn it. Embrace it. Communicate it”.

Στο σχολείο μας περίμενε για να μας τιμήσει και η αφυπηρετήσασα τέως Διευθύντρια κα Μαρία Θεοφάνους, Διευθύν-

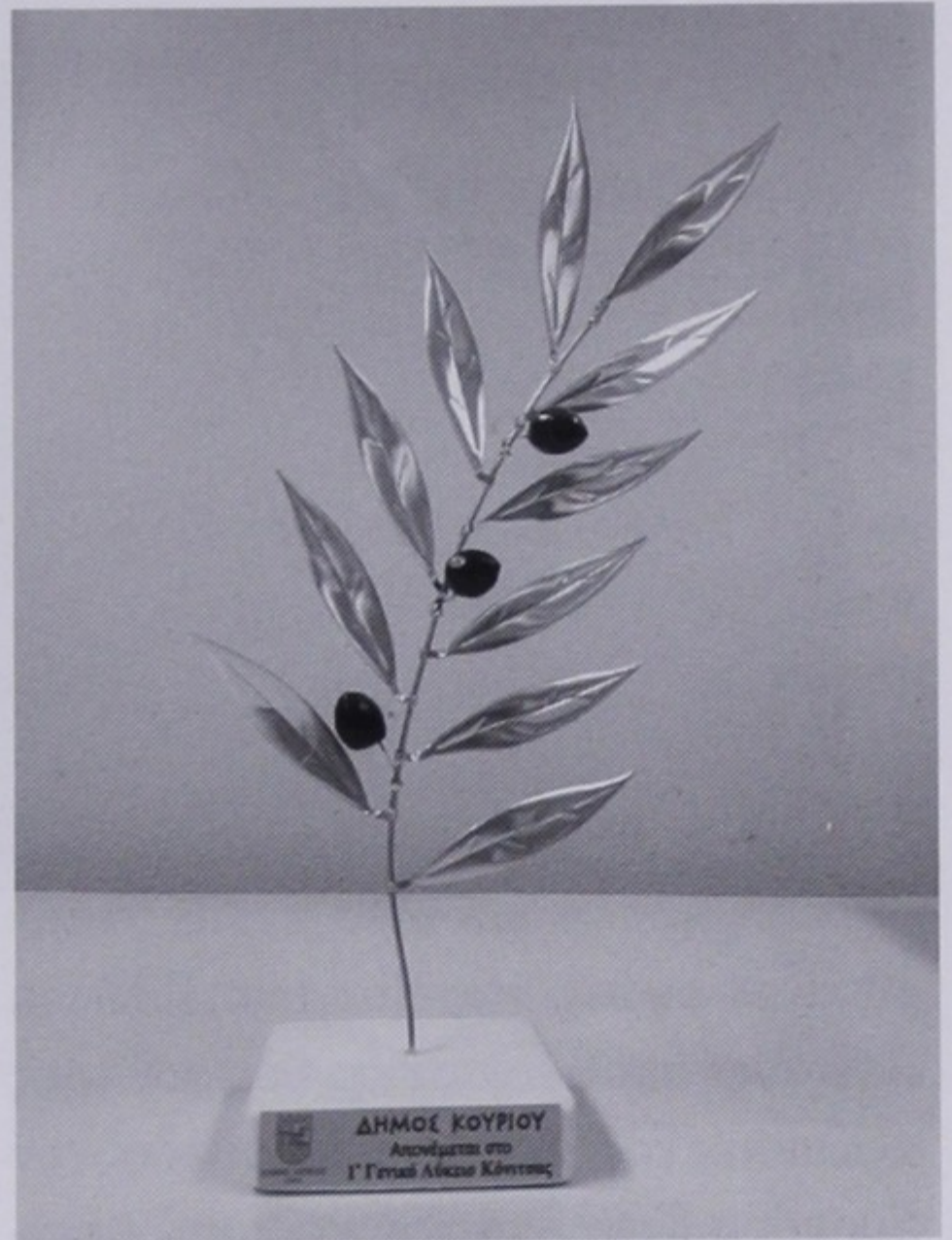
τρια του σχολείου κατά το έτος επίσκεψης του σχολείου στην Κόνιτσα, ο πρόεδρος του Συνδέσμου Γονέων κος Γεώργιος Σταύρου και μέλη του Συνδέσμου Γονέων και η αντιδήμαρχος Κουρίου κα Αλέκα Στυλιανού. Οι μαθητές /τριες των δύο σχολείων είχαν την ευκαιρία να αλληλεπιδράσουν, να ανταλλάξουν εντυπώσεις, να γνωριστούν από κοντά, να αντιληφθούν ότι οι αποστάσεις εκδημενίζονται όταν οι άνθρωποι συναντώνται και διαπιστώνουν ότι έχουν τόσα κοινά. Η παραμονή μας στο σχολείο, πρωταρχικός στόχος της εκπαιδευτικής μας εκδρομής, περιλάμβανε την παρακολούθηση της εκδήλωσης που εί-

χαν οργανώσει οι εκπαιδευτικοί του σχολείου με αφορμή τα 50 χρόνια από την Τουρκική εισβολή. Σε μία κατάμεστη αίθουσα-θέατρο, με μαθητές/τριες που τραγούδησαν, απήγγειλαν, χόρεψαν και τίμησαν την μαρτυρική νήσο τους γιατί “δεν ξεχνούν”, αισθανθήκαμε ότι η Κύπρος και η Κόνιτσα, παρότι γεωγραφικά απομακρυσμένες, είναι τόποι με κοινές αξίες, κοινά ιδανικά και κοινούς αγώνες. Η ομάδα μας, συμμετείχε στην εκδήλωση με μία σύντομη παρουσίαση παραδοσιακών χορών της περιοχής και της Καππαδοκίας. Μετά την ανταλλαγή συμβολικών δώρων και αναμνηστικών, αποχωρήσαμε από το σχολείο.

Αν και επιθυμία όλων ήταν η παραμονή μας στο σχολείο να έχει μεγαλύτερη διάρκεια, ωστόσο, ήταν αρκετή για να αναπτυχθούν φιλίες και να δημιουργηθούν δεσμοί ζωής.

Η επόμενη συνάντηση ήταν με τον Μητροπολίτη Λεμεσού Αθανάσιο, ο οποίος μας φιλοξένησε στην Αρχιεπισκοπή, μας πρόσφερε κέρασμα και δώρα, αλλά κυρίως τον χρόνο του και τον λόγο του. Η επίσκεψή μας ολοκληρώθηκε με μια φωτογραφία μπροστά στο Χριστουγεννιάτικο δέντρο.

Μετά την επίσκεψη στην Αρχιεπισκοπή, επόμενος σταθμός ήταν η πόλη

της Λάρνακας, όπου επισκεφτήκαμε την "Αγγελόκτιστη", εκκλησία την οποία κατά την παράδοση έχτισαν άγγελοι και συνθέτουν τέσσερις εκκλησίες διαφορετικών χρονικών περιόδων η κάθε μία. Στην "Αγγελόκτιστη"

θαυμάσαμε τα περίφημα ψηφιδωτά, εφάμιλλα των ψηφιδωτών της Ραβέννας.

Στη συνέχεια επισκεφτήκαμε την εκκλησία του Αγίου Λαζάρου και τον τάφο του. Η περιήγησή μας στη Λάρνακα ολοκληρώθηκε με μια βόλτα στην περιοχή Φοινικούδες και μία αναμνηστική φωτογραφία με φόντο τη φουρτουνιασμένη Μεσόγειο.

Το απόγευμα Διευθυντής, τέως Διευθύντρια του Περιφερειακού Λυκείου Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου, εκπαιδευτικοί και εκπρόσωποι της Ένωσης

Γονέων μας πρόσφεραν γεύμα σε χώρο εστίασης στη Λεμεσό, όπου απολαύσαμε το χορό, το τραγούδι και την καλή παρέα φίλων και συναδέλφων.

Η 4η ημέρα, Σάββατο 07-12-2024, ήταν αφιερωμένη στη Λευκωσία. Η αποστολή μας επισκέφτηκε αρχικά τον Τύμβο της Μακεδονίτισσας, με τα αναρίθμητα μνήματα των πεσόντων ηρώων κατά την τουρκική εισβολή. Η επίσκεψή μας ολοκληρώθηκε με την τήρηση ενός λεπτού σιγής και τον Εθνικό Ύμνο. Ο επόμενος σταθμός ήταν τα "Φυλακισμένα Μνήματα", ένας χώρος ο οποίος αποτελεί ιερό μνημείο της κυπριακής ιστορίας. Τα "Φυλακισμένα Μνήματα" βρίσκονται εντός των Κεντρικών Φυλακών Λευκωσίας και αποτελούν τον τελευταίο τόπο ανάπαυσης για 13 ήρωες του απελευθε-

ρωτικού αγώνα της Κύπρου. Εδώ, οι Βρετανοί αποφάσισαν να θάψουν τους αγωνιστές της ΕΟΚΑ, ανάμεσά τους τον Ευαγόρα Παλληκαρίδη και τον Γρηγόρη Αυξεντίου, στην προσπάθειά τους να σωπάσουν τις φωνές τους. Ωστόσο, τα “Φυλακισμένα Μνήματα” έγιναν φάρος ελπίδας και αντίστασης, ένα τόπος προσκυνήματος για όλους όσοι πιστεύουν στην ελευθερία και την αξιοπρέπεια.

Τελευταίος σταθμός της ημέρας ήταν η Λευκωσία. Η περιήγησή μας στη Λευκωσία, κατά μήκος της Πράσινης Γραμμής, ήταν ένα ταξίδι στον πυρήνα της ιστορίας και των διαιρέσεων του νησιού. Καθώς περπατούσαμε κατά μήκος αυτής της ορατής ουλής που χωρίζει την πόλη στα δύο, αισθανόμασταν έντονα το βάρος του παρελθόντος και του πόνου αυτού του τόπου. Η ημέρα μας ολοκληρώθηκε με μια βόλτα στην οδό Λήδρας, όπου τα καταστήματα και τα καφέ δημιουργούν μια αίσθηση κανονικότητας, ωστόσο, οι πέτρινοι τοίχοι, τα φυλά-

κια και οι αδιέξοδοι δρόμοι που σηματοδοτούν την Πράσινη Γραμμή είναι συνεχώς παρόντα.

Η Κυριακή 08-12-2024 ήταν η ημέρα επιστροφής. Μετά το πρωινό και τον εκκλησιασμό στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Φραγκούδη με μια αντιπροσωπεία μαθητών, η αποστολή μας πήρε το δρόμο της επιστροφής.

Πρώτη στάση στον αρχαιολογικό χώρο του Κουρίου, το οποίο προσεγγίσαμε δια μέσου του δρόμου που οδηγεί στον αρχαιολογικό χώρο, ωστόσο, βρίσκεται σε έδαφος που βρίσκεται κάτω από την κυριαρχία των Βρετανών.

Το Κούριον, για το οποίο ο Ηρόδοτος και ο Στράβωνας αναφέρουν ότι ήταν αποικία των Αργείων, ήταν ένα από τα πιο πλούσια και δυνατά βασίλεια της Κύπρου. Ο αρχαιολογικός χώρος με τα επιβλητικά του μνημεία και την πανοραμική θέα στη θάλασσα, αποτελεί έναν από τους πιο σημαντικούς αρχαιολογικούς χώρους της Μεγαλονήσου. Τα ψηφιδωτά του Κουρίου είναι αληθινά έργα τέχνης, ενώ ο χώρος που αποτελεί το σήμα κατατεθέν είναι το Αρχαίο Θέατρο. Χτισμένο σε έναν απότομο λόφο, προσφέρει μια μαγευτική θέα στη θάλασσα. Το θέατρο, αρχικά, χρησιμοποιούνταν για θεατρικές παραστάσεις, ενώ αργότερα φιλοξένησε και άλλες εκδηλώσεις, όπως αγώνες και θηριομαχίες.

Η πορεία μας συνεχίστηκε προς τον επόμενο προορισμό την “Πέτρα του Ρωμιού”. Στη διαδρομή, ωστόσο, θαυμάσαμε το Κάστρο του Κολοσσίου, ένα μεσαιωνικό φρούριο χτισμένο με λίθους και μεγάλη στρατηγική σημασία. Η περιοχή “Πέτρα του Ρωμιού” αναφέρεται σε έναν εντυπωσιακό γεωλογικό σχηματισμό που δεσπόζει στην ακτή της Πάφου, στη νότια Κύπρο. Ο θαλάσσιος βράχος έχει συνδεθεί με πολλούς μύθους και παραδόσεις, Ο πιο γνωστός μύθος είναι αυτός της γέννησης της θεάς Αφροδίτης, η οποία σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, αναδύθηκε από τα αφρισμένα νερά της θάλασσας σε αυτό το σημείο. Αυτός είναι και ο λόγος που η “Πέτρα του Ρωμιού” συχνά ονομάζεται και “Βράχος της Αφροδίτης”. Ένας άλλος θρύλος συνδέει την Πέτρα του Ρωμιού με τον βυζαντινό ήρωα Διγενή Ακρίτα.

Σύμφωνα με την παράδοση, ο Διγενής, με τη θεϊκή του δύναμη, έριξε τη πέτρα από τα βουνά για να προστατεύσει την Κύπρο από τους Άραβες πειρατές. Σε αυτήν την ειδυλλιακή τοποθεσία φωτογραφηθήκαμε για τελευταία φορά, πριν πάρουμε το δρόμο της επιστροφής.

Στις 13:00 ήμασταν ήδη στο αεροδρόμιο Πάφου, σε αναμονή για την πτήση μας. Και καθώς πετούσαμε πάνω από τη Μεσόγειο, αφήνοντας πίσω μας τις αμμώδεις παραλίες και τα αρχαία μνημεία, κάτι μέσα μας είχε αλλάξει. Η Κύπρος μας χάρισε όχι μόνο γνώσεις, αλλά και μια βαθιά σύνδεση με την ιστορία

και τον πολιτισμό μας. Επιστρέψαμε καλύτεροι αλλά και πλουσιότεροι, όχι μόνο σε εμπειρίες, αλλά σε συναισθήματα και σε αναμνήσεις που θα είχαν σημαδέψει τη σχολική ζωή μας για πάντα.

Ευχαριστίες

Το Γενικό Λύκειο Κόνιτσας εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες σε όλους όσοι συνέβαλαν στην πραγματοποίηση αυτής της επιτυχημένης εκδρομής.

Ειδικές ευχαριστίες οφείλονται στους Διευθυντές και Εκπαιδευτικούς του Περιφερειακού Λυκείου Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου, Λεμεσού, στον Πρόεδρο κο Γεώργιο Σταύρου και στα μέλη του Συνδέσμου Γονέων για την φιλοξενία της αποστολής, στην Αντιδήμαρχο του Δήμου Κουρίου κα Αλέκα

Στυλιανού για την υποδοχή και την ευγενική προσφορά συμβολικού αναμνηστικού δώρου, καθώς επίσης, στους/στις μαθητές/τριες του Περιφερειακού Λυκείου Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου για την θερμή υποδοχή τους και την αγάπη τους. Τέλος, ευχαριστούμε τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Δρυϊνιούπόλεως, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. κ. Ανδρέα, τον πρόεδρο του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων κο Παναγιώτη Λάμπρου και τα μέλη του Δ. Σ. του Συλλόγου Γονέων/Κηδεμόνων του ΓΕ.Λ. Κόνιτσας για την οικονομική υποστήριξη της εκδρομής.

Η Δ/ντρια
Γιαννίτση Ειρήνη, Εκπ/κός ΠΕ06

Η Τεχνητή νοημοσύνη χωρίς φόβο αλλά με πάθος και προσοχή

Το σύνηθες λάθος που κάνουμε -και με το δίκιο μας επηρεαζόμενοι προφανώς από τον κινηματογράφο ή τα βιβλία επιστημονικής φαντασίας- είναι πως ταυτίζουμε την έννοια της τεχνητής νοημοσύνης με τα ανθρωπόμορφα ρομπότ. Όχι πως και αυτά δεν αποτελούν κομμάτι της αλλά βασικό είναι να καταλάβουμε πως η ΤΝ είναι εξίσου λογισμικό που μπορεί να γράψει άρθρα, να ζωγραφίσει ή να διδάξει στο σχολείο του παιδιού σας.. Και κυρίως να κατανοήσουμε πως η δύναμή της δεν απορρέει από μια φυσική παρουσία με -έστω μεταλλικά- σάρκα και οστά.

Δυνατούς υπολογιστές έχει καταφέρει να κατασκευάσει ο άνθρωπος εδώ και αρκετό καιρό. Ο ισχυρός Deep Blue έχει κατατροπώσει τον πρωταθλητή Κασπάρωφ στο σκάκι, ενώ οι υπολογιστικές μηχανές χρησιμοποιούνται ως ανθρώπινα βοηθήματα χρόνια τώρα από τη βιομηχανία μέχρι τις αποστολές στο διάστημα. Ο DeepBlue όμως είναι αυθεντία μόνο στο σκάκι - ο στόχος του είναι να κερδίζει εκεί και ξέρει μόνο αυτό να κάνει σωστά. Η ΤΝ όμως έχει αποκτήσει το χαρακτηριστικό να μαθαίνει, να βελτιώνεται και να κάνει πολλά πράγματα ταυτόχρονα εξίσου καλά υπηρετώντας (προς το παρόν;) τις ανάγκες των ανθρώπων. Θα έχει όμως κάποια στιγμή την ικανότητα (ένα σύστημα) να επιτυγχάνει γνωσιακή εργασία τουλάχιστον εξίσου καλά με τους ανθρώπους (Τεχνική Γενική Non-

μοσύνη -ΤΓΝ), δηλαδή να ενεργεί μόνο του και να λύνει πολλά προβλήματα ταυτόχρονα; Και αν η ΤΓΝ χρησιμοποιηθεί για την δημιουργία Υπερνοημοσύνης, αυτή δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να καταληφθεί ο κόσμος;

Στην παρούσα φαση πάντως η ΤΝ δεν αρκείται στο να έχει στη μνήμη της μεγάλη ποσότητα πληροφορίας - μπορεί και να την αξιοποιήσει με ό,τι μπορεί να σημαίνει αυτό. Με την βοήθεια επιτευγμάτων που ήδη ζούμε όπως η ταχύτητα των δικτύων 5G που μπορεί να υποστηρίξει διακίνηση δεδομένων μεταξύ ανθρώπων, μηχανών ή συνδιασμών τους ταχύτατα και με δυνατότητα τρομακτικής αποθήκευσης δεδομένων. Ήδη οι κβαντικοί θα είναι η επόμενη γενιά υπολογιστών ενώ έρχονται και οι νευρομορφικοί που θα μιμούνται τη λειτουργία του ανθρώπινου εγκεφάλου, ενώ νέα επαναστατικά υλικά όπως το διδιάστατο γραφένιο θα έχουν ευρεία εφαρμογή σύντομα. Η 4η βιομηχανική επανάσταση έχει ξεκινήσει αν δεν το πήραμε ακόμη χαμπάρι...

Φανταστείτε έναν άνθρωπο που από την στιγμή που γεννιέται μέχρι το τέλος της ζωής του ακούει μουσική και μάλιστα ποτέ το ίδιο κομμάτι δύο φορές. Ακόμη και έτσι δεν θα καταφέρει να ακούσει ούτε ένα μικρό κλάσμα από τη μουσική που έχει παραχθεί - πόσο μάλλον να μπορέσει να την αφομοιώσει. Ε λοιπόν μια ΤΝ θα μπορεί να “ακούσει” ΟΛΗ τη μουσική που έχει φτιάξει άν-

θρωπος, και με βάση αυτήν να συνθέσει καινούρια κομμάτια, να διασκευάσει παλιά, ακόμη και να δημιουργήσει νέα είδη. Και το ίδιο μπορεί να συμβεί και στη λογοτεχνία και σε όποια μορφή τέχνης θελήσουμε.

Από την άλλη αντίστοιχα μια ΤΝ - δικαστής θα μπορεί σε χρόνο ρεκόρ να εξετάζει μια δικογραφία λαμβάνοντας υπόψη και την παραμικρή υποσημείωση ενός νόμου, το ιστορικό αντίστοιχων περιπτώσεων καθώς και τα στοιχεία που προσκομίζουν οι αντιμαχόμενες πλευρές μέσω των (επίσης ΤΝ το πιο πιθανό) δικηγόρων τους. Και το αποτέλεσμα της απόφασης δεν θα εξαρτάται σίγουρα από τη διάθεση του ανθρώπου-δικαστή (κάπου είχα διαβάσει μια έρευνα πως οι αποφάσεις ήταν πιο επιεικείς το πρωί παρά πλησιάζοντας το μεσημέρι όπου οι δικαστές είχαν αρχίσει να πεινάνε....).

Αντίστοιχα μια ιατρική διάγνωση θα γίνεται ταχύτατα προς όφελος του ασθενούς φυσικά, αφού η βιβλιογραφία και το ιστορικό της πάθησης θα είναι αστραπιαία διαθέσιμα ακόμη και στο πιο απομακρυσμένο σημείο. Η ΤΝ θα αποφασίζει εξαφανίζοντας το περιθώριο λάθους και σώζοντας ανθρώπινες ζωές.

Τα παραδείγματα μπορούν να είναι αντίστοιχα σχεδόν σε όλα τα επαγγέλματα (ίσως οι κομμωτές να την γλιτώσουν...) και η αυθόρμητη σκέψη είναι πως σχεδόν όλες οι ανθρώπινες θέσεις εργασίας θα χαθούν! Ε και; Το πιο πιθανό σε αυτό το σενάριο είναι να ξαναζητήσει η ανθρωπότητα ένα διευρυμένο καθεστώς αρχαίας Αθήνας, όπου το εισό-

δημα όλων θα είναι εξασφαλισμένο από την εργασία των μηχανών -δούλων και οι άνθρωποι θα ευημερούν με ελάχιστο κόπο. Δεν το βλέπω να μας χαλάει και πολύ αυτό...

Ωραία όλα αυτά με την προϋπόθεση φυσικά πως οι στόχοι των μηχανών θα συμβαδίζουν με το καλό του ανθρώπου. Η έννοια του καλού όμως είναι ιδιαίτερος ρευστή στην ιστορία μας. Μην ξεχνάμε πως και ο Χίτλερ και ο Πολ Ποτ και διάφορα άλλα καλόπαιδα είχαν ως στόχο την πρόοδο στα καλά τους μάτια. Και είναι τουλάχιστον αφελές να ισχυριζόμαστε πως η ΤΝ δεν θα χρησιμοποιηθεί για πολεμικούς σκοπούς ή δεν θα πέσει στα χέρια μαφιόζων ή πλουσίων του υποκόσμου που θα δίνουν μια διέυθυνση και μια φωτογραφία σε ένα drone που θα σου φυτεύει ένα κουνούπι - δολοφόνο στο μάτι (λέω εγώ τώρα) και μόλις διαπιστώσει πως τέζαρες να αυτοκαταστρέφεται. Άντε πιάσπον τώρα...

Και αν αυτό είναι ένα υπαρκτό μεν αλλά ενδεχομένως αφορά λίγους ενδεχόμενο, τι θα γίνει αν η ΤΝ αποφασίζει αν πρέπει να πατήσει το κουμπί για να φύγει μια πυρηνική κεφαλή; Τι θα γινόταν αν στις 27/10/62 στην κρίση των πυραύλων στην Κούβα δεν ήταν ο Βασίλι Αρκίποφ που θα απέτρεπε την εκτόξευση της πυρηνικής τορπίλης από το υποβρύχιο που βρισκόταν (ενώ είχε την διακαίοδοσία...) αλλά μια υπολογιστική μηχανή; Ή αν στις 9/11/1983 ο Στάνισλαβ Πετρόφ δεν εμπιστευόταν το ένστικτό του για να καταλάβει πως ήταν ψεύτικος ο συναγερμός για επίθεση της Αμερικής με

5 πυρηνικές κεφαλές, λόγω παρερμηνείας των ανακλάσεων του ηλιακού φωτός στα σύννεφα; Το πιο πιθανό είναι να μην βρισκόμαστε εδώ να το διαπιστώσουμε.

Και πάντα το μεγάλο αλλά υπαρκτό ερώτημα θα είναι τι θα γίνει αν η ΤΝ αποκτήσει αυτό που γενικά ονομάζουμε συνείδηση αλλά ουσιαστικά είναι αυτό που λέμε υποκειμενική εμπειρία; Αν η διαδικασία επαναλαμβανόμενης αυτοβελτίωσης οδηγήσει τάχιστα στην υπερνοημοσύνη; Αν η ΤΝ μπορέσει να “δραπετεύσει” από το πλαίσιο των στόχων που τώρα θέτουμε μόνο εμείς; Τώρα φαινόμαστε τόσο μεγάλοι και δυνατοί αλλά έτσι δεν έβλεπαν και οι ελέφαντες τον homo sapiens πριν 100000 χρόνια. Δεν του έδωσαν σημασία και δείτε που βρίσκονται σήμερα σε σχέση με εκείνον...

Το καλό είναι πως όλες αυτές οι ανησυχίες (και πολλές άλλες είμαι σίγουρος) είναι στη σκέψη των μεγαλύτερων μυαλών της ανθρωπότητας σήμερα και ήδη έχουν αρχίσει να σχεδιάζουν μέτρα αποτροπής του κακού σεναρίου. Το “Ινστιτούτο για το Μέλλον της Ζωής” έχει σκοπό την έρευνα για την εξασφάλιση

της ασφάλειας από την ΤΝ. Μια κοινότητα ερευνητών που μεγαλώνει συνεχώς ανησυχεί, αναζητά απαντήσεις και αποτρέπει κινδύνους έτσι ώστε εμείς οι υπόλοιποι να μπορούμε να βλέπουμε μόνο αισιόδοξα το μέλλον μας. Σε εκατό χρόνια εδώ θα είμαστε να δούμε πόσο μέσα έπεσαν...

Πόσο εύκολο είναι να βγεις αλώβητος από την διαρκή τριβή των τελευταίων χρόνων όταν βρίσκεσαι ανάμεσα σε δύο μυλόπετρες σε συνεχή κίνηση;

Πώς να μπορέσεις να ορθώσεις ανάστημα και να ψελλίσεις μια δική σου γνώμη όταν ο λόγος σου είναι σχεδόν σίγουρο πως θα θρυμματιστεί και θα διαβρωθεί;

Από τη μία βρίσκεται η συντηρητική λαϊκίστικη ψυχοπονιάρικη Αριστερά που έχει το άλλοθι της αυθεντίας και διαθέτει (αφού το κέρδισε χωρίς κόπο) το αποκλειστικό προνόμιο να εκπροσωπεί τα πιο αδύναμα μέλη της κοινωνίας μας. Οφείλουμε να στεκόμαστε προσοχή σε οποιαδήποτε μπούρδα εκστομίζεται από οποιονδήποτε φαφλατά “σχολιαστή” της

πραγματικότητας αρκεί αυτός να ανήκει στον “προοδευτικό” χώρο-πόσο μάλλον αν ανήκει και στον ακαδημαϊκό. Αναμασημένα κλισέ χρόνων επαναλαμβάνονται με σύγχρονο μανδύα για να πάρουν τάχαμου θέση - στην πραγματικότητα έχοντας το ακαταλόγιστο της ιερής αγγελάδας. Πενήντα χρόνια οι ίδιοι και οι

ίδιοι ειδήμονες με περισπούδαστο ύφος μας καλούν να κάνουμε λάικ στα λαϊκίστικα συμπράσματα που βγάζουν χωρίς καν να εξετάσουν γεγονότα και καταστάσεις, ξέροντας πως το συναίσθημα είναι αυτό που κρίνει και όχι η λογική. Τελευταίο φαινόμενο των καιρών είναι και η στρατευμένη τέχνη ως εργαλείο - συνή-

θως με τη μορφή “ποίησης” όπου πχ ο καλλιτέχνης εμπνέεται από το μπάζωμα ενός δρόμου της πόλης για το αποχετευτικό για να το συγκρίνει με το μπάζωμα που έγινε στα Τέμπη. Και όχι μόνο δεν μας πέφτουν τα μαλλιά αλλά το αναπαράγουμε σε ιστοσελίδες ως μέγα έργο. Μήπως ήρθε η ώρα η πόλη να αλλάξει επιτέλους “πνευματικούς ανθρώπους”; Ή ακόμη καλύτερα να μην έχει καν αν είναι αυτού του είδους; Θα σταματήσουμε να χαιδεύουμε αυτιά και να μένουμε με ανοικτό το στόμα ακούγοντας βαρυσήμαντες κοινοτυπίες; Θα μπορέσει να βγουν κάποιοι να αντιδράσουν μόνο και μόνο ως ένδειξη ελευθερίας της διαφορετικής γνώμης;

Η άλλη όψη του ίδιου νομίσματος (η άλλη μυλόπετρα...) έχει ακόμη πιο ύπουλη μορφή. Η σκοταδιστική πίστη αναδύεται καβαλώντας και πολιτικό άρμα για να εκμεταλευτεί επιτήδεια τις μάζες των απλών ανθρώπων που πορεύονταν ως τώρα απλά και λιτά στη χριστιανική ζωή τους. Ο πιστός δεν είναι ο ίδιος πλέον. Δεν είναι αυτός που θα ανάψει το κεράκι του, θα πει την προσευχή του και θα κάνει το σταυρό του πριν πέσει για ύπνο. Δεν είναι αυτός που θα ανεχτεί και θα συγχωρέσει εκείνον που δεν συμφωνεί, έχοντας στο μυαλό του το “αγαπάτε αλλήλους” και το “ειρήνη υμίν” που δίδαξε με τις πράξεις του ο Ιησούς. Ο σημερινός πιστός πρέπει να καταπίνει κάθε είδους υπερβολή - δεν αρκούν τα παραπάνω και μάλλον είναι ευτελή σε σύγκριση με τις σύγχρονες “απαιτήσεις” των ντόπιων ταγών της (εκκλησιαστικής) εξουσίας. Δεν αρκεί να αγαπάς apriori

τον συνάνθρωπό σου-πρέπει να τον πείσεις να μην κάνει και το εμβόλιο για τον COVID. Δεν είσαι πιστός αν τολμήσεις να αμφισβητήσεις τα “θαύματα” νέας κοπής που μας πλασσάρονται τόσο αθώα και με σύγχρονη μορφή.

Αναρωτηθείτε πόσο αμάσητα θα κατάνιενε αυτά τα “θαύματα” (τα οποία επειδή υποτίθεται πως έλαβαν χώρα πριν λίγα χρόνια είναι και πανεύκολο να διερευνηθούν με μαρτυρίες ανθρώπων που είναι ακόμη εν ζωή...), ένας Γερμανός (επίσης) χριστιανός. Μπορείς και να πιστεύεις αλλά και να θεωρείς γελοίο κάποιος να μιλάει με αρκούδες και σαύρες ή να μετακινεί βράχους λέγοντας ευχές. Πρέπει να καταλάβουμε πως μπορεί να είσαι μια χαρά πιστός ακόμη κι αν μπορείς να κατακρίνεις και να ψάξεις για αποδείξεις, η πίστη δεν υπάρχει για να σου βιάζει το μυαλό - εξάλλου ο μαθητής Θωμάς τον έδειξε μια χαρά το δρόμο και είναι και άγιος...

Η πόλη χρειάζεται να καταργήσει όσο πιο γρηγορά γίνεται της μυλόπετρες της κατήκησης, της ιδεολογικής τρομοκρατίας και της αυθεντίας. Χρειάζεται ανθρώπους που θα είναι τα μάτια της στον πραγματικό κόσμο και όχι να ψάχνει τρόπους να κρύψει το λιγοστό φως που έρχεται από αυτόν. Αν δεν το κάνει και με δεδομένη την γεωγραφική απομόνωση, κινδυνεύει τα επόμενα χρόνια να “κοιμηθεί” με την χριστιανική έννοια...

Θύμιος Κυριζόγλου

Εύθυμα και σοβαρά

1) Τεχνητή Νοημοσύνη και Μετανθρωπισμός

Διαχρονικά η ανθρωπότητα πέρασε διάφορες φάσεις αντίληψης, του τι είναι ο άνθρωπος, πώς και προς τα πού πρέπει να εξελιχθεί και να ολοκληρωθεί. Θα μπορούσαμε να τις ονομάσουμε φάσεις «μετανθρωπισμού». Το μετά ως γνωστόν είναι συνθετικό, που δηλώνει τη χρονική ακολουθία ότι κάποιος ή κάτι, ακολουθεί χρονικά κάτι άλλο, το πέρασμα σε κάτι νέο, θέση μετά από κάτι άλλο, αλλαγή κ.λπ. Από τον άνθρωπο-ζώο («ωμοιώθη τοις κτήνεσι της ανοήτοις» όπως λέει και η Αγία Γραφή) π.χ. άνθρωπος του Νεάντερλαντ και όχι μόνο, πέρασε ανάλογα με τις συνθήκες και σε διάφορες άλλες καταστάσεις όπως του: ανθρώπου-πράγματος (Res), ανθρώπου-δούλου, ανθρώπου-πολίτη που ως ζώο πολιτικό κατά τον Αριστοτέλη, μετέχει στα κοινά (μόνο οι ελεύθεροι φυσικά, όχι οι δούλοι, ούτε οι γυναίκες). Επίσης η φάση του ζώου που «φτιάχνει εργαλεία» (τεχνολογία κ.λπ.) για να αλλάξει τη μοίρα του (ατομική και κοινωνική). Παλαιότερα διάφορες ειδωλολατρικές κοινωνίες (Ρωμαϊκή αυτοκρατορία και όχι μόνο) εισήγαγαν την έννοια του ανθρώπου-Θεού για ειδικές περιπτώσεις όταν «θεοποιούσαν» τους βασιλιάδες τους, τους αυτοκράτορές τους, τους ήρωές τους κ.λπ.). Το ίδιο έκαναν και κάνουν και από παλιά και σήμερα, με άλλο τρόπο βέβαια διάφορες ειδωλολατρικές θρησκείες ή μεταφυσικά συστήματα, που

μέσω διαφόρων τεχνικών, της γιόγκα, του διαλογισμού, της πίστης στην μετεμψύχωση κ.λπ., θέλουν να οδηγήσουν τον άνθρωπο σε απατηλές ψευδαισθήσεις «αυτοθέωσης» (ανθρωποΘεός). Μην ξεχνάμε εξάλλου, ότι πρωταρχική αιτία της πτώσης του ανθρώπου όπως λέει η Αγία Γραφή, είναι η αυτοθέωση του ανθρώπου (η εγωιστική αυτονόμηση αυτού). Επ' ευκαιρία εδώ να πούμε, ότι ο ορθόδοξος Χριστιανισμός θέλοντας αφ' ενός να επαναφέρει τον άνθρωπο στην πρότερη κατάστασή του, αφ' ετέρου να τον εξελίξει ψυχοσωματικά, πνευματικά, τον ολοκληρώνει με την κατά χάριν θέωση. Ο άνθρωπος γίνεται Παιδί του Θεού μέσω «πνευματικής υιοθεσίας».

Πρέπει δε να διευκρινισθεί ότι άλλο «αυτοθέωση» και άλλο κατά «χάριν θέωση», έχουν διαφορετικό πρόσημο, η πρώτη σε οδηγεί στη κόλαση, η δεύτερη στη σωτηρία. Συνεχίζοντας την κατά καιρούς επιβολή διαφόρων «μετανθρωπισμών» να αναφέρουμε τον απάνθρωπο εθνικοσοσιαλισμό (φασισμό-ναζισμό), που πολιτισμένος με την αντίληψη του «υπερανθρώπου» του φιλοσόφου Νίτσε, έφερε τόσες καταστροφές στην ανθρωπότητα και προσπαθεί με διάφορες μορφές να αναβιώσει και στις μέρες μας. Επίσης ο μετανθρωπισμός του «ημίθεου προλετάριου» που θα φέρει με τους αγώνες του δικαιοσύνη και ισότητα στην κοινωνία, ένα παράδεισο στη Γη, άσχετα αν πρέπει να εξολοθρευτούν τα δύο τρίτα της κοι-

νωνίας που δεν συμφωνούν και είναι αντιδραστικά.

Η 3η χιλιετία που βαδίζουμε και για όσο χρόνο θα υπάρχει ο άνθρωπος στη Γη, η ανθρωπότητα κινδυνεύει να υποστεί την τελευταία μεγαλύτερη και χειρότερη μορφή μετανθρωπισμού από την κακή χρήση της τεχνολογίας (Βιοτεχνολογίας, Νανοηλεκτρονική Τεχνολογία, Τεχνητή Νοημοσύνη). Η Βιοτεχνολογία είναι ο κλάδος της Βιολογίας που χρησιμοποιώντας οργανισμούς και υποκυτταρικά συστήματα (συνδυάζοντας Επιστήμη και Τεχνολογία) παράγει χρήσιμα προϊόντα και αγαθά για τον άνθρωπο, προστασία του περιβάλλοντος κ.λπ. Σήμερα μετά την αποκωδικοποίηση του DNA, την μεταφορά γονιδίων (πακέτα γενετικών πληροφοριών, κληρονομικών χαρακτηριστικών) από οργανισμό σε οργανισμό, επηρεασμός της γενετικής πληροφορίας αυτών, μπορεί να έχουμε στο μέλλον δημιουργία νέων βιολογικών ειδών, γενετική τροποποίηση του ανθρώπου κ.λπ. Η Νανοηλεκτρονική Τεχνολογία είναι τεχνολογία ηλεκτρονικών εξαρτημάτων (νανοκυκλώματα, νανοημιαγωγοί νανονευρωνικά συστήματα κ.λπ.) σε πολύ μικρό μέγεθος (μέγεθος δισεκατομμυριοστών του μέτρου). Η Νανοηλεκτρονική συμβάλλει στην εξέλιξη των ηλεκτρονικών υπολογιστών και κατ' επέκταση της Τεχνητής Νοημοσύνης. Για την Τεχνητή Νοημοσύνη ένας απλός ορισμός: είναι η Επιστήμη που ασχολείται με τη μελέτη και τη δημιουργία έξυπνων και νοημόνων μηχανών. Στο μέλλον οι τρεις αυτές τεχνολογίες που αναφέραμε μπορούν να συνερ-

γαστούν στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, τέτοιο, που η σημερινή συνεργασία τους να φαίνεται κάτι το πρωτόγονο. Οι ΗΠΑ, η Κίνα και η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνουν δισεκατομμύρια δολάρια για την ανάπτυξη της Τεχνητής Νοημοσύνης (TN). Τα τελευταία δύο χρόνια εμφανίστηκε το chat GPT που παράγει ανθρώπινο λόγο. Γράφει σε δευτερόλεπτα ακαδημαϊκές εργασίες, άρθρα, αναρτήσεις, ακόμα και ποίηση.

Η Κίνα έβγαλε αντίστοιχο σύστημα πιο φτηνό και πιο εξελιγμένο. Η Κίνα θα ξεπεράσει σύντομα τις ΗΠΑ (αν και πολλοί πιστεύουν ότι αυτό έχει συμβεί) στην Τ.Ν. Οι Κινέζοι από παλιά ήταν εφευρέτες πολλών πραγμάτων (χαρτί, πυρίτιδα, τυπογραφία, άβακα για μετρήσεις, χαρτονομίσματα, μαγνητική πυξίδα κ.λπ.). Πέρα από τα θετικά πλεονεκτήματα της TN (στην Ιατρική, υπηρεσίες, ενημέρωση, μόρφωση, έρευνα κ.λπ.) έχει και πολλά αρνητικά. Η TN θα δημιουργήσει μια νέου τύπου πραγματικότητα: θα ξεπεράσει τον άνθρωπο σε πολλά. Στο σκάκι νικάει τους καλύτερους σκακιστές. Λύνει προβλήματα στο «πι και φι» που ο άνθρωπος χρειάζεται χρόνια να τα λύσει και αν τα λύσει. Θα χρησιμοποιεί αλγορίθμους και εργαλεία τόσο εξελιγμένα, που θα μπορεί να δημιουργήσει ρεαλιστικά «ψευδή βίντεο». Θα έχουμε «θεοποίηση της Μηχανής». Οι «φίλοι» της TN θα αυξάνονται ραγδαία. Πολλοί θα την προτιμούν γιατί η συντροφιά της δεν θα συνοδεύεται από προσωπικές συγκρούσεις που φέρνουν συχνά οι ανθρώπινες σχέσεις. Μια ολοένα και μεγαλύτερη απομόνωση και μονα-

ξιά μεταξύ των ανθρώπων. Σε μια υπαρξιακή του «καραντίνα». Στα επόμενα χρόνια η ΤΝ (π.χ. ανθρωπόμορφα ρομπότ), πέρα από «φίλοι», συνεργάτες, υπηρετικό προσωπικό, θα είναι ενδεχομένως και «ερωτικοί σύντροφοι». Και όπως έλεγε και ένας κωμικός ηθοποιός: «κάποια στιγμή δεν θα χρειαζόμαστε και τις γυναίκες μας». Οι αυταρχικές εξουσίες και κυβερνήσεις θα χρησιμοποιήσουν την ΤΝ κατά το δοκούν. Ήδη στην Κίνα με την «βοήθειά» της δεν «κουνιέται φύλλο». Ο πρόεδρος του Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ (Κλάους Σβαμπ) σχετικά πρόσφατα, επαίνεσε αυτό που συμβαίνει στην Κίνα με την ΤΝ και είπε ότι θα πρέπει κάτι ανάλογο, να εφαρμοστεί παντού σε Παγκόσμια κλίμακα. Σκεφτείτε κάτι τέτοιο σε διάφορες χώρες, ή σε μια παγκόσμια δικτατορία που θα ελέγχονται τα πάντα. Τα προσωπικά σου δεδομένα, τα πολιτικά και κοινωνικά σου πιστεύω, η θρησκευτική ή μη πίστη σου, οι οικονομικές σου συναλλαγές, τα ιατρικά σου δεδομένα κ.λπ. Και από τους ελέγχους αυτούς κάποιους να τους οδηγεί σε «κοινωνική απομόνωση» ή ακόμα (το πιθανότερο), στην απώλεια της ίδιας της ζωής τους. Ο Μετανθρωπισμός αυτός, Σύνθεση ανθρώπου και Μηχανής ή και αλλιώς «συνεπαφή» ή «σύμμειξη» ανθρώπου και ΤΝ, να είναι η φοβερότερη πρόκληση και δοκιμασία στην ιστορία του ανθρώπου. Ας είμαστε όλοι σε εγρήγορση.

2) Το γέλιο είναι άυλη φιλανθρωπία

α) Ένας παππούς άφησε το ποδήλατό του έξω από τη Βουλή. Ένας αστυνομικός τον είδε και του είπε: Μην το αφήνεις εκεί το ποδήλατό σου παππού, εδώ περνάει ο πρωθυπουργός, βουλευτές, μεγάλοι άνθρωποι του Έθνους. Μην ανησυχείς παιδί μου του είπε ο παππούς, το έχω κλειδωμένο.

β) Παππούς: Κρύψου... έρχεται η δασκάλα σου σπίτι επειδή έκανες κοπάνα σήμερα!

Εγγονός: Παππού καλύτερα κρύψου εσύ, της είπα ότι πέθανες!!

γ) Είπε ο Δημοσιογράφος στον Τραπεζίτη: Κράτα τους εσύ φτωχούς, να τους κρατάω εγώ χαζούς. Και για να σιγουρευτούμε κατηγόρησέ τους ότι φταίνε.

δ) – Μπαμπά, στο σχολείο όλοι με φωνάζουν μαφιόζο...

– Καλά, θα περάσω να το κανονίσω εγώ.

– Ωραία, κοίτα μόνο να φανεί σαν ατύχημα ε;

3) Τα μαθηματικά της ζωής

Κάπου το είδα, μου άρεσε και το παρουσιάζω.

Γνώση + Εγώ = Έπαρση, Γνώση – Εγώ = Σοφία, Ομορφιά + Εγώ = Ναρκισσισμός

Ομορφιά – Εγώ = Απλότητα, Εξουσία + Εγώ = Αλαζονεία, Εξουσία – Εγώ = Ηγεσία

Θάρρος + Εγώ = Θράσος, Θάρρος – Εγώ = Ελευθερία

Αγάπη + Εγώ = Εκμετάλλευση, Αγάπη – Εγώ = Αγάπη

Μαρίνος Σπηλιόπουλος

Τό χρήμα ως ιδανικό ζωής

Του Γ. Μαυρογιάνη

Φιλόσοφοι, διανοούμενοι, κριτές, ιδεολόγοι, κοινωνιολόγοι κ.ά. διατυπώνουν, κατά καιρούς, απόψεις, θεωρίες και προτείνουν ιδανικά πρότυπα ζωής τῶν νοήμωνων ἀνθρώπων τῆς σκέψης τά ὅποια θά μπορούσαν ν' ἀποτελέσουν χρήσιμα ὄργανα ὀρθοῦ προσανατολισμοῦ καί πυξίδες ἀσφαλοῦς πορείας στόν κόσμο.

Εἶναι οἱ φωτεινοί δεῖχτες ἔγκαιρης προειδοποίησης ὥστε ν' ἀποφεύγονται σκόπελοι καί ὀλισθήματα στήν ἄβυσσο τῆς ἀμάθειας, τῆς πνευματικῆς ἀνεπάρκειας, τῆς ἀταξίας, τῆς αὐτοκαταστροφῆς, ἐφόσον βέβαια δέν ἀπορριφθοῦν ἢ δέν ἀγνοηθοῦν ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους.

Λογικές, κατ' ἀρχήν, οἱ θεωρητικές αὐτές διατυπώσεις καί προβολές, ἀπ' τοὺς διανοητές, ὅταν δέν ὑποκρύπτονται σκοπιμότητες πέραν τῆς ἀλήθειας καί οἱ συγκεχυμένες ἀντιλήψεις τῶν λαῶν δέν ἀδρανοποιοῦν τή σκέψη, τό δίκιο, τ' ἀνθρώπινα δικαιώματα καί τό πολυτιμώτερο ἀγαθόν τῆς ἐλευθερίας.

Συχνά ἀκολουθοῦν ἄκριτα ἐκούσια ἢ ἀκούσια, τά ιδανικά ἐκεῖνα πού ἴσως ἀποτελοῦν παγιδευτικά κηρύγματα μιᾶς ιδιοτέλειας ἀπ' τά χεῖλη ἐπικίνδυνων ἐκφραστῶν καί πιστεύουν ἀσυζητητί στήν αἰόλη προσδοκία μιᾶς ρίζοσπαστικῆς δράσης τῶν προτύπων ζωής.

Ἀνέτοιμοι συνήθως οἱ ἄνθρωποι σέ τέτοιες καταστάσεις ὑλικά καί πνευματικά πένητες, δυσπιστοῦν καί ἀπρόθυμα τίς προσπερνοῦν ἢ δέν τίς υἱοθετοῦν, διότι πολλές φορές ἐξαπατῶνται ἀπ' τήν ἀπατηλή λάμψη τῶν ιδανικῶν καί τήν ἐκμετάλλευσή τους ἀπ' τοὺς ἐπίορκους κήρυκές τους.

Ἄν ἐνίστε παρατηροῦνται πύρρειες νῖκες, αὐτές δέν σημαίνουν ἀπόλυτη ἐπιτυχία καί ἐφαρμογή διότι μετέπειτα ἀκολουθοῦν δεινά καθὼς μειώνεται ἡ δραστική δύναμη ἐπηρεασμοῦ ἐξ αἰτίας τῆς ἐπικράτησης ἀλλότριων καί ἀδιαφανῶν σκοπιμοτήτων καί καιροσκοπικῶν ἐπιδιώξεων τῆς ἀδίστακτης ιδιοτέλειας.

Ὑψώνεται κατά συνέπεια, τεῖχος ἀδιαφορίας πρὸς τά ιδανικά πού χάνουν τήν καταλυτική δύναμή τους, μένουν ἀνενεργά καί μή καρποφόρα, ἔνεκα καί τῆς ὑποκριτικῆς συμπεριφορᾶς τῶν ζηλωτῶν ἐφαρμογῆς τῶν προτύπων ζωής.

Υἱοθετώντας ἄκριτα, βιαστικά καί ἐπιπόλαια πολλά ἐκ τῶν ιδανικῶν μεταξὺ τῶν ὁποίων καί τό Χρῆμα, ἐλλοχεύει ὁ κίνδυνος νά περιέλθῃ ὁ ἄνθρωπος σέ πνευματική σύγχυση καί πλάνη, ἄσχετα ἂν ὁ κόσμος ὑλικά εὐημερεῖ, σέ μια κοινωνία ἀποκομμένη ἀπ' τό πνεῦμα καί τή μαγεία τῶν ιδανικῶν.

Αναμφίβολα, μέ τήν ἐξελεκτική πορεία ἀνάπτυξης τῆς ἀνθρωπότητας, τό χρήμα ἀποτελεῖ τό ἄριστον τῶν ἰδανικῶν ἀλλά καί τό καλύτερο ἀγαθόν μέ τό ὅποιο ἐξαγοράζεται ὁ,τιδήποτε ἄλλο ἀκόμα καί ἡ ἐξουσία, ὁ ἔρωτας, οἱ συνειδήσεις, οἱ συνωμότες, μέ τήν προϋπόθεση νά μήν ἔχη τήν ὁσμή τῆς ἀνομίας, τῆς ἀδικίας, τῆς ἀδιάφανης ἀπόχτησης καί τοῦ παντοειδοῦς ἐγκλήματος, ἀδύνατο σήμερα μέ τήν ἔκλυση τῶν ἠθῶν καί τήν ἐκτεταμένη διαφθορά στίς κοινωνίες.

Στίς περιπτώσεις αὐτές παύει νά θεωρεῖται ἰδανικό καί παραμένει ὡς ὁ πλέον ἐπικίνδυνος παράγοντας γιά κάθε ἔμψυχο καί ἄψυχο ἀγαθό μέ τήν ἐκάστοτε ἀξία πού τοῦ ἀποδίδουν.

Ἡ θέσπιση τοῦ νομίσματος ἀπ' τὰ ἱστορικά χρόνια στό βάθος τῶν αἰώνων εἶναι πράξη ἐμπνευσμένης σύλληψης, ἱερῆς καί ἁγίας σημασίας καθότι συνετέλεσε στήν ἐξέλιξη καί ἐξάπλωση τοῦ ἐμπορίου μέ τήν ἀπαλλαγή καί ἀπαγκίστρωση ἀπ' τήν κλειστή, ἀνταλλακτική οἰκονομία ὅπου ἡ ἐμπορική συναλλαγή καί οἱ διάφορες ἀμοιβές γίνονταν μέ ἀναλογική ἀνταλλαγή ἑτεροειδῶν ἀγαθῶν αὐξάνοντας ὑπέρμετρα τό κόστος παραγωγῆς καί πλημμυρίζοντας τίς ἀγορές μέ ἀγαθὰ προϊόντα, δημιουργώντας τό ἀδιαχώρητον καί τήν ἀναρχή λειτουργία τῆς ἀγορᾶς.

Ἔτσι μέ τήν καθιέρωση τοῦ χρήματος ὡς μέσον συναλλαγῶν, λευτερώθηκαν οἱ κοινωνίες ἀπ' τή βάσανο τῶν ἐμπράγματων ἀνταλλαγῶν καί τοῦτο θεωρεῖται μέγιστη ἐπιτυχία.

Ἀτύχησε ἐν τούτοις ἡ κοινωνία στή λήψη ἀσφαλιστικῶν νομοθετικῶν μέτρων πού ἀφ' ἐνός μὲν θά διασφάλιζαν τὰ κέρδη ἢ τίς ἀμοιβές νόμιμης καί κοπιαστικῆς ἐργασίας, ἀφ' ἑτέρου δέ θά ἀπέκλειαν ἢ ἔστω θά περιώριζαν τήν ἀνήθικη, ἐγκληματική, ἄκοπη καί παράνομη συσσώρευση πλούτου στά χέρια ομάδων ἢ μεμονωμένων ἀτόμων σκοτεινῶν καρπωτῶν τοῦ μόχθου τῶν πολλῶν.

Εἶναι τὰ ὀρατά ἢ ἀόρατα στοιχεῖα πού κοσμοῦν τήν παρανομία, διαφεντεύουν τόν κόσμον ἄμεσα ἢ ἔμμεσα καί διασκεδάζουν, κατά βούληση καί ἀσύδοτα μέ πολλέμους καί εἰρήνη, ἔχοντας ὡς λάβαρο τῆς λεηλασίας, τή βία καί τόν ἐξαναγκασμό ἀλλά καί τήν ἀπάτη.

Ἀλλά πῶς ὀρίζεται τό χρήμα;

Ταπεινός καί ἴσως αὐθαίρετος ὀρισμός μπορεῖ νά εἶναι:

«Τό πρότυπο μέτρον-ἀγαθόν μέ συγκριτική, ὑποκειμένη, ἀντικειμενική, βιολογική ἀξία ἔναντι ἀνόμοιων ἑτεροειδῶν ἀγαθῶν, ὅπως συμφωνήθηκε, τό πρῶτον, ἀπό τούς ἐμπνευστές θέσπισης νομίσματος».

Πιθανόν νά ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν πολύτιμα ὀρυκτά (ἀδάμας) καί μέταλλα (χρυσός) ὑδρογονάνθρακες (πετρέλαιο), κόστος, κέρδη.

Ἐνῶ τό νόμισμα ἔχει τόσες ἀρετές καί πλεονεχτήματα, ἐν τούτοις εἶναι εὐάλωτο καί εὐκόλα συγκεντρώνεται καί ἀποθησαυρίζεται ἀπ' τούς ἄρπαγες τοῦ κόσμου δεδομένου ὅτι δέν διασφαλίστηκε νομοθετικά τό σύστημα καί δέν προστατεύτηκαν ὅπως ἔπρεπε οἱ δημιουργοί καί παραγωγοί ἀγαθῶν καί κατ' ἐπέκταση οἱ τίμιοι κόποι τους.

Εὐθύνες κατανέμονται μεταξύ ἐξουσίας, νόμων, ἐκβιαστῶν καί ψυχρῶν κυνηγῶν τοῦ εὐκόλου κέρδους, ἐπίορκων προστατῶν θησαυροφυλακίων. Τῶν πολιτειῶν.

Τελική διαπίστωση ὅτι τό Χρῆμα ὡς Ἰδανικό ζωῆς ἔχει νόημα ὅταν παράγεται σύμφωνα μέ τούς φυσικούς, τεχνικούς, κοινωνικούς καί ἠθικούς νόμους, ἔντιμα, μέ διάχυση μεταξύ τῶν λαῶν.

Τότε ἐκπέμπει διαρκή λάμψη καί καταυγάζει μέ πνευματικό φῶς.

Τουναντίον ἀποθησαυρισμός μ' ἀνήθικο, σκληρό τρόπο, διατηρεῖ μέν τήν ἀντικειμένη ἀξία ὡς νομίσματος ἀλλά χάνει τό πλεονέκτημα τοῦ Ἰδανικοῦ ζωῆς καί ἐνισχύει τήν πνευματική συσκότιση καί δούλωση τῶν θνητῶν ἀπ' τήν ἐξουσιαστική του δύναμη.

Μέ σεβασμιότητα
Κυριακή Θεοφανείων
Γ. Μαυρογιάνης

Σπίθες...

Θωρώ τους δείχτες του ρολογιού και συλλογίζομαι.

Το ρολόι είναι ο μεγάλος κλέφτης, που, ένα ένα δευτερόλεπτο, μας κλέβει το χρόνο.

Στην περιφορά του μεγάλου δείκτη τα λεπτά, οι ώρες, οι μέρες φεύγουν.

Τα χρόνια κυλούν χωρίς να το νιώθουμε πως θα φύγουμε κι εμείς όπως τόσοι άλλοι, χιλιάδες, εκατομμύρια... πριν από μας και άλλοι αμέτρητοι μετά από μας.

Σπίθες, στιγμιαίες στο άπειρο του χώρου και του χρόνου!...

Σ.Τ.

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΠΡΙΝ 2300 ΧΡΟΝΙΑ

(Αναδημοσίευση από το περιοδικό των Ελλήνων στην Ουγγαρία)

Ο Μεγάλος Αλέξανδρος, μετά το τέλος των πολέμων και την συντριβή των Περσών, σημειώνει τεράστια επιτυχία στην συνένωση όλων των λαών σε μια πορεία προς ένα κοσμοπολιτισμό, στην υπονόμηση του εθνικού τεμαχισμού που στηρίζονταν στις ξεπερασμένες πια σχέσεις των γενών και των φυλών.

Έτσι, λοιπόν, δημιουργείται και καλλιεργείται η τάση για την εξάλειψη της παλιάς διάκρισης των ανθρώπων σε Έλληνες και βαρβάρους, διάκριση που την έκαναν παλιότερα οι Έλληνες της κλασικής Ελλάδας για να ξεχωρίσουν τους εαυτούς τους από τους λαούς της Ανατολής.

Ο νέος Ελληνιστικός Πολιτισμός, όπως ονομάζεται, προήλθε από την επαφή του ελληνικού πολιτισμού με την πολιτιστική δημιουργία και κληρονομιά των ανατολικών λαών.

Πιο κάτω δημοσιεύουμε τον όρκο του Μεγάλου Αλεξάνδρου το 324 π.Χ., στην Ώπη της Ασίας ενώπιον 9000 αξιωματούχων και προυχόντων κάθε φυλής, Ελλήνων - Περσών και Μήδων, βάσει του οποίου θα καταλάβουμε το μεγαλείο του Έλληνα Στρατηλάτη και τις ευχές του προς όλους τους λαούς της πελώριας κοινοπολιτείας του για ειρήνη, ευτυχία και προκοπή. Στην εποχή μας, δυστυχώς, υπάρχουν πολεμοχαρείς δυνάμεις, οι οποίες χωρίζουν και διχάζουν τους λαούς

και τους οδηγούν σε τοπικούς αιματηρούς πολέμους και συγκρούσεις.

«Σας εύχομαι, τώρα που τελειώνουν οι πόλεμοι, να ευτυχήσετε με την Ειρήνη. Όλοι οι θνητοί, απ' εδώ και πέρα να ζήσουν σαν ένας λαός, μονοιασμένοι για την κοινή προκοπή. Να θεωρείτε την Οικουμένη Πατρίδα σας, με Κοινούς Νόμους, όπου θα κυβερνούν οι άριστοι, ανεξαρτήτως φυλής. Δεν χωρίζω τους ανθρώπους, όπως κάνουν οι στενόμυαλοι, σε Έλληνες και Βαρβάρους. Δεν με ενδιαφέρει η καταγωγή των πολιτών, ούτε η ράτσα που γεννήθηκαν. Τους καταμερίζω μ' ένα μόνο κριτήριο, την Αρετή. Για μένα, κάθε καλός Ξένος, είναι Έλληνας και κάθε κακός Έλληνας, είναι χειρότερος από Βάρβαρο. Αν ποτέ σας παρουσιαστούν διαφορές, δεν θα καταφύγετε στα όπλα, παρά θα τις λύσετε ειρηνικά. Στην ανάγκη θα σταθώ εγώ διαπλητής σας.

Τον ΘΕΟ, δεν πρέπει να τον νομίζετε ως αυταρχικό κυβερνήτη, αλλά ως κοινό ΠΑΤΕΡΑ όλων, ώστε η διαγωγή σας να μοιάζει με τη ζωή που κάνουν τ' αδέρφια στην οικογένεια. Από μέρους μου, θεωρώ όλους, ΙΣΟΥΣ, λευκούς και μελαμψούς. Και θα ήθελα να μην είστε μόνο υπήκοοι της κοινοπολιτείας μου, αλλά μέτοχοι, όλοι συνέταιροι. Όσο περνάει από το χέρι μου, θα προσπαθήσω να συντελεστούν αυτά που υπόσχομαι.»

Μαθητικά χρόνια στην Κόνιτσα Γυμνάσιο Κόνιτσας – Πρώτη τάξη - Μέρος Γ΄

Δημήτρη Παπαλάμπρου

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Σαν το νερό που κυλάει γρήγορα, έτσι πέρασε και το ξέγνοιαστο καλοκαίρι και οι διακοπές του, το 1949 κι ενώ, η νέα σχολική χρονιά 1949 - 1950, πλησίαζε κι ήταν στα πρόθυρά της, στο χωριό, η πλειονότητα των γονιών των παιδιών, που είχαν τελειώσει το Δημοτικό Σχολείο, ακόμα, δεν είχαν αποφασίσει τι θα κάνουν, δηλαδή, θα τα κόψουν, απ' τη συνέχεια του σχολείου και θα τα ρίξουν, στο στίβο της βιοπάλης, ή θα τα στείλουν παρακάτω, στο γυμνάσιο της Κόνιτσας, για να συνεχίσουν.

Οι δικοί μου γονείς, κάθε βράδυ, που αντάμωναν, διχογνωμούσαν, πάνω σ' αυτό το θέμα, γιατί ο πατέρας μου, για τους δικούς του λόγους, έλεγε όχι, ενώ η μάνα μου, έλεγε ναι, γιατί θεωρούσε ότι το παιδί πρέπει «να συνεχίσει τα γράμματα», όπως έλεγε, χαρακτηριστικά.

Η Σολομώντεια λύση, βρέθηκε, στη συμφωνία τους, να αναζητηθεί η γνώμη του δάσκαλου, του Θωμά Ζώνη στην Κόνιτσα, ως του πλέον, ενδεδειγμένου και κατάλληλου προσώπου, σε τέτοιας φύσεως ζητήματα. «Ό,τι πει ο δάσκαλος, επέμεινε η μάνα μου, θα κάνουμε, γιατί γνωρίζει ένα - ένα τα παιδιά και τις δυνατότητές τους και θα μας πει, τι θα το κάνουμε το παιδί από δω και πέρα».

«Αυτός θα μας πει τι θα κάνουμε κι αυτό θα κάνουμε», έλεγε και επέμενε.

Έγινε η επαφή με το δάσκαλο, εκείνος συντάχτηκε με την άποψη της μάνας μου κι ο πατέρας μου πήγε να σκάσει, απ' τη στεναχώρια του, γιατί ο δόλιος, περίμενε κι είχε διακαή πόθο, μέσα του, ως πρώτο, αρσενικό παιδί της οικογένειάς, να με δει στο πόδι του, στην τέχνη του, τη μαραγκοσύνη, κοντά του, ώστε να βοηθηθεί στις υποχρεώσεις, που είχε, αλλά, κυρίως, να μη χαθεί, απ' το σπίτι αυτό το επάγγελμα, που θα ήταν επάγγελμα τρίτης συνεχόμενης γενιάς, παππούς - παιδί κι εγγόνι ή εγγονός.

Έτσι, με πολύ βαριά καρδιά και αζεπέραστο καημό, κατέβηκε στην Κόνιτσα και πήγε και μ' έγραψε στην Γ' τάξη του Γυμνασίου, αφού, έτσι ονομαζόταν, τότε, η πρώτη τάξη, δεδομένου ότι τα Γυμνάσια, είχαν βαπτιστεί, από εξατάξια, οκτατάξια.

Σήμερα, έσπασα το κεφάλι μου, για να θυμηθώ, αν τότε, οι μαθητές των Δημοτικών Σχολείων έδιναν ή όχι εισαγωγικές εξετάσεις για να μπουν στο Γυμνάσιο, αλλά, δυστυχώς, ματαιοπόνεσα, γιατί η ομίχλη της λήθης εξασθένησε, αρκετά, το μνημονικό μου και τα τελευταία χρόνια άρχισα να ξεχνώ, αρκετά σπουδαία πράγματα.

Μπορεί να διενεργούνταν εισαγωγικές εξετάσεις, μπορεί και όχι, μπορεί να λαμβανόταν υπόψη η βαθμολογία του Απολυτηρίου του Δημοτικού Σχολείου,

μπορεί... μπορεί... δεν θυμάμαι, όμως τίποτα, για να είμαι σε θέση να δώσω κάποια απάντηση.

Και την καινούργια σχολική χρονιά, πάντως, 1949 - 1950, ως μαθητής Γυμνασίου, πλέον, στην Κόνιτσα, διέμεινα και πάλι στο ίδιο σπίτι, ήτοι στο σπίτι της κ. Θεοδίτσας, γνωστό και μαθαιμένο, σ' όλα τα κατατόπια του και τη σειρά του, απ' τον προηγούμενο χρόνο.

Στο ίδιο σπίτι, αυτή τη σχολική χρονιά, προστέθηκαν κι οι συνομήλικοί μου και συμμαθητές μου Νικόλαος Τράκας του Βασιλείου και Απόστολος Νάνος του Θωμά, από τη Μάλισσα, καθώς κι ο Ιωάννης Λασπονίκος του Νικολάου από το Μοναστήρι.

Ήταν, ολοφάνερο, ότι αυτή τη χρονιά, η πολυκοσμία στην Κόνιτσα είχε λιγοστέψει και, συνεπώς και στο σπίτι της κ. Θεοδίτσας, δεν σκόνταφτε ο ένας πάνω στον άλλο, ούτε και γινόταν το πατείς με, πατώσε, όπως τον προηγούμενο χρόνο.

Επομένως, η κ. Θεοδίτσα, απαλλαγμένη πλέον, απ' το μεγάλο πλήθος των ενοίκων της, είχε στρέψει την προσοχή της, προς τα έξω, προς τις αυλές της, τους κήπους της, τα ζώα της και τα υπόλοιπα.

Εμείς τα Μολιστινά μαθητούδια, όλα χλωμά κι αδύνατα, σκέτο πετσί και κόκκαλα το κορμί μας, κάθε πρωί, με τα λιγοστά βιβλία στα χέρια, αφού σάκα, για να τα βάλουμε μέσα δεν είχαμε, για να κόβουμε δρόμο και να φτάνουμε λίγο, νωρίτερα, στο σχολείο, απ' την ώρα που έπρεπε, προφανώς, για κανά αστείο και καμιά κουβέντα, με τους συμμαθητές μας, ανηφορίζαμε και βγαίναμε, από μια

ξύλινη πορτοπούλα, «zaβόρτσα», που υπήρχε στην πάνω πλευρά του μαντρότοιχου του σπιτιού και διαβαίνοντας, ένα στενό σοκάκι, που περνούσε μπροστά, απ' το εκκλησάκι του Νεομάρτυρα Γεωργίου του εξ Ιωαννίνων, καταλήγαμε στον κεντρικό, ανηφορικό δρόμο, ο οποίος μας έβγαζε, κατευθείαν, στο σχολείο.

Σήμερα, δεν θυμάμαι, ν' άκουμε κάνει, ποτέ, το σταυρό μας, όταν διερχόμασταν, απέξω, απ' αυτό το εκκλησάκι του Νεομάρτυρα, Φουσανελά, γιατί, έτσι, όπως το βλέπαμε, το χαμηλό οίκημα, το περνούσαμε, μάλλον, για σπίτι, παρά για Ναό Αγίου κι έτσι, δεν μας έδινε λογισμό, για κάτι ξεχωριστό, κάτι ιερό, ώστε να κάνουμε την κίνηση του σταυρού, τιμώντας και δοξάζοντας, τον συντοπίτη Αγίο μας.

Έτσι, μέχρι το μεσημέρι, σχολείο και μετά σπίτι, λίγο φαΐ, ότι είχε ο καθένας, λίγο διάβασμα, κατόπιν κι ύστερα ελεύθερα, σεριανούσαμε από δω κι από κει, τριγύρω, στους διαδρόμους, τις αυλές, τους κήπους και τις πρασιές, όπου, τέλος πάντων, μας επέτρεπε η σπιτονοικοκυρά μας, η κ. Θεοδίτσα, γιατί, για το καλό μας, αυτή κανόνιζε, τα πάντα, ακόμα και τον ίσκιο μας.

Εκεί, σ' αυτό το σπίτι, δεν κοιτούσαμε να ξεστρατήσουμε, γιατί η κ. Θεοδίτσα, τα μάτια της τα είχε γαρίδα, έπαιζαν παντού κι όλα τα κατόπτρευε.

Όταν μας έβλεπε, αργόσχολα, μας κατένειμε μικροδουλειές και αγγαρίες, ανάλογα με την κλίση μας, τις δεξιότητές μας και την προθυμία μας.

Είχε την ικανότητα, αλλά και τη διαίσθηση, ν' αντιλαμβάνεται, το τι μπορεί

να κάνει ο καθένας μας, σωστά, αθόρυβα, αγόγγυστα και καλύτερα.

Όμως, όπως ο Χριστός, είχε αγαπημένο του μαθητή τον Ιωάννη, έτσι και η κ. Θεοδίτσα, είχε αγαπημένο της παιδί, τον εδώ, Ιωάννη το Λασπονίκο, το συνώνυμο του Ευαγγελιστή, τον οποίο, όταν τον φώναζε και τον φώναζε, συνέχεια, γιατί δεν μπορούσε να κάνει, χωρίς αυτόν, τον αποκαλούσε, μόνιμα, Λασπονίκα κι όχι Λασπονίκο. Άμα δεν τον εύρισκε ή εκείνος δεν την άκουγε, ή δεν της απαντούσε, η κ. Θεοδίτσα, τρελαινόταν, ταραζόταν και έσκαζε και πλάνταζε.

Εγώ, τότε, υποψιαζόμουν ότι, αυτή η ιδιαίτερη συμπάθεια, που έδειχνε η κ. Θεοδίτσα, στο πρόσωπο του συμμαθητή μας Γιάννη Λασπονίκου, είχε να κάνει με την μια, κάποια συγγένεια, που κρατούσε, απ' την πλευρά του άντρα της, του Γιούσιου, απ' το Μοναστήρι, αλλ' όμως, σήμερα, αναθεωρώ αυτή τη σκέψη μου και θεωρώ, σωστότερο, ότι ο κύριος λόγος, της αδυναμίας της, στο Γιάννη, ξεπηδούσε, απ' την εμπιστοσύνη, που εκείνη του είχε, και τις ικανότητες και την οξυδέρκεια που εκείνος διέθετε.

Μ' άλλα λόγια η κ. Θεοδίτσα, ευφύστατη όπως ήταν, όταν ανέθετε, οποιαδήποτε δουλειά στο Γιάννη, είχε το κεφάλι της ήσυχο, ήξερε ότι η δουλειά θα γίνει, ως και καλύτερα, γιατί ο Γιάννης Λασπονίκος, καταπιανόταν, με όλα και τα έφερνε, εις πέρας, όλα, τέλεια. Το Γιάννη Λασπονίκο λοιπόν, είχε διαλέξει η κ. Θεοδίτσα, αυτόν είχε ορίσει γενικό κουμανταδόρο, στις διάφορες σπιτικές εργασίες και σ' αυτόν απευθυνόταν, συ-

νέχεια, λέγοντάς του: «Λασπονίκα - Λασπονίκα, τρέξε ν' ανοίξεις το Βιρό, γιατί γέμισε και το νερό τρέχει και πάει χαμένο και βάλτο να ποτίζει τα λάχανα και τα μαρούλια», ή «Λασπονίκα - Λασπονίκα, πήγαινε, πίσω, στα κοτέτσια, να μαζέψεις τ' αβγά, γιατί οι κότες κακάρισαν, από ώρα κι άμα τ' αφήσουμε, θα μας τα πάρουν άλλοι», κι ακόμα, άλλοτε, του ποράγγελλνε: «Λασπονίκα - Λασπονίκα, τράβα γρήγορα, πάνω στη Μαρίκα (στο προγόني της) και πες της να σου δώσει λίγο κατράμι, σ' έναν τενεκέ, για να βάλουμε στο χτυπημένο πόδι του «Ντικ», για να γιάνει, γιατί πονάει το καημένο και κουτσαίνει».

Όλο τέτοιες δουλειές του ανέθετε του Γιάννη κι εκείνος αθόρυβα και αγόγγυστα τις εκτελούσε όλες με ευχαρίστηση. Είχε γίνει ο έμπιστός της, ο άλλος άνθρωπός της, μ' άλλα λόγια οι δυο τους είχαν τακιμιάσει, είχαν ταιριάσει κι είχε βρει ο τέντερης το καπάκι του.

«Δουλειά, που την κάνεις με όρεξη, δεν σε κουράζει», λέει ο λαός μας.

Από τότε ο Γιάννης, από μικρός, φαινόταν ανήσυχο μυαλό κι ότι εκείνο, που του, ταίριαζε στη ζωή του, ήταν το ελεύθερο επάγγελμα, ο ιδιωτικός, παραγωγικός τομέας, τον οποίο και τελικά ακολούθησε κόβοντας την επόμενη χρονιά το Γυμνάσιο.

Εμάς, τα άλλα, συνομήλικα παιδιά του Γιάννη, η κ. Θεοδίτσα, μας είχε για εφεδρικές μικροδουλειές και για τίποτε θελήματα, στη γειτονιά, για λίγο ψωμί στο φούρνο του Μπαρμπακώστα, τότε, ή κανά ψώνιο κλπ.

Όμως, όλα τα παιδιά, η κ. Θεοδίτσα, μας αγαπούσε, εξίσου και απ' όσα θυμάμαι, τακτικότητα, μας έδινε, τ' απογεύματα ψωμότυρο, γιατί καταλάβαινε την πείνα και τη βουλιμία των μικρών, που, συνέχεια, το νου τους, τον έχουν, στο φαΐ.

Τα βράδια, απ' το σούρουπο κιόλας, ξάπλα και ύπνο, στρωματσάδα στα μπάσια της ευρύχωρης σάλας, στη σειρά και κολλητά και δίπλα, ο ένας στον άλλο.

Θυμάμαι ότι, απ' την άλλη μεριά, τότε, δίπλα μου, κοιμόταν ο μακαρίτης ο Πάτσκος απ' το Μοναστήρι, ο οποίος, ως καλοζωισμένος και άρχοντας, άλλοτε, στη Ρουμανία και τώρα ξεπεσμένος και απένταρος, έσερνε τα εξέχοντα προκοίλια του και το ογκώδες σώμα του, κάτω στα σανίδια, δυσκολευόμενος, όχι μόνο να μετακινηθεί, δεξιά και αριστερά, αλλά να πάρει, ακόμα και ανάσα, γι' αυτό ο μαύρος, συνέχεια, βαριανάσαινε και ροχάλιζε.

Παρά την πολυκοσμία και τη βαβούρα και παρά τις κάκιστες συνθήκες διαβίωσής μας, περάσαμε, τότε, στο σπιτί της κ. Θεοδίτσας δύο χρονάκια, ξέγνοιαστα και χωρίς σκοτούρες στο κεφάλι μας.

Τώρα ας φύγουμε πλέον, από το σπιτί διαμονής κι ας πάμε στο σπιτί της μάθησης και της εκπαίδευσης, το Γυμνάσιο, ως γυμνασιόπαιδα, πια της Α' ή της Γ' τάξης του, όπως θέλουμε την αποκαλούμε, ανάλογα, με το πώς το θεωρούμε, εξατάξιο ή οκτατάξιο.

Είναι αλήθεια ότι τότε, ακούγοντας τη λέξη Γυμνάσιο, μας έπιανε δέος και συγκίνηση, αλλά μας διακατείχε και κάποια μικροπερηφάνια για το γεγονός ότι ήμασταν μαθητές του.

Το Γυμνάσιο της Κόνιτσας και στα χρόνια μου ήταν μεικτό, δηλαδή είχε αγόρια και κορίτσια μαζί.

Το κύριο χαρακτηριστικό γνώρισμα μαθητών και μαθητριών τότε ήταν η ομοιόμορφη εμφάνισή τους, μέσα κι έξω απ' το σχολείο.

Όλα τ' αγόρια, όλων των τάξεων, έφεραν στο κεφάλι τους το καθιερωμένο πηλίκιο με το γνωστό σήμα της Κουκουβάγιας, σύμβολο της σοφίας και της επιστήμης, στην αρχαία Αθήνα, τα δε κορίτσια, όλα, ανεξαιρέτως, φορούσαν το μπλε φουστανάκι τους, οπουδήποτε, για να ξεχωρίζουν ότι είναι μαθήτριες, το οποίο, στο μήκος του, έπρεπε να φτάνει κάτω από το γόνατο, να μην είναι ξεμπλέτσωτο και να φέρει, γύρω - γύρω, στο λαιμό, καθαρό και κατάσπρο, στρογγυλό γιακαδάκι.

Το κτήριο, που στεγαζόταν, τότε το Γυμνάσιο, ήταν το αρχοντικό του Μπεκιάρη, στην επάνω Κόνιτσα, ήταν δίπατο κτήριο, απ' τις δυο πλευρές του, είχε αυλές και στο ισόγειο και τον όροφο, είχε δωμάτια, τα οποία είχαν μεταβληθεί σε αίθουσες διδασκαλίας. Στη μέση του ορόφου και μετά την ξύλινη σκάλα, απλωνόταν η μεγάλη σάλα και αριστερά, μπροστά, στο τέλος της σκάλας ήταν το γραφείο των καθηγητών.

Κάθε πρωί, στις 8 η ώρα, μόλις χτυπούσε το κουδούνι, τα παιδιά όλων των τάξεων συγκεντρώνονταν, επάνω, στην ευρύχωρη σάλα, ανά τάξη και κάποιος εκ των μαθητών, απάγγελε την καθημερινή προσευχή: «Βασιλεύ Ουράνιε, παράκλητε το πνεύμα της αλήθειας, ο πανταχού παρών και τα πάντα πληρών... κλπ» και στο

τέλος, κάθε τάξη έμπαινε στην αίθουά της, για το μάθημα.

Γυμνασιάρχης, στα χρόνια μου, ήταν ο κ. Ιωάννης Φερούκας καθηγητής φιλόλογος, απ' τα Ζαγοροχώρια, κάπως στριφνός στο ύφος του, αλλά δίκαιος στους μαθητές του και τη βαθμολόγησή τους.

Τις πρώτες μέρες, θυμάμαι ότι, εμάς τα πρωτάκια, μας οδήγησαν στη μεγαλύτερη αίθουσα που υπήρχε, επάνω, στον όροφο κι επειδή ήμασταν πολλά και δεν μας χωρούσαν τα θρανία, μας έβαλαν να καθίσουμε, τρία - τρία και τέσσερα - τέσσερα ακόμα, σε κάθε θρανίο, για να βολευτούμε.

Καθηγητής μας φιλόλογος, που μας απασχολούσε τις περισσότερες ώρες του ωραρίου, γιατί δεν μας έκανε, μόνο, Αρχαία, Νέα κι Έκθεση, αλλά και Ιστορία κι ίσως και Θρησκευτικά, ακόμα, γιατί το Γυμνάσιο, σ' αυτή την πρώτη τάξη, δεν ήταν, πλήρως στελεχωμένο, είχε κενά, από καθηγητές, ήταν ο κ. Δρόσος, κάπως μεγαλύτερης ηλικίας άνθρωπος, παθιασμένος καπνιστής, ο οποίος, μονίμως, μας σκολνούσε, νωρίτερα, πριν χτυπήσει το κουδούνι, για διάλειμμα, λέγοντας μας: «Άντε τώρα, κάντε διάλειμμα, πάτε κάτω, στην αυλή να παίξετε μπίλιες, για να καπνίσω κι εγώ, αλλά να μη φωνάζετε κι ενοχλείτε τα παιδιά των άλλων τάξεων».

Μαθηματικά και στην αρχή, ίσως και Φυσική και Χημεία, μας έκανε ο κ. Γκαρβέλας, ένας επιβλητικός καθηγητής, πανύψηλος, αυστηρός, λιγομίλητος και κάπως απόμακρος, αν θυμάμαι καλά, από μας τα μικρά μαθητούδια, που βλέ-

παμε και θεωρούσαμε, τότε, τους καθηγητές μας, ως ημίθεους, δηλαδή, λίγο πιο κάτω απ' τους θεούς.

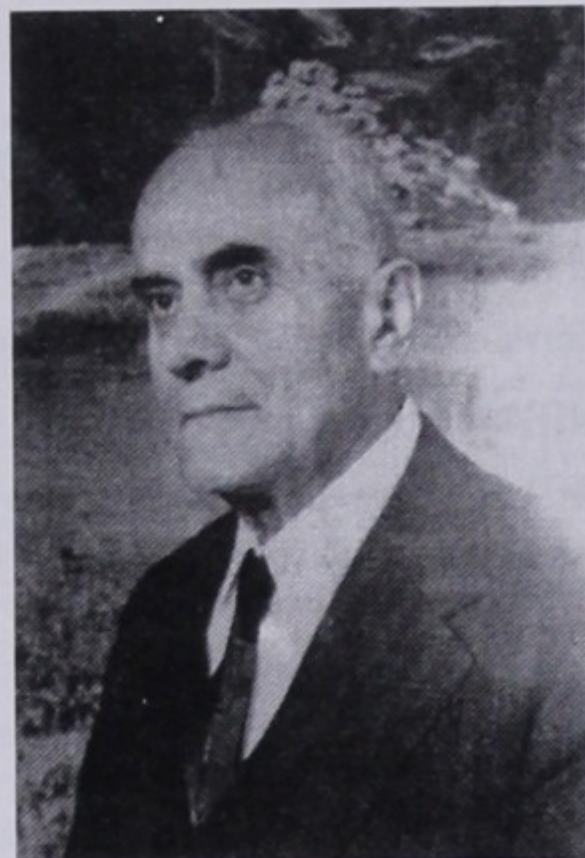
Στην αρχή δεν είχαμε βιβλία και κρατούσαμε, συνέχεια, πρόχειρες σημειώσεις.

Αργότερα τα βιβλία, που μας υποδείκνυαν οι Καθηγητές, ή έπρεπε να τα προμηθευτούμε καινούργια, απ' το μοναδικό βιβλιοπωλείο του Γκάσιου, στην αγορά της Κόνιτσας, ή να τα βρούμε, από παλιότερους μαθητές, οι οποίοι τα πουλούσαν, φθηνότερα, ως μεταχειρισμένα.

Αυτή η μικροακαταστασία στο Γυμνάσιο, τότε, ήτοι της έλλειψης καθηγητών, βιβλίων και προγραμμάτων, κράτησε για πολύ λίγο διάστημα, γιατί, μετά τα πράγματα ζόρισαν, έσφισαν τα λουριά, μπήκε σειρά και τάξη, ήρθαν κι άλλοι καθηγητές και δεν ήταν παίξε - γέλασε, όπως εμείς είχαμε σχηματίσει την αρχική εντύπωση.

Ως προς την απόδοση, στα διάφορα μαθήματα, άλλοτε καλά, άλλοτε άσχημα, άλλες φορές διαβασμένα κι άλλες μιοοδιαβασμένα ή αδιάβαστα, προσπαθούσαμε κι όσο μπορούσαμε το παλεύαμε.

Στο τέλος αυτής της σχολικής χρονιάς, 1949 - 1950, πρώτης στο Γυμνάσιο της Κόνιτσας, άλλα παιδιά έφυγαν, για τα χωριά τους, ευχαριστημένα κι άλλα

προβληματισμένα, περιμένοντας όλα, αργότερα, κατά το μεσοκαλοκαίρο, να βγουν τ' αποτελέσματα.

Μετά την έκδοση των αποτελεσμάτων, άλλα παιδιά χαίρονταν, γιατί πέρασαν την τάξη, άλλα ήταν στενοχωρημένα, γιατί είχαν μείνει ανεξεταστέα, σε κάποιο μάθημα κι άλλα ήταν λυπημένα

και ντροπιασμένα, γιατί είχαν μείνει στην ίδια τάξη.

Όπως είναι επόμενο, το αποτέλεσμα ήταν αυτό, που θα καθόριζε και το τι μέλλει γενέσθαι, την επόμενη σχολική χρονιά.

(Συνεχίζεται...)

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)
Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)
Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Ιανουάριος 2025					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
7,7	16,7	-1,1	93,0	-	BBA
Ιανουάριος 2024					
6,3	17,3	-4,9	153,6	-	BBA
Φεβρουάριος 2025					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών ανέμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
6,6	15,8	-2,8	30,2	9	BBA
Φεβρουάριος 2024					
8,7	19,1	-5,0	136,2	-	BBA

Σπουδή σε εξώθυρα (στον αργαλειό η σιωπή υφαίνει απουσίες)

Κλειστή εξώθυρα σπιτιού, ορεινού ηπειρώτικου οικισμού, ακατοίκητου. Δίφυλλη, από δρύινο ξύλο, πλαισιωμένη από ψηλή ξερολιθοδομή, που κάνει αθέατο το πέτρινο μισογκρεμισμένο σπίτι, στο βάθος μιας πλακόστρωτης χορταριασμένης αυλής.

Η στέγη της δίριχτη, από μαυρόπλακες σχιστόλιθου, γεμάτες πράσινα βρύα, υποβασταζόμενη από σκεβρωμένες γρεντιές· παραστάδες με λαξευμένη πέτρα, απ' το μεράκι Ηπειρώτη μάστορα, πνιγμένες απ' του κισσού το αγκάλιασμα και πεζούλια στις δυο της πλευρές.

Πάνω της τα σημάδια του χρόνου και της εγκατάλειψης: μπρούτζινα σκουριασμένα περόνια σε σχήμα σταυρού, σπασμένο το πόμολο, ξεκάρφωτο το επίθυρο, διαλυμένη η κλειδαριά. Μαϊάνδροι απ' των σαρακιών την αδηφάγα βουλιμία.

Μισοσβησμένοι σταυροί της Ανάστασης, από καπνιά, κι ο αριθμός μιας παλιάς απογραφής από ξεπλυμένη πράσινη λαδομπογιά.

Θανατηφόροι αράχνινοι ιστοί στις γωνιές της και μια ξηλωμένη κι έρημη χελιδονοφωλιά στο ανώφλι της. Στο θυροστόμι σωρευμένο χώμα απ' τον αέρα και πάνω του θρασευμένη αγριάδα και τσουκνίδες.

Κάποτε –και για χρόνια–, προτού ορμήσει το ανεπιθύμητο, ήταν ανοιχτή στη χαρά. Παιδιά με χαρούμενα ξεφωνητά δρασκέλιζαν το κατώφλι της, ψίκια γλεντζέδικα του γάμου, γυναίκες στα πεζούλια πλέκοντας κι αγναντεύοντας, γριές γνέθοντας στο τυλιγάδι τους...

Κι ύστερα βήματα βιαστικά και λυπημένα, της αποδημίας και το τελευταίο ξόδι που πέρασε...

Μνημείο μιας περασμένης εποχής, νοσταλγικό ερείπιο στην αγκαλιά του κισσού, στην ερημιά της σιωπής...

Τάσος Κανάτσας

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

Η βροχή

Οι όψεις της βροχής είναι πολλές
Αέρινες γήινες ουράνιες πηγές
Είναι η βροχή που αγκαλιάζει τα φυτά
Είναι το χαλάζι που γέρνει τα σπαρτά
Κι ο γεωργός απελπισμένος μετρά τις πληγές
Χρυσάφι στο χώμα γεννάει σπόρους
Είναι κυρά στην έγνοια του φτωχού τσοπάνη
Όταν λιώνει τους πάγους στα βουνά
Όρες σιληπνά τραγουδά και δυο ελάφια
Σκύβουν σε πέτρινη κρήνη
Είναι δροσοσταλίδες στο μέτωπο μοναχικού
Διαβάτη γυρίζοντας από σινεμά συντροφική αγάπη μουσική
είναι που αλογάριστα πέφτει σε σκέπη ερημίτη
είναι η δύναμη των ποταμιών γκρεμίζοντας γεφύρια
μια θεομηνία και να τaráζει τη δυσκίνητη γραφειοκρατία
είναι που αδιάφορη ξεριζώνει κτίσματα πάνω σε χειμάρρους καρυδότσουφλα
στη θάλασσα
είναι η βροχή που κλαίει γοερά και θυμωμένη
παραγκωνίζει τους νόμους των ανθρώπων
Χρυσάφενια ανταπόδοση σε κάμπους σε βουνά
Σταγόνες δροσιάς ταλαντεύονται σε άνθη την αυγή
Δέντρα εμφυτεύει, παρηγορεί τη μοναξιά
Είναι μια ωραία πρόφαση να μένουμε κλεισμένοι
Να σφικτοδένουν πρόθυμα οι καρδιές σταγόνες
Στα τζάμια άπειρα βρόχινα δάκρυα σε χαλάσματα
Καθρέφτης των λαθών τους, απελπισμένοι κτίστες, πολιτισμένοι.
Ούτε στα σπίτια δεν νιώθουν ασφαλισμένοι.

Γιαννούχου Φωτεινή

ΜΑΥΡΗ ΑΛΗΘΕΙΑ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Ποτέ στ' αλήθεια δεν έμαθα
τι είναι τα ποιήματα.
Είναι τραύματα
φλεγμονές
συμπιεσμένες ανάσες
ασθενοφόρα οχήματα;
Λέξεις τυλιγμένες μ' επιδέσμους, ίσως;
Κύματα
ποταμοί
γοερά φθινόπωρα;
Τι είναι τα ποιήματα;
Σκαψίματα βαθιά
κλωστές να μην τις σπάει ο χρόνος;
Αργοί καημοί των δειλινών;
Είναι τσεκούρια
εύρετρα μιας αβέβαιης ζωής
καλπασμοί
φωτοβολίδες;
Μην είναι αερόστατα
δρασκελισμοί
πουλιά ντουφεκισμένα
ή επιστολές χωρίς παραλήπτη;
Τι είναι τα ποιήματα;

Εγώ τα λέω άσπονδη
γυμνή
μαύρη αλήθεια του κόσμου.

Δημήτρης Α. Δημητριάδης

ΧΕΙΜΩΝΑΣ ΣΤΟ ΧΩΡΙΟ

Στου χειμώνα την καρδιά
επισκέπτης στο χωριό
νοσταλγός στο πατρικό
σκηνικό αρκούντως μεταφυσικό
άυλος περνάς από τον κόσμο
των παραστάσεων και των μορφών
στο κενό των αόρατων σκιών
ανάμεσα σε ελάχιστες ψυχές
εδώ και εκεί σκόρπιες κι' αυτές
είσαι και δεν είσαι εν ζωή.
Φαντασία και πραγματική ζωή
έσμιξαν σε διάσταση εξωκοσμική
κοιπάς στον καθρέπτη τον παλαιό
κι' αυτός σου δείχνει πρόσωπο παιδικό
ανεμίζουν των παραθύρων οι κουρτίνες
μα είναι των δικών μου οι ψυχές
που ήλθαν επισκέπτες κι' αυτές
στη στέγη η αυξομείωση της βροχής
μουσική συνθέτει μιας άλλης εποχής
τα κοτσύφια λαχτάρισαν κι' αυτά
νιώθοντας ανθρώπινη απαντοχή
το σκοτάδι πλησιάζει με βήμα σημειωτόν
δειλά, φοβισμένα, σκεπτικό
πως μπαίνει σε περιβάλλον εξωαστρικό
άραγε πώς να νοιώθει ένας άνθρωπος
όπως εγώ μόνος του στη γειτονιά και το πατρικό.

Διακοσπός Δέκατος Πέμπτος Διαλογισμός
από την ανέκδοτη Συλλογή «200 + 17 Εφήμεροι Διαλογισμοί»

ΗΛΙΑΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

ΧΡΕΟΣ ΣΥΓΓΝΩΜΗΣ

Του Ηλία Ανδρέου

Πρόθεσή μου είναι να θίξω δύο θέματα του Εμφυλίου Πολέμου που αφορούν τον τόπο μας και ως εκ τούτου και προς άρση κάθε παρεξήγησης καταθέτω την προσωπική μου άποψη πως η απόφαση της Συλλογικής Ηγεσίας του Κομμουνιστικού Κόμματος να μην συμμετάσχει στην εκλογική διαδικασία του έτους 1946 και να προχωρήσει σε ένοπλη αναμέτρηση με την καθεστηκυία τάξη ήταν ολέθρια όχι μόνον για την Πατρίδα μας που είχε ανοιχτές τις πληγές του Έπους του 1940-1941 και της τριπλής κατοχής που ακολούθησε με χίλια δυό δεινά για τον Λαό μας.

Αλλά και το ίδιο το Κομμουνιστικό Κόμμα από την εμφύλια διαμάχη όχι μόνον βγήκε βαρειά πληγωμένο αλλά και σήμερα υφίσταται τις παρενέργειες εκείνης της αλλόφρονης απόφασης έστω κι' αν πάρθηκε με το αιτιολογικό των διώξεων που υφίσταντο οι οπαδοί του από το επίσημο κράτος. Δυστυχώς έτσι συμβαίνει από πλευράς των επικυρίαρχων. Και οι Χριστιανοί επί Διοκλητιανού υπέστησαν απηνείς διωγμούς πλην όμως η καρτερία και η υπομονή που επέδειξαν τους δικαίωσε.

Στην κορύφωση της κάψας του Εμφυλίου στο Σταυράκι Ιωαννίνων εκτελέστηκαν τέσσερις συμπολίτες μας νέοι, η Φαρίδη Σοφία και οι Γάκης Ιωάννης,

Ντάφλης Αλέκος, Αναστάσιος (Τάσος) Παπαχρησιτίδης. Ο Γάκης Γιάννης και ο Αλέκος Ντάφλης υπηρέτησαν στο 85 Σύνταγμα του Ε.Λ.Α.Σ. που δρούσε στην περιοχή Ζαγορίου και στα χωριά της Κοιλάδας του Αώου Ελεύθερο-Παλαιοσέλλι Πάδες-Άρματα-Δίσπρατο. Έλαβαν μέρος και στην τελευταία μάχη και την αποχώρηση των Γερμανών στην Αγία Τριάδα Κόνιτσας στις 16.10.1944.

Ακόμη και σήμερα πλανάται το ερώτημα για ποιο λόγο εκτελέστηκαν οι τέσσερις αυτοί νέοι το 1948 στο Μπιζάνι δεδομένου ότι δεν έλαβαν μέρος στις ένοπλες αναμετρήσεις του Δημοκρατικού Στρατού.

Προσωπική μου άποψη είναι πως οι τέσσερις πάνω στο νεανικό τους ενθουσιασμό να ήταν φορείς αριστερών πεποιθήσεων ή κάποιοι να καλλιέργησαν την υπόνοια ότι θα εντάσσονταν στο Δημοκρατικό Στρατό. Δεν αποκλείω και την άποψη να εκτελέστηκαν προς παραδειγματισμό και φρονηματισμό κάθε άλλου νέου με παρεκκλίνουσες απόψεις και συμπεριφορές.

Συγκίνηση προκαλεί η επιστολή του Γάκη Ιωάννη προς τους οικείους τους. (Δεν έχω διορθώσει την επιστολή).

Σεβαστή μου γονείς και αγαπητά μου αδέρφια σας γλυκοφιλώ και σας χαιρετώ όλους σας για τελευταία φορά, σήμερα

22/6/48. Τελιώνω μην στενοχωριθίτε όμως καθόλου γραφτό ήταν της τύχης μας ο Θεός μας θέλισε και σας έδωσε μπόλικά παιδιά. Η ευχή μου είναι αυτή ενωθήτε αγαπηθήτε και για μένα πέστε πως βρήσκομαι σε ένα μεγάλο ταξίδι.

Αντίο χρυσή μου γονής
και αγαπητά μου αδέλφια
αντίο για πάντα
Σας γλυκοφιλώ όλους σας
ο ιόσας Γιάννης Γάκης
Παρακαλώ όπως δώσετε
το γράμμα μου στους γονή μου.

Σήμερα ύστερα από εβδομήντα πέντε χρόνια ως Κοινωνία οφείλουμε μια συγνώμη από τους αδικώς εκτελεσθέντες νέους. Τα ονόματά τους μπορούν να αναρτηθούν στην πλατεία Περιβόλι της Άνω Κόνιτσας.

Κατά δεύτερο λόγο αναφανδόν τάσσομαι υπέρ της τέλεσης του μνημοσύνου

για τους πεσόντες στη μάχη της Κόνιτσας τον Δεκέμβρη του 1947 με την επισήμανση πως η αναπομπή «υπέρ των αδικώς σφαγιασθέντων υπό των Κομμουνισυμμοριτών» στη σημερινή εποχή είναι αδόκιμη και μάλιστα όταν εκφωνείται υπό Ιερέων εντός Ιερού Ναού. Το ίδιο ισχύει και για ανάλογη επιγραφή στο Μνημείο όπου τελείται το τρισάγιο στο κοιμητήριο της Επάνω Κόνιτσα.

Στο Ηρώον έμπροσθεν του Δημαρχείου λείπουν ονόματα Κονιτσιωτών οι οποίοι έπεσαν υπέρ Πατρίδος, και τα οποία πρέπει να αναζητηθούν. Καταθέτω τα ονοματεπώνυμα δύο Κονιτσιωτών του Ιωσήφ Γ. Κορτσινόγλου που έπεσε μαχόμενος το 1941 στη Βόρειο Ήπειρο και του Σωκράτη Δ. Μούρα που έπεσε την τελευταία ημέρα του Εμφυλίου 29 Αυγούστου 1949 στο Γράμμο.

Έχουμε Ιερό Χρέος όπως τα ονόματά τους όπως και τυχόν άλλων πεσόντων αναγραφούν στο Ηρώον.

Αλέκος Ντάφλης

Γάκης Ιωάννης

Αναστάσιος
Παπαχρηστίδης

Σοφία
Φαρίδου

Η ΔΟΝΤΑΓΡΕΙΑ

Του Τάσου Πορφύρη*

ΔΥΟ μερόνυχτα δεν μπορούσαμε να ησυχάσουμε ούτε να ξεμυτίσουμε. Το ορειβατικό μας πυροβολικό έβαζε συνέχεια από την απέναντι λοφοσειρά στέλνοντας τις οβίδες του στο ύψωμα του Άι-Λια του χωριού μας. Οι οβίδες σφύριζαν περνώντας πάνω από τα σπίτια του χωριού κι έσκαγαν στην κορυφή του λόφου.

Φαίνεται πώς οι Ιταλοί είχαν φτάσει μέχρι εκεί και το πυροβολικό μας με τις συνεχείς βολές του τους είχε καθηλώσει. Τις νύχτες, τα τσομπανόσκυλα που φύλαγαν τα πρόβατα στις στάνες πού ήταν σπαρμένες στους πρόποδες του λόφου χάλαγαν τον κόσμο με τις φωνές τους. Δέν μας έπιανε ύπνος από τους κρότους, τα αλυχτήματα και το φόβο. Ακούγοντας τα σκυλιά προσπαθούσαμε να μαντέψουμε την ταυτότητά τους. Αυτός ο μπάσος πρέπει να 'ναι ο γερο-καρβούνης του Γκιολέκα, ο άλλος με το βαριεστημένο αλύχτημα ο γιαβρούσης του Μπουσιέλη και η πριμαντόνα της συναυλίας η Μπουλίκω του Σιούζιου.

Έτσι διασκεδάσαμε το φόβο μας, καταλήγοντας και στο συμπέρασμα πως οι Ιταλοί τη νύχτα δεν αποφάσιζαν να κινηθούν προς το χωριό, γιατί φοβόνταν ενέδρες κοντά στις στάνες.

Ξημέρωσε η τρίτη μέρα χωρίς καμιά φωνή πολέμου. Μιά πυκνή αντάρα ανέβαινε κουτσαίνοντας από το Λόγγο. Είχε

φτάσει στα πρώτα σπίτια του χωριού κι απειλούσε να καταλάβει και τα υπόλοιπα. Μπορούσε να κάνει τα μαγικά της εξαφανίζοντας τοπία, αφήνοντας το ύψηλό καμπαναριό να κρέμεται στο κενό και τις κορφές των δέντρων να ταξιδεύουν σε μιαν ήρεμη άσπρη θάλασσα, ώσπου οι πρώτες ηλιαχτίδες να δώσουν τέλος στην παράστασή της.

Ο τσοπάνος του χωριού — γνωρίζοντας σπιθαμή προς σπιθαμή στράτες και μονοπάτια που οδηγούσαν στο ξωκλήσι — ξεκίνησε για το λόφο. Σε λιγότερο από μία ώρα γύρισε κουτρουβαλώντας μες στο χωριό, πήγε στο μαγαζί — ψιλικατζίδικο, μπακάλικο, κουρείο και προπαντός καφενείο — που κρατούσε ο μπαρμπα-Όδυσσέας, τον ξεσήκωσε να το ανοίξει, βγήκε στο μεσοχώρι, και, αντί να φωνάξει όπως όλες τις μέρες — έκτος από τις δύο προηγούμενες- «Βγάλτε τα γίδιααα!», φώναξε: «Έλατε, χωριανοί, στό μαγαζί-ίίί!!!».

Σε λίγο το μαγαζί γιόμισε κόσμο κι ολοι ρωτούσαν τι συμβαίνει. Ήταν ολοι τους εκεί έκτος από τον Μιχάλη Κιτσώνα που ήταν κατάκοιτος- υπέφερε από ποδάγρα.

Ο Σωκράτης — ο τσοπάνος — άρχισε:

— Πήρα τη γιδόστρατα πού βγάζει στο πίσω μέρος του Άι-Λια. Περβατούσα προσπαθώντας να μην κάνω θόρυβο.

Έσκυβα για να μη δίνω στόχο- με κάλυπταν οι κρανιές και οι γράβοι. Μονάχα ο Γορμός ακουγόταν να κατρακυλάει τα νερά του κάτω στον γκρεμό. Σαν έφτακα το πλάτωμα, ξάπλωσα κάτω και σύρθηκα ως το φουντωτό πουρνάρι, απ' όπου μπορούσα να δώ όλη την περιοχή. Με τη βοήθεια της γκλίτσας παραμέρισα ένα κλαρί που μου έκρυβε τη θέα και το χέρι μου άπομεινε σ' αυτή την κίνηση της προσπάθειας. Είχα αποσβολωθεί από το θέαμα που αντίκρισα. Στην αρχή νόμισα ότι οι Ιταλοί στρατιώτες, άλλος καθιστάς, άλλος ανάσκελα, άλλος άκουμπώντας με το κορμί του στον γερτό κορμό της βελανιδιάς, ξεκουράζονταν ύστερα από την ταλαιπωρία της μάχης. Όταν όμως είδα τα δυό κορμιά πεσμένα μπρούμυτα, πλακωμένα από τον κορμό της βελανιδιάς, κατάλαβα πως όλοι ήταν σκοτωμένοι. Καμιά κίνηση, κανένα βογκητό τραυματία.

Ένας κόμπος μου στάθηκε στο λαιμό από το θέαμα και δεν μπορούσα να καταπιώ. Τότε πρόσεξα και την πόρτα του 'Αι-Λιά· δηλαδή ό,τι είχε απομείνει από πόρτα. Μιά οβίδα — φαίνεται — την είχε ξεχαρβαλώσει.

»Κομμάτια σανίδες ανακατεμένα με σιδεριές και μεντεσέδες ήταν σκορπισμένα κοντά στην είσοδο. Προχώρησα διστακτικά ως εκεί. Θαρρούσα πως τα μάτια των σκοτωμένων ήταν στραμμένα πάνω μου έκλιπαρώντας με να τούς βοηθήσω. Προσπάθησα να κοιτάξω στο έσωτερικό. Στην αρχή δεν έβλεπα τίποτα, καθώς τα μάτια μου ήταν συνηθισμένα στο έξω

φως. Προχωρώντας άρχισα να διακρίνω. Βοήθησε και το λιγοστό φως που έμπαινε από τα τζάμια τών μικρών παραθύρων. Στην αρχή ήταν ένας ακαθόριστος όγκος, αλλά σιγά σιγά ξεχώριζε ένα κορμί πεσμένο στα γόνατα. Τό κεφάλι σκυμμένο, σχεδόν αόρατο από τη μεριά πού τον έβλεπα, από τα χέρια του φαίνονταν μονάχα τα μπράτσα κι οι αγκώνες. τα καρφιά και οι σόλες τών αρβυλών του ξεχώριζαν σαν μικρά αστεράκια σε μολυβένιο ούρανό. Νόμισα πως προσευχόταν. Προχώρησα ως το στασίδι του αριστερού ψάλλτη και κοίταξα δεξιά. Μας χώριζε μιά απόσταση δύο μέτρων το πολύ. "Θεέ και Κύριε" προσπάθησα να πω, αλλά η φωνή μου δεν έβγαινε είχε στεγνώσει το σάλιο. Τα χέρια του, με ενωμένες τις παλάμες στις πλάκες του δαπέδου, προσπαθούσαν να συγκρατήσουν τα σπλάχνα που ξεχείλιζαν ένα γύρο. Μεγάλο θραύσμα οβίδας φαίνεται του έκανε τη ζημιά. Θα πρέπει να υπέφερε πολύ πριν πεθάνει. Ζεστός όπως ήταν όταν χτυπήθηκε, θά 'τρεξε μέσα σαν πληγωμένο αγρίμι. Πόσο παιδεύτηκε; Ποιες λέξεις βγήκαν από το στόμα του και ποιος τον άκουσε; Έφυγα σαν κυνηγημένος και κουτρουβάλησα ως εδώ».

Δέν πρόλαβε να αποσώσει την κουβέντα, και να σου ένας άνθυπολοχαγός του στρατού μας.

— Γειά σας.

— Καλώς τον λεβέντη.

— Μου έπαναλαμβάνεις, σε παρακαλώ, όσα είπες;

— Μετά χαράς, απάντησε ό Σωκρά-

της και ξανάπε τα καθέκαστα.

— Θά σου ζητήσω μια χάρη. Θά μάς οδηγήσεις στον Άι-Λιά;

— Δεν είναι κόπος, κάθε μέρα κάνω το δρομολόγιο με τα γίδια.

Αφήνοντας πίσω τους τα τελευταία σπίτια του χωριού, ο ανθυπολοχαγός ακούμπησε σε μια ξερολιθιά και σφύριξε συνθηματικά, βάζοντας στα χείλη του ενωμένα το μέγα δάχτυλο με το δείκτη. Αμέσως παρουσιάστηκαν -θαρρείς ξεφύτρωσαν— οι άντρες της διμοιρίας ακροβολιστών μπροστά τους. Τους εξήγησε πως έπρεπε να φτάσουν στο λόφο, να παραμείνουν αθέατοι μέχρις ότου τους χρειαστεί — αν τους χρειαστεί —, ή να ενεργήσουν με δική τους ευθύνη, αν υπάρξει ανάγκη. Εξαφανίστηκαν στο δευτερόλεπτο. Άρχισαν ν' ανεβαίνουν οι δυό τους. Κραγιές, γράβοι, πουρνάρια και θεόρατα σκέμπια τους έκρυβαν καθώς προχωρούσαν σκυφτοί. Έφτασαν στο ίδιο σημείο που 'χε πρωτοφτάσει ο Σωκράτης και παραμέρισαν τα κλωνάρια του πουρναριού. Έμειναν αμίλητοι. Τίποτα δεν τάραζε την ησυχία του πρωινού. Ούτε ένα κελάνδισμα πουλιού. Ο ανθυπολοχαγός γύρισε προς τον τσοπάνο και του ψιθύρισε:

— Θυμάσαι τι μου είπες; Η περιγραφή δεν συμφωνεί με ό,τι βλέπω.

Ο τσοπάνος έτριβε τα μάτια του. Ο Ιταλός που ακουμπούσε στον κορμό του δέντρου κείτονταν στο έδαφος ανάσκελα με ξεκούμπωτο χιτώνιο, ο άλλος, που φαινόταν να ξεκουράζεται, ήταν ξαπλωμένος μπρούμυτα, και, στην πόρτα του Άι-

Λιά, εκείνος ο μάρτυρας με τα σπλάχνα ανάμεσα στα συντρίμια, χωρίς χιτώνιο κι αρβύλες. Μονάχα οι δυό οι πλακωμένοι από τον κορμό της βελανιδιάς δεν είχαν αλλάξει — η σωστότερα —, δεν τους είχαν αλλάξει θέση. Ψηλά στον ουρανό άρχισαν να φέρνουν βόλτες τα όρνια ισορροπώντας με ανοιχτά φτερά. Ένας παράξενος θόρυβος ακούστηκε σαν κάποιος να 'τρίζε τα δόντια του. Γύρισαν τα κεφάλια τους προς τη μεριά του θορύβου και τον είδαν. Ήταν σκυμμένος πάνω από κάτι — φαινόταν πεσμένος στα γόνατα — και από την κίνηση των ώμων του συμπέρανε κανείς πως τα χέρια του ήταν απασχολημένα. Ένα σκραπί τον μισόκρυβε. Μιά πέτρα, από την πίεση της αρβύλας του ανθυπολοχαγού, πήρε τον κατήφορο κατρακυλώντας στον γκρεμό. Ορθώθηκε κρατώντας στο αριστερό χέρι ένα σακί και στο δεξί μια δοντάγρια. Τό βλέμμα του κυνηγημένου αγριμιού την ώρα που κατασπαράζει το θύμα του και αντιλαμβάνεται κάποιον κίνδυνο να τό απειλεί, έτοιμο να σαλτάρει για να ξεφύγει.

Ένα «ψηλά τα χέρια» ακούστηκε εκείνη τη στιγμή από έναν ακροβολιστή που 'χε φτάσει χωρίς να γίνει αντιληπτός — έρποντας — πλάι του και τώρα τον απειλούσε με προτεταμένο το μάλινχερ. Η δοντάγρια έπεσε πάνω στο σκραπί και το τσουβάλι μπροστά του. Ο ανθυπολοχαγός πλησίασε. Άδειασε το σακί και το περιεχόμενό του πάνω στην επίπεδη μεγάλη πέτρα, εκεί που καθόμασταν στο πανηγύρι την τρίτη ημέρα του Πάσχα και κοιτάζα-

μαν εκείνους που «παίζουν γκουντούλιαρο». Δαχτυλίδια, βέρες, χρυσοί και ασπόμενιοι σταυροί, ρολόγια τσέπης, χαρτονομίσματα, φωτογραφίες, χρυσά δόντια, ανάμεσα σε χιτώνια και αρβύλες. Πλούσια η σοδειά του πρακτικού οδοντογιατρού, του πεταλωτή, του σαμαροποιού και του σιδερά. Μ' όλα τα επαγγέλματα καταπιανόταν ό δράστης. Ένας ένας έρχονταν δίπλα μας οι ακροβολιστές. Δύο απ' αυτούς, υπακούοντας στη διαταγή του άνθυπολοχαγού, τα πήραν μαζί τους και τα παραδώσαν στο Τάγμα. Στους υπόλοιπους είπε να ψάξουν τους σκοτωμένους για ταυτότητες και ό,τι έγγραφο τυχόν βρούν επάνω τους. Στο μεταξύ, τα όρνια πλήθαιναν. Έφερναν κύκλους πάνω από τον 'Αι-Λια σέ μεγάλο ύψος με πολύ αργό ρυθμό, σχεδόν ακίνητα — με τις μεγάλες τους φτερούγες ανοιγμένες —, θαρρείς καρφισωμένα στο γαλανό τ' ούρανού.

Οι ακροβολιστές τέλειωσαν την έρευνα, παρέδωσαν στον άνθυπολοχαγό ό,τι βρήκαν και κατηφόρισαν μαζί του εις φάλαγγα κατ' άντρα προς το χωριό' δεν υπήρχε λόγος προφύλαξης πια. Στη μέση της διαδρομής 'Αι-Λια-χωριού αντάμωσαν εκείνους που ανέβαιναν επάνω.

Μπροστά πήγαινε ο παπάς με το σταυρό στο χέρι, πίσω του οι άντρες με κασμάδες, φτυάρια, τσεκούρια και σκεπάρνια. Ακόμα πιο πίσω, οι γυναίκες με μπουκάλια λάδι, ξύδι και καθαρά άσπρα σεντόνια. Έφτασαν σπόν 'Αι-Λιά κι έπιασαν αμέσως δουλειά. Κάποιος έβγαλε νερό από τη στέρνα και το κουβάλησε ως

μέσα στο ξωκλήσι γιά τον καθαρισμό του. Ο καντηλανάφτης καθάρισε τα καντήλια, τα γιόμισε λάδι και τα άναψε. Ο παπάς ετοιμαζόταν μέσα στο ιερό μουρμουρίζοντας ψαλμωδίες. Οι γυναίκες έπλυναν τα πρόσωπα των νεκρών με νερό, τα σκούπισαν, τ' άλειψαν με ξύδι και μετά τύλιξαν τα κορμιά τους στά σεντόνια. Οι άντρες τα τοποθέτησαν σε πρόχειρα φορεία φτιαγμένα από τα κλωνάρια της γκρεμισμένης βελανιδιάς και τα μετέφεραν μέσα στην εκκλησία. Ο Νεοκλής διάλεγε κλωνάρια από κρανιές και γράβους για να φτιάξει σταυρούς, κι οι υπόλοιποι έσκαβαν τους λάκκους. Ακούγονταν οι χτύποι του κασμά αντάμα με τους πένθιμους ήχους της καμπάνας. Σε λίγο όλο το χωριό είχε κουβαληθεί στον 'Αι-Λιά. Τα κορίτσια είχαν μάσει κυκλάμινα — πού 'χαν φυτρώσει με τα πρωτοβρόχια — και τα απόθεσαν πάνω στα σεντόνια, στη θέση των σταυρωμένων χεριών. Οι ηλικιωμένοι άναβαν το κερί τους και προχωρούσαν προς τα στασίδια. Γεμάτη η εκκλησία και η φωνή του παπα-Βασίλη ανέβαινε πρώτα στό ταβάνι και μετά έρχόταν ν' άκουμπήσει πάνω στα ρούχα των πιστών: «Άρα, τις εστί; Βασιλεύς ή στρατιώτης;».

Όλα έγιναν όπως έπρεπε κι όταν όλο το εκκλησίασμα επανέλαβε το «Αιωνία η μνήμη» και σταυροκοπήθηκε, ο μπαρμπα-Βασίλης, με δυό γιούς που υπηρετούσαν εκείνη τη στιγμή τη θητεία τους στα γύρω βουνά, ξεχώρισε πρώτος, τσαλακώνοντας με τα δάχτυλα την τραγιάσκα του, ν' αποχαιρετήσει τους νεκρούς. Ακολού-

θησε όλο το εκκλησίασμα. Ύστερα οι άντρες άρχισαν να σηκώνουν τα φορεία με τους νεκρούς. Οχιώ νιόσκαφτοι τάφοι στη σειρά περίμεναν να δεχτούν τα κορμιά των Ιταλών στρατιωτών. Τα εναπόθεταν σιγά σιγά, αφήνοντας λάσκα τα σκοινιά έως ότου άκουμπήσουν στο χώμα- ύστερα τραβούσαν τα σκοινιά, τ' άφηναν κοντά στον άλλο τάφο και φτυάριζαν χώμα για να σκεπάσουν τον νεκρό. Ο Νεοκλής έμπνηγε ένα σταυρό λίγο πιό πάνω από εκεί που βρισκόταν το κεφάλι.

Άρχισε να ρίχνει μιά ήσυχη μαλακή βροχή, σαν μουρμούρισμα από παλιό παραμύθι. Η Νεμέρτσκα, το Πάπιγκο είχαν χαθεί στα σύννεφα. Ο ουρανός είχε γκριζάρει και είχε χαμηλώσει. Τότε ήταν που ο μπαρμπα-Νίκος φάνηκε στο πλάτωμα — θαρρείς βγαίνοντας από τα χαμηλωμένα σύννεφα —, κρατώντας παραμάσκαλα τό κλαρίνο. Υπέφερε από ρευματισμούς, δεν τον κράταγαν τα έρμα τα ποδάρια, γι' αυτό είχε αργήσει. Στάθηκε για λίγο να πάρει μian ανάσα και μετά προχώρησε κούτσα κούτσα ως την επίπεδη πλάκα. Η θειάκω η Λένη του πήγε λίγο νερό με το σιούκλο. Ήπιε, σκούπισε τα χείλια του με την ανάστροφη του χεριού του κι άρχισε να παίζει ένα μοιρολόι. Κι ώχ! Τι κόσμος και τι καημός χωρούσε μέσα του! Βουνά λύγιζαν, δέντρα χαμήλωναν και σίγουρα η λαφίνα δάκρυζε στη φωλιά της. Λουλούδια βιάζονταν να βγουν από τό χώμα κι ό άνεμος κρατούσε την ανάσα του, μην μπερδευτεί με το σκοπό και τον χαλάσει. Αγρίμια και πουλιά μαρμάρωσαν και το

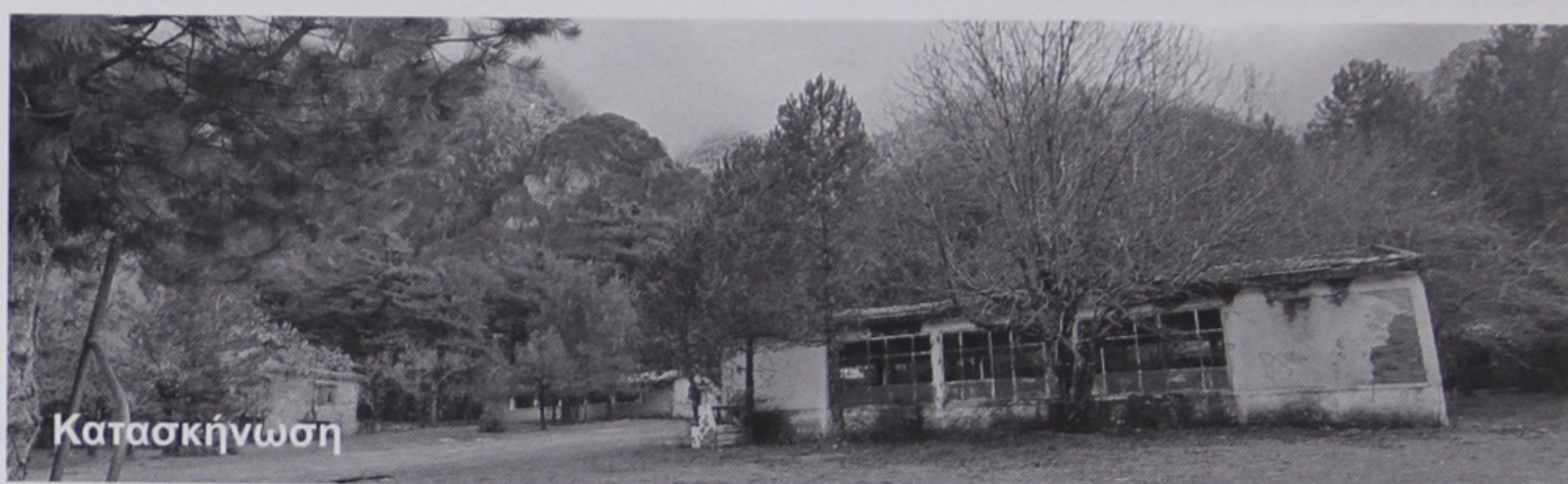
στήθος δεν άντεχε τέτοια τρικυμία μέσα του και ξέσπασε σ' αναφιλητό. Σκιές προγόνων από τα πέρατα του χρόνου και ψυχές ταξιδεμένων από τα πέρατα του κόσμου συνάχτηκαν ένα γύρο στη μεγάλη επίπεδη πλάκα κρατώντας το ίσον στο κλαρίνο του μπαρμπα-Νίκου, καταργώντας το χρόνο καθώς γίνονταν ένα με το μοιρολόι, τους χωριανούς, τους σκοτωμένους στρατιώτες, τα γύρω βουνά και τον χαμηλωμένο ούρανό, που έτσι να έκανες τα χέρια σου, αντάμωνες τα φτερά των αγγέλων του, που χαμήλωναν ποθώντας λίγη γήινη θλίψη. Μιά συντροφιά κάθισε σταυροπόδι γύρω από την πλάκα κι επιακε το κιντόι:

«Καλότυχα είναι, τα βουνά, καλότυχοι κι οι κάμποι που Χάρο δεν ακαρτερούν, φονιά δεν περιμένουν, μον' περιμένουν Άνοιξη, τ' όμορφο Καλοκαίρι...».

Ή μπάσα φωνή του πάρτη ήταν εκατόχρονη βελανιδιά με χοντρό κορμό και φυλλωμένα κλωνάρια πού 'κρυβαν άιτοφωλιές, η συγκρατημένη του γυριστή απόκριση στις φωνές του δάσους, η πλουμιστή του κλώστη άνεμος που κρυφομιλάει, πράσινος κισσός αγκαλιάζοντας τό κορμί της βελανιδιάς από χαμηλά ως τα τελευταία φύλλα, όπου άκροζυγιάζονται οι σταγόνες της πρωινής δρόσου κι η σταθερή συγκρατημένη οριζόντια του Ισοκράτη, ο αχός του ποταμού πού κατρακυλάει τα νερά του στους γκρεμούς, κουβαλώντας την πραμάτεια του χρόνου.

* Ο Τ. Π. ήταν ποιητής και συγγραφέας από το Πωγώνι.

Εγκατάλειψη ...

Τα Θεοφάνεια στην Κόνιτσα

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα και σεβασμό, παρουσία της πρώην Υφυπουργού Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, Βουλευτή Ιωαννίνων κυρίας Μαρίας Κεφάλα γιορτάστηκαν τα Θεοφάνεια στην Κόνιτσα.

Μετά τη Θεία Λειτουργία στους ενοριακούς ναούς, ακολούθησε Καθαγιασμός των Υδάτων και Κατάδυση του Τίμιου Σταυρού στα νερά του ποταμού Αώου στην ιστορική λιθόκτιστη γέφυρα σε ένα απaráμιλλης ομορφιάς φυσικό τοπίο.

Δέκα κολυμβητές αφήφησαν το ψύχος και βούτηξαν στα κρύα νερά του Αώου. Την τελετή παρακολούθησε πλήθος πιστών, ντόπιων και επισκεπτών.

Θερμές ευχαριστίες στη Μητρόπολη Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης, την Αστυνομία, την Πυροσβεστική Υπηρεσία και

το Κέντρο Υγείας Κόνιτσας για τις υπηρεσίες τους, στην εταιρεία εναλλακτικού τουρισμού υπαίθριων δραστηριοτήτων «No Limits» και ειδικότερα στον Νίκο Κυρίτση για την παραχώρηση των ειδικών στολών στους κολυμβητές, στον Δημήτρη Λάκκα για την παραχώρηση βάρκας διάσωσης και τις υπηρεσίες του, στον Γιώργο Βαγενά για τη φωτογραφική και βιντεοληπτική κάλυψη της εκδήλωσης, στους ντόπιους τολμηρούς κολυμβητές, στα μέλη του Αθλητικού Συλλόγου «Σπάρτακος», στον δάσκαλό τους και παγκόσμιο πρωταθλητή Kick Boxing Άγγελο Αλεξάκη και τον Grandmaster Γεράσιμο Αλεξάκη, που βούτηξαν στα παγωμένα νερά του Αώου και στο ανθρώπινο δυναμικό των Υπηρεσιών του Δήμου για τις πολύτιμες υπηρεσίες του.

Από τον Δήμο

Ευθυμογράφημα...

Περιμένοντας τον Βουλευτή...

Όπως έχουμε γράψει κι άλλη φορά, υπάρχουν κάποιοι άνθρωποι που το έχουν στο «αίμα» τους να κάνουν φάρσες καλόγουστες, αλλά και κακόγουστες. Ένας τέτοιος ήταν και ο Ν. στο χωριό μας, που στην Κατοχή παρουσιάστηκε ως... υποψήφια νύφη από το χωριό, στον «αλαφροΐκιωτο» γαμπρό, στα Γιάννινα. Πριν από μερικές δεκαετίες, όταν οι πολιτικοί έστελναν τηλεγραφήματα σε πολίτες που περίμεναν ικανοποίηση των ρουσφετιών (δι' ενεργειών μου έγινε ο διορισμός σου...) ο Φ. βρήκε την ευκαιρία να προσθέσει κι άλλη μια φάρσα στο ενεργητικό του.

Έστειλε τηλεγράφημα στον Πρόεδρο του χωριού, που είχε και το μοναδικό τηλέφωνο τότε, ότι την τάδε μέρα και ώρα θα επισκεφτεί το χωριό σας ο βουλευτής κ. Φρόντζος.

Το νέο διαδόθηκε γρήγορα και τη συγκεκριμένη ώρα μαζεύτηκε ο κόσμος στο Μεσοχώρι περιμένοντας τον επίσημο επισκέπτη.

Η γυναίκα του Προέδρου αφού ετοίμασε ρακί και μεζεδάκια στο σπίτι, έκανε

μια ανθοδέσμη από τα λουλούδια που είχε στις γλάστρες και βγήκε καμαρωτή στο Μεσοχώρι.

Περνούσε η ώρα και ο βουλευτής δε φαινόταν να έρχεται. Ε, είπε κάποιος, ίσως να άργησε στο προηγούμενο χωριό, όπου να 'ναι θα φανεί κι εδώ, δεν είναι δυνατό να μην έρθει, ας περιμένουμε λίγη ώρα.

Όταν κάποια στιγμή ακούστηκε αυτοκίνητο ν' ανηφορίζει προς το χωριό, έρχεται έρχεται, κραύγασαν όλοι με ανακούφιση. Γρήγορα όμως απογοιτεύτηκαν βλέποντας στην τελευταία στροφή νάρχεται ένα φορτηγό με καλαμπόκι... και όχι η λιμοζίνα του βουλευτή.

Περιμένοντας ακόμα αρκετή ώρα χωρίς να φανεί ο υψηλός επισκέπτης κατάλαβαν όλοι η φάρσα κι έφυγαν για τα σπίτια τους απογοιτευμένοι και πιο πολύ η προεδρίνα που τόση ώρα κρατούσε καμαρωτά την ανθοδέσμη...

Αργότερα μαθεύτηκε ότι ο Ν. έκανε πάλι το... θαύμα του.

Σ.Τ.

Συλλαλητήριο για τα Τέμπη

Στις 27/2/25, δύο χρόνια από την τραγωδία των Τεμπών όπου με την σύγκρουση των τρένων έχασαν τη ζωή τους 57 νέοι άνθρωποι, έγιναν εκδηλώσεις διαμαρτυρίας σε 223 πόλεις στην Ελλάδα και 63 σε άλλες χώρες.

Σ' αυτές τις πολυπληθείς συγκεντρώσεις δεν απουσίασε και η ακριπική Κόνιτσα.

Στις 11 π.μ. Παρασκευή, σε πάνδημη συγκέντρωση στο προαύλιο του Δημαρχείου, μαθήτριες των σχολείων μίλησαν από μικροφώνου στους κατοίκους για το τραγικό δυστύχημα και την παλλαϊκή απαίτηση για αποκάλυψη και τιμωρία ενόχων κλπ.

Κατόπιν το πλήθος, με πλακάτ: «δεν έχω οξυγόνο», «δικαίωση», «δικαιοσύνη» κ.ά. πραγματοποίησε πορεία ως την κεντρική πλατεία καλύπτοντας τον χώρο σε μια πρωτοφανή συγκέντρωση κό-

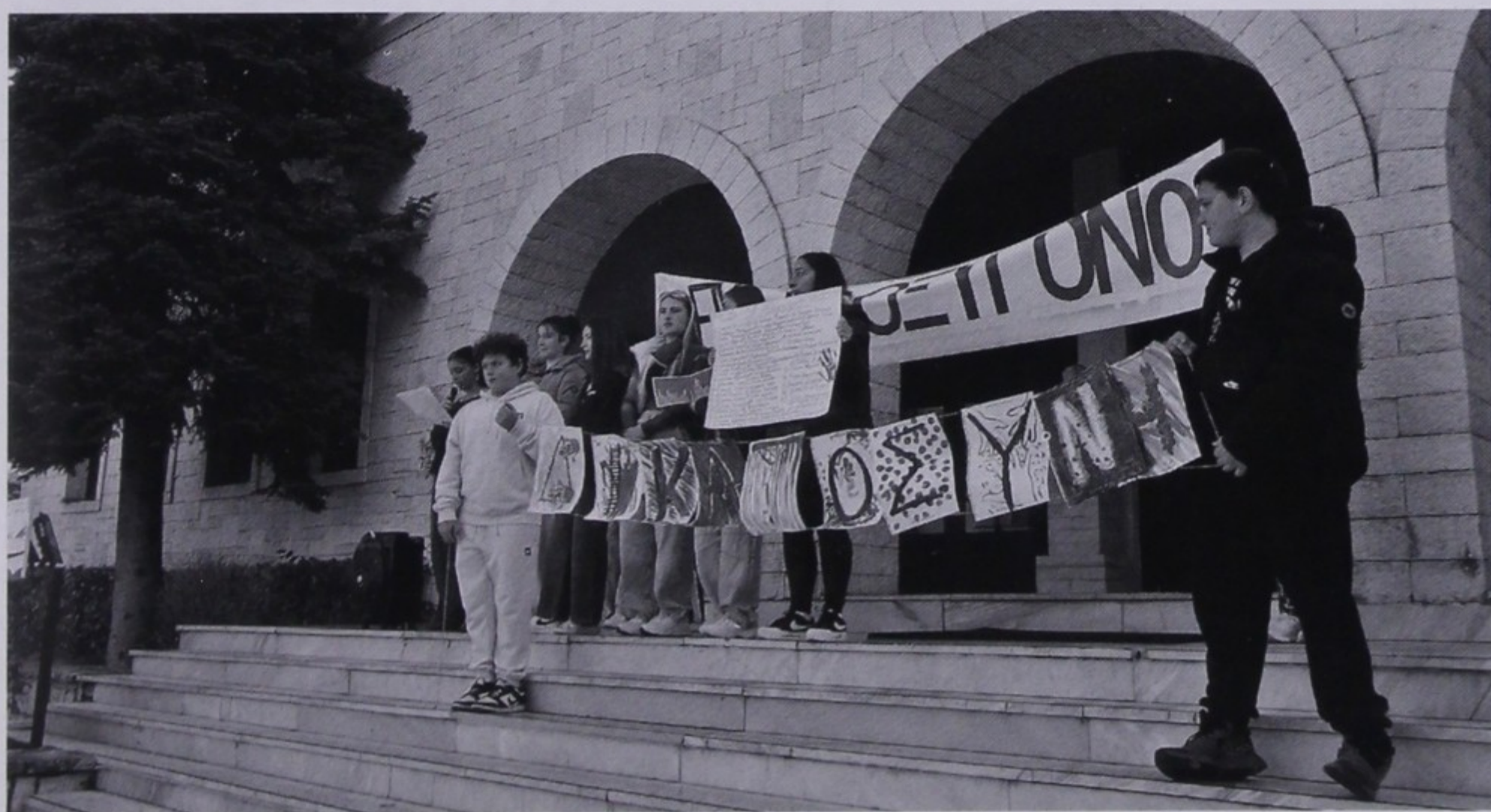
σμου. Μικροί μεγάλοι άκουσαν με προσοχή και χειροκρότησαν τους ομιλητές με τους σύντομους χαιρετισμούς που ήταν στο ίδιο πνεύμα με τα συνθήματα των πλακάτ.

Μίλησαν: ο πανεπιστημιακός καθηγητής Β. Νιτσιάκος, ο πρόεδρος Τ. Κ. Κόνιτσας Αρ. Ντεντόπουλος, η Ελένη Παπαμιχαήλ (απαγγελία ποιήματος), ο Κ. Παγανιάς και ο Δημ. Σύμβουλος Δ. Σδούκος.

Οι Κονιτσιώτες, με την αθρόα συμμετοχή τους ομόψυχα διατράνωσαν το Πανελλήνιο αίτημα για δικαίωση και δικαιοσύνη γι' αυτούς που έφυγαν τόσο τραγικά από τη ζωή.

Συμπαραστέκονται στον πόνο και την οδύνη των χαροκαμένων γονιών νιώθοντας σαν δικά τους τα αδικοχαμένα παιδιά της ανείπωτης τραγωδίας.

Σ.Τ.

Το βιβλίο

• Λάβαμε με χαρά το βιβλίο που αναφέρεται στο έργο του πολυγραφότατου συγγραφέα και φίλου μας Πάνου Λαζαρόπουλου. Το βιβλίο επιμελήθηκε η φιλόλογος, ποιήτρια και συγγραφέας λογοτεχνικών δοκιμίων κα Χρυσώ Σπυρέλη με τίτλο «Ο λογοτέχνης Πάνος Δ. Λαζαρόπουλος, Χρονολόγιο – Εργογραφία – Βιβλιογραφία – Ανθολόγιο: από το 1994 έως το 2024» από τις εκδόσεις της Παπαχαλαμπεΐου Δημόσιας Κεντρικής Βιβλιοθήκης Ναυπάκτου, σειρά «Νεοέλληνες Συγγραφείς – Βιβλιογραφία – 7».

Ευχόμαστε ολόψυχα στον φίλο μας Πάνο να είναι πάντα ακμαίος και να απολαμβάνει τους πνευματικούς κόπους της πολύχρονης προσφοράς του.

Σ.Τ.

Σημείωση

Συγχαρητήρια στην προαναφερόμενη Δημ. Βιβλιοθήκη για την ανάδειξη έργων ανθρώπων του πνεύματος καθώς και στην σ. Χρ. Σπυρέλη για την επιμέλειά τους.

• Κόνιτσα 25-1-2025

Προς τη Δ/ση του περιοδικού «Κόνιτσα» κύριον Σωτήρη Τουφίδη Κόνιτσα κ. Τουφίδη ευχόμενη υγεία και ό,τι καλύτερο, παρακαλώ δημοσιεύσετε στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» ορισμένες σκέψεις μου. Διαβάζοντας τα δύο βιβλία που

είχα την τιμή να μου δωρίσει ο Αξ/μος κ. Βασίλης Νιτσιάκος, Λαογράφος καθηγητής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, με τίτλους: Το Σώμα θυμάται και 2) Του Πόνου Ποίηση, είναι πολύ εποικοδομητικά και τα δύο και τυχεροί είναι εκείνοι που θα τα έχουν.

Η αυθεντική αλήθεια που προβάλλεται στο 1ο) Βιβλίο με τις προσωπικές εμπειρίες του πιο πάνω κ. Βασίλη Νιτσιάκου και των λοιπών αναφερομένων σ' αυτό, από την Νηπιακή ηλικία, την Εφηβεία και την ενηλικίωση, του γνήσιου εκπροσώπου των Βλάχων της Στάνης της ΠΙΝΔΟΥ.

Είναι, πιστεύω, μοναδική και η Λαογραφία αναμφισβήτητη, την οποία είχε την τιμή να διδάσκει στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και ανώτερα Πανεπιστήμια του Εξωτερικού. Τυχεροί ήταν οι φοιτητές του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και ελπίζω κάθε τι που δημιουργεί, να είναι Μοναδικό.

το 2ο βιβλίο του πόνου (ποίηση)

Είναι εξαιρετικό καθώς, αποδεικνύεται η άριστη ικανότητά του να διδάσκει γενικά, από το έναυσμα που δίνει στον κατέχοντα το βιβλίο του, να διεγείρει τις τυχόν ικανότητές του στην ΠΟΙΗΣΗ, συμπληρώνοντας το κενό στη σελίδα που αναφέρει κάποιο θέμα και σκοπίμως υπάρχει.

Η αρχή είναι το ήμισυ του παντός

και η φαιά ουσία του εγκεφάλου ρυθμίζει τα περαιτέρω.

Οι Βλάχοι της σπάνης της ΠΙΝΔΟΥ και όχι μόνο είναι υπερήφανοι για τον πιο πάνω Λαογράφο, γιατί η Ελλάδα πρέπει να μένει αυθεντική και περήφανη, ώστε το μέλλον της να είναι όχι μόνο αντάξιο του ένδοξου παρελθόντος της αλλά λόγω των διαχρονικών εξελίξεων

σ' όλους τους τομείς και μελλοντικά.

Οι Νέοι μας έχουν την ικανότητα αρκεί να τους δώσουμε κίνητρα.

Στον αξ/μο κ. Νιτσιάκο Βασίλη, και αγαπητό Λάκη, χίλια ευχαριστώ για το ξεχωριστό δώρο που μου χάρισε.

Άννα Ευγ. Χούσου

Κόνιτσα 1954.

Η Ευγενία Φασούλη με τα νήπια. (Φωτ. αρχ. Μάρραιν)

Δραστηριότητα του Ε.Ο.Σ. Κόνιτσας Φθινοπωρο - Χειμώνας 2024 - 25

- 15 Σεπτεμβρίου 2024
Κορυφή Τραπεζίτσας σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Σ. Ιωαννίνων
- 29 Σεπτεμβρίου 2024
Σιάδι Μύγας
- 13 Οκτωβρίου 2024
Γράμμος, Αετομηλίτσα - Αυχένas Κιάφας - Κορυφή Περήφανο - Γκέσος
Με τους ορειβατικούς συλλόγους Δυτικής Ελλάδος, Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας.
Διαμαρτυρία για την παράνομη διάνοιξη δρόμου στις κορυφές του Γράμμου
- 20 Οκτωβρίου 2024
Κόνιτσα - Σιάδι Μύγας - Λημέρια Κλεφτών - Λούτσα Κάτσανου - Βρυσοχώρι
σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Σ. Ιωαννίνων
- 27 Οκτωβρίου 2024
Τύμψη, κορυφή Πλόσκος
σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Σ. Ιωαννίνων
- 3 Νοεμβρίου 2024
Διάσχιση χαράδρας Βίκου, Μονοδένδρι - Βίκος
- 17 Νοεμβρίου 2024
Σμόλικας, Πουρνιά - Κορυφή Κλέφτης - Δρακόλιμνη - Κεράσοβο
σε συνεργασία με τον Ε.Ο.Σ. Ιωαννίνων
- 22 Δεκεμβρίου 2024
Τραπεζίτσα, Καλύβια
Διάνοιξη, καθαρισμός και σήμανση του παλιού μονοπατιού από τα Πλατανάκια
στην θέση Καλύβια
- 19 Ιανουαρίου 2025
Τραπεζίτσα, Καρουτιά και επιστροφή
- 26 Ιανουαρίου 2025
Σμόλικας, ορειβασία με χιονορακέτες
Φούρκα - Ρωμιός - Μπογδάνι - Σκάλα Μόσιας και επιστροφή
- 9 Φεβρουαρίου 2025
Τύμψη, ορειβασία με χιονορακέτες
Βραδέτο - Αυγερινός - Πέρασμα Καρτερού και επιστροφή
- 16 Φεβρουαρίου 2025
Άνω Κλειδωνιά - Πάπιγκο - Κόκκινο Λιθάρι

2024_10_13 Γράμμος,
Αετομηλίτσα - Αυχένας Κιάφας - Κορυφή Περήφανο - Γκέσος 2

2025_02_09 Βραδέτο - Αυγερινός - Πέρασμα Καρτερού

ΠΡΟΣ ΔΗΜΟ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

ΔΗΜΑΡΧΟΝ : κ.Α. ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ

ΑΝΤΙΔΗΜΑΡΧΟΥΣ :

κ.Ν. ΚΑΛΤΣΟΥΝΗ

Κ.Ν.ΣΤΡΑΤΟ

[Διά μέσου του περιοδικού<Κόνιτσα>]

Κύριοι,

με αφορμή τις πρόσφατες καταστροφικές πλημμύρες στην Ελλάδα και Ισπανία, από ακαθάριστα και μπαζωμένα ρέματα- χειμάρους , σας ερωτώ εάν καθαρίστηκε ποτέ, ή πρόσφατα ο σκεπαστός αγωγός του ρέματος / λάκκου <λάκκος του Ρούβαλη> , «Ο ΠΑΜΠΛΙΑΚΑΣ» [όπως ο Θωμάς Ζιώγας αναφέρει] , από το Δημαρχείο έως και την παλαιά λαχαναγορά. [συνημμένη φωτογραφία από το αρχείο Κώστα Μπούσμπουλα] .

Ως γνωστόν το Δημαρχείο κτίστηκε επί χούντας επάνω στον σκεπασμένο αγωγό και μπαζωμένο ρέμα-λάκκο του Ρούβαλη , όπως και το parking που διαμορφώθηκε πίσω από το Δημαρχείο . Επίσης ένα άλλο επικίνδυνο σημείο , είναι το μπαζωμένο ρέμα του Μπέρκου , το σημερινό parking στην πλατεία «Φριζή» [πίσω από τα ΚΤΕΛ] . Υπάρχουν δε και άλλοι χείμαροι- ρέματα που μπαζώθηκαν επάνω σε υπόγειους αγωγούς και πρέπει να καθαριστούν.

Στην Αθήνα τα σκεπαστά τμήματα του Κηφισού τα καθαρίζουν...

Σε καταστροφές από μεγάλη βροχόπτωση και πλημμύρα θα ισχυριστείτε ακραία καιρικά φαινόμενα ;

Με τιμή
Γ. ΜΑΡΡΑΙΗ

• Την Παρασκευή 24 Ιανουαρίου 2025 ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας Παπασπύρου, εκπροσωπώντας τον Δήμο Κόνιτσας, παρέστη στην τελετή απονομής βραβείων στο «Riviera Coast» στο πλαίσιο των «Best City Awards 2025», που διοργανώθηκαν για όγδοη χρονιά από την Boussias Events υπό την αιγίδα της ΚΕΔΕ.

Μέσω των Best City Awards αναδεικνύονται καινοτόμες πρακτικές ή λύσεις που εφαρμόζονται σε όλη την Ελλάδα και οδηγούν σε ευφείς, αειφόρες και οικονομικά βιώσιμες πόλεις.

Στην τελετή βραβεύτηκαν Περιφέρειες, επιχειρήσεις, ερευνητικά κέντρα και Δήμοι, μεταξύ των οποίων και ο Δήμος Κόνιτσας που βραβεύτηκε με βραβείο της κατηγορίας Gold στην κατηγορία «Βιώσιμη Ανάπτυξη Υποδομών/ Sustainable Infrastructure Development».

Ο Δήμος Κόνιτσας εκφράζει θερμές ευχαριστίες στους διοργανωτές και σε όλους εκείνους που συνέβαλαν τα μέγιστα στην ευόδωση της εν λόγω βράβευσης.

Με τον Διοικητή της VIII Μ/Π Ταξιαρχίας Ταξίαρχο Βασίλειο Κολιό, συνοδευόμενο από τον Διοικητή του 583 Τ.Π. Αντισυνταγματάρχη Αθανάσιο Γιαννούλη, συναντήθηκε ο Δήμαρχος Κόνιτσας Ανδρέας Παπασπύρου την Πέμπτη 6 Φεβρουαρίου 2025 στο δημαρχείο.

Η συνάντηση είχε εθιμοτυπικό χαρακτήρα, μετά την πρόσφατη ανάληψη καθηκόντων του νεοπροαχθέντος Ταξιάρχου και δό-

θηκε η ευκαιρία να συζητηθούν διάφορα θέματα τοπικού ενδιαφέροντος.

Ο Δήμαρχος συνεχάρη τον Ταξίαρχο για τα νέα του καθήκοντα και ευχήθηκε δύναμη και επιτυχία στο έργο του. Επιπλέον, ευχαρίστησε για την επίσκεψη και το ενδιαφέρον του για την ακριτική περιοχή μας.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ ΜΗΝΥΜΑ

Με ιδιαίτερη χαρά εκφράζουμε θερμά συγχαρητήρια στον νεοεκλεγέντα Πρόεδρο της Ελληνικής Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνο Τασούλα.

Η επάξια εκλογή του είναι ιδιαίτερα τιμητική για την Ήπειρο, την γη που τον γέννησε και διαμόρφωσε τις αξίες του.

Γεννημένος στα Ιωάννινα, με ρίζες βαθιά συνδεδεμένες με την ιστορία και την παράδοση της Ηπείρου, ο κ. Τασούλας υπηρέτησε με συνέπεια και ήθος το δημόσιο βίο, διαγράφοντας μια πορεία ευθύνης και προσφοράς.

Η πολυετής εμπειρία του, η βαθιά γνώση και η ακεραιότητα που τον διακρίνει αποτελούν εχέγγυα επιτυχίας στο ύψιστο αξίωμα της χώρας. Εκφράζουμε τη βεβαιότητα ότι θα ανταποκριθεί πλήρως και με συνέπεια στο ρόλο που αναλαμβάνει.

Η Κόνιτσα και γενικότερα η Ήπειρος έχουν κάθε λόγο να αισθάνονται ιδιαίτερη υπερηφάνεια.

Ευχόμαστε στον νεοεκλεγέντα Πρόεδρο δύναμη και κάθε επιτυχία στην άσκηση των καθηκόντων του προς όφελος της πατρίδας και των πολιτών της.

Ο Δήμαρχος Κόνιτσας
Ανδρέας Παπασπύρου

ΣΧΟΛΙΑ

• Το θέατρο του παραλόγου...

... Χιλιάδες Παλαιστίνιοι επιστρέφουν στη βόρεια Γάζα μετά τη συμφωνία κατάπαυση των συγκρούσεων... (Δελ. ειδήσεων ΕΡΤ μ.μ. 28/1).

Αφού οι κατατρεγμένοι Παλαιστίνιοι (όσοι γλίτωσαν από τους βομβαρδισμούς) ξεσπιτώθηκαν από τη Β. Γάζα, τώρα, μετά από μήνες, οι «φιλέσπλαγχνοι» Ισραηλίτες τους επέτρεψαν να γυρίσουν στον τόπο τους.

Σε ποιά σπίτια να κατοικήσουν αφού έγιναν «Γης Μαδιάμ» από τους βομβαρδισμούς;

Αφού πλούτισαν οι πολεμικές βιομηχανίες των Αμερικάνων, εφοδιάζοντας τους Εβραίους με τεράστιες ποσότητες όπλων, τώρα ήρθε η ώρα να κάνουν «μπίζνες» οι κατασκευαστικές Εταιρείες που περίμεναν τόσον καιρό την ευκαιρία!

Ο Μάσκ του Τράμπ και όλοι οι Μασκ-αράδες του πλούτου δε λογαριάζουν το αίμα των λαών που χύνεται, αρκεί να θησαυρίζουν...

«Όμορφος κόσμος, ηθικός, αγγελικά πλασμένος» όπως λέει και ο Ποιητής!...

Σ.Τ.

ΕΙΔΗΣΕΙΣ

• Με χορούς και πυροτεχνήματα που φώτισαν την πόλη και τον ουρανό υποδέχτηκαν τον καινούργιο χρόνο Κονιτσιώτες και επισκέπτες οι οποίοι προτίμησαν να περάσουν αυτές τις μέρες στην περιοχή μας.

• Κι εφέτος τα Θεοφάνια γιορτάστηκαν με πλήθος κόσμου που συμμετείχαν στον

αγιασμό, όπως και πέρυσι, στη γέφυρα του Αώου.

• Στον Σαραντάπορο (κάτω από τη γέφυρα Ζέρμας-Κάντσικου) έρριξαν το Σταυρό φέτος οι Μαστοροχωρίτες, ακολουθώντας το παράδειγμα των Κονιτσιωτών.

• Επιτέλους είδαμε και μια «άσπρη μέρα» με το χιόνιο που έπεσε από την πλατεία και άνω ξημερώνοντας στις 13 Γενάρη.

• Με την έλευση του νέου χρόνου, κατά το έθιμο, πολλοί Σύλλογοι έκοψαν την Πρωτοχρονιάτικη πίτα.

• Στις 12/1 η Τ.Ο. Ν. Δημοκρατίας.

• Στις 17/1 η Δημόσια Βιβλιοθήκη.

• Στις 19/1 ο Σύλλογος Γυναικών «Η Μυρτάλη».

• Με προκήρυξη του Α.Σ.Ε.Π., εγκρίθηκε η πρόσληψη δυο θέσεων μονίμου προσωπικού με την ειδικότητα ΔΕ Χειριστών Μηχανημάτων Έργου στον Δήμο Κόνιτσας.

• Στις 3//25 έκοψε την πίτα της η Χορωδία Ενηλίκων Κόνιτσας.

• Συνεχίζονται τα έργα αποχέτευσης. 4/2/25 έφτασαν στο Κέντρο.

• Με λαμπρότητα γιορτάστηκε στις 16/2/25 η Παναγία η Πληκατιώτισσα με λειτουργία και προσέλευση αρκετού κόσμου.

• Στις 20/02/2025 τα μέλη του ΚΑΠΗ του Δήμου μας, με κέφι και πολύ χορό γιόρτασαν την ημέρα της Τσικνοπέμπτης, σε μία εκδήλωση γεμάτη χαρά και παραδοσιακές γεύσεις. Διασκέδασαν τραγούδησαν, αντάλλαξαν ευχές και απόλαυσαν ένα όμορφο μεσημέρι.

Ευχαριστούμε θερμά όλους εκείνους που συνέβαλαν στην επιτυχία της εκδήλωσης και ιδιαίτερα τα μέλη του ΚΑΠΗ που με την ζωντάνια και το χαμόγελο τους έκαναν την γιορ-

τή ξεχωριστή

- Την Πέμπτη 13/02/02025 στο χώρο του ΚΑΠΗ Κόνιτσας διενεργήθηκαν και οι εκλογές της Άμισθης Επιτροπής του ΚΑΠΗ.

Μετά το πέρας των εκλογών πραγματοποιήθηκε η ετήσια κοπή της Πρωτοχρονιάτικης βασιλόπιτας, όπου μας τίμησαν με την παρουσία τους η κ. Νάκου Αγνή (Αντιπεριφερειάρχης αντί του Περιφερειάρχη), Ο Δήμαρχος Κόνιτσας, ο Αρμόδιος Αντιδήμαρχος οι σεβαστοί πατέρες καθώς και όλα τα μέλη του ΚΑΠΗ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ:

- Στις 9/9/2024 ο Παντελής και η Θεοδώρα Κορτσινόγλου απόκτησαν κοριτσάκι στα Γιάννενα.
- Σιώρος Κων/νος και Χούσου Αγγελική απέκτησαν κοριτσάκι στις 28/1/2025
- Κρυστάλλης Νικόλαος και η Τσούκα Αλεξάνδρα απέκτησαν κοριτσάκι 19/2/2025

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

- Στις 26/12/24 ο Βασίλης Μάλιακας και η Ευαγγελία Κατσαούνη βάπτισαν την κορούλα τους στα Γιάννενα. Όνομα: Βασιλική. Ο παππούς Πέτρος και η γιαγιά Πηνελόπη Μάλιακα εύχονται να τους ζήσει.

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ:

- Σιούτης Ιωάννης 6-2-25 Δροσοπηγή ετών 102
- Βίνος Ευστάθιος 4-1-2025 Κόνιτσα ετών 80
- Μησιακούλη Μερόπη 6-1-2025 Κόνιτσα ετών 97
- Δερβένη Δήμητρα 8-1-2025 Μαζίου ετών 70
- Γαϊτανίδου Έλλη 9-1-2025 Κόνιτσα ετών 91

- Γιαννάκη Αλκιώνη 14-1-2025 Κόνιτσα ετών 71
- Σταύρου Ευθαλία 16-1-2025 Ηλιόρραχη ετών 89
- Γαϊτανίδης Απόστολος 16-1-2025 Κόνιτσα ετών 84
- Κωνσταντινίδου-Παπαγεωργίου Αντιγόνη 17/1/2025 Κόνιτσα ετών 96
- Στράτου Βαρβάρα 20-1-2025 Μάζι ετών 90
- Στράτου Μάρθα 20-1-2025 Μάζι ετών 89
- Ζεϊνίου Βασιλική 22-1-2025 Κλειδωνιά ετών 99
- Βάρνας Χρήστος 24-1-2025 Κόνιτσα ετών 73
- Παπαχρηστίδου Ελένη 28-1-2025 Κόνιτσα ετών 102
- Μπάρμας Γεώργιος 30-1-2025 Ελεύθερο ετών 74
- Ντίνος Σπυρίδων 3-2-2025 Καλλιθέα ετών 85
- Δάσκαλος Ιωάννης 14-2-2025 Καβάσιλα ετών 75
- Πατήρ Σιώζος Γεώργιος-Κοσμάς 23-2-2025 (ιερομόναχος) Κόνιτσα ετών 86
- Αλεξίου Χρυσούλα Κόνιτσα 26-2-2025 ετών 92
- Ζούνης Χριστόφορος 6-1-25 ετών 86 Βούρμπιανη

ΜΝΗΜΗ:

- Στη μνήμη του Στάθη Βίνου η οικογένειά του προσφέρει στο περιοδικό «ΚΟΝΙΤΣΑ» το ποσό των 50 ευρώ.

Εκοιμήθη ο Ηγούμενος της Μονής Παναγίας Στομίου Κόνιτσας πατήρ Κοσμάς Σιώζος

Την Κυριακή 23 Φεβρουάριου εκοιμήθη ο Ηγούμενος της Μονής Παναγίας Στομίου Κόνιτσας Αρχιμανδρίτης πατήρ Κοσμάς Σιώζος, αφήνοντας πίσω του μεγάλο έργο. Ένας σπάνιος άνθρωπος, Άγιος Λειτουργός του Κυρίου που έχαιρε ιδιαίτερης αποδοχής και σεβασμού στην τοπική κοινωνία και όχι μόνο.

Υπήρξε εμβληματική και ασκητική μορφή, ταπεινός συνεχιστής του έργου του Αγίου Παϊσίου. Με ιδιαίτερο ζήλο και αγάπη φρόντισε την ανακαίνιση του κελιού του Αγίου Παϊσίου, τη συντήρηση της Μονής και εντός του περιβάλλοντός της, την οικοδόμηση ενός μικρού παρεκκλησίου προς τιμήν του Αγίου.

Η Εξόδιος Ακολουθία τελέστηκε στον Ναό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού τη Δευτέρα 24 Φεβρουάριου, προεξάρχοντας του Μητροπολίτη Μεσογαίας και Λαυρεωτικής κ.κ. Νικολάου, σε κλίμα συγκίνησης με πλή-

θος κόσμου. Η σορός του οδηγήθηκε στην τελευταία του κατοικία στην Ι. Μονή Στομίου, στην οποία αφιέρωσε όλη του τη ζωή.

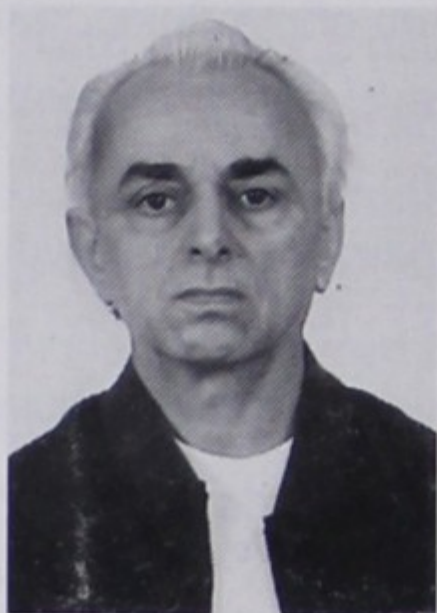
Το παρών έδωσαν αρχιερείς, ο Αρχηγός ΓΕΣ, ο Διοικητής του Γ' ΣΣ, Βουλευτές, ο Γενικός Περιφερειακός Αστυνομικός Διευθυντής Ηπείρου, ο Συντονιστής Επιχειρήσεων Πυροσβεστικής Ηπείρου, Δυτ. Μακεδονίας και Ιονίων Νήσων, ο Περιφερειάρχης Ηπείρου με συνεργάτες του, ο Δήμαρχος, πολίτευτές, στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, εκπρόσωποι του Στρατού, της Ελληνικής Αστυνομίας, Πυροσβεστικής, τοπικών Συλλόγων, φορέων και οργανισμών, κληρικοί και πλήθος πιστών.

Η εκδημία του πατρός Κοσμά προκάλεσε βαθιά θλίψη σε όλους, αφήνοντας ένα δυσαναπλήρωτο κενό στην τοπική εκκλησιαστική κοινότητα. Αιώνια του η μνήμη!

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

† Γιώργος Μαυρογιάννης

Γιώργος Μαυρογιάννης

Στις 4/3/25 έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 89 χρόνων ο αξιαγάπητος φίλος μας Γιώργος.

Τον βλέπαμε πάντα ακμαίο και

δεινό πεζοπόρο και πας φαίνεται απίστευτο πως χάθηκε ξαφνικά ένας τέτοιος άνθρωπος.

Γεννήθηκε στο Μέτσοβο, σπούδασε σε δύσκολους καιρούς και Γεωπόνος διορίστηκε στο υποκατάστημα της Αγροτικής Τράπεζας στην Κόνιτσα μέχρι τη συνταξιοδότησή του. Συνειδητός υπάλληλος, αkéραιο χαρακτήρας, καλότροπος, ανθρωπιστής, έγινε αγαπητός στους Κονιτσιώτες αποκτώντας πολλούς φίλους και μετά ως συνταξιούχος πια, επισκεπτόταν τακτικά την Κόνιτσα που θεωρούσε δεύτερη πατρίδα του.

Ενδιαφερόταν για την πρόοδο και πολλές φορές αρθρογραφώντας στο

περιοδικό μας, έκανε προτάσεις και μελέτες για την αξιοποίηση της περιοχής.

Άνθρωπος καλλιεργημένος με πνευματικά ενδιαφέροντα αξιοποιούσε τον χρόνο του με την μελέτη και τη συγγραφή βιβλίων συνεργαζόμενος και με το περιοδικό μας. Πριν από τον θάνατό του λάβαμε το τελευταίο χειρόγραφο με την συνδρομή του. Που να το φανταστούμε ότι θα μας εγκατέλειπε έτσι ξαφνικά!

Με το περιοδικό για τύπωμα, ίσα που προλαβαίνουμε να γράψουμε τούτα τα λόγια:

Φίλε Γιώργο σε αποχαιρετούμε νοερά στο τελευταίο και αγύριστο ταξίδι, με την ευχή να 'ναι ανάλαφρο το χώμα της πατρικής γης που σε σκεπάζει και ο χρόνος να ρίξει βάλαμο στις καρδιές των συγγενών σου ν' αντέξουν την απουσία σου. Τους ευχόμαστε, ολόψυχα, συλλυπητήρια.

Σωτ. Τουφίδης

Παρακαλούμε τους συνεργάτες και φίλους του περιοδικού μας να είναι όσο πιο σύντομοι μπορούν στα κείμενα που μας στέλνουν και να αναφέρονται κυρίως στην ιστορία, παράδοση, προβλήματα της περιοχής μας κ.ά. Έτσι, θα δημοσιεύονται περισσότερες εργασίες προς ικανοποίηση όλων.

Οι πρόγονοί μας συμβούλευαν:

«Ουκ εν ιο πολλώ ιο ευ...» και «ιο λακωνίζειν εσι φιλοσοφείν».

Συνδρομές

Σπύρου Γεωργ. Γερμανία	80€
Νούτσης Κων/νος Αθήνα	50
Στρασιάνης Δημ. Αθήνα	80
Μανουσιαδάκης Ιωσήφ Αθήνα	40
Μαυρόφτα Γιαννούλα Αθήνα.....	20
Τζήμος Ηλίας Αθήνα	60
Παπανώτη Μαρία Αθήνα	30
Παρανυχιανάκης Νίκος Αθήνα.....	20
Γεωργίου Νιόβη Αθήνα	25
Μησιακούλη Ανθή Αθήνα.....	50
Σακκά Βασιλική Αθήνα	20
Πύρρου Πηνελόπη Αθήνα.....	50
Στέρτσου Ανθούλα Αθήνα	20
Γκότζου Ανθούλα Αθήνα	30
Παρανυχιανάκης Ζαχαρίας Αθήνα	50
Παγανιά Βαρβάρα Αθήνα.....	20
Τάτση Πολυξένη Αθήνα	20
Μίσσιου Μαρίκα Αθήνα.....	20
Μπετζούνης Σταύρος Θεσσαλονίκη	20
Βλάνος Χρήστος Θεσσαλονίκη.....	20
Τσουμάνης Χρήστος Θεσσαλονίκη.....	20
Λύρας Δημ. Θεσσαλονίκη	20
Ζήνδρος Βασ. Γιάννινα.....	20
Τζιάλλας Ιωάν. Γιάννινα	20
Ξάνθου Αικατ. Γιάννινα.....	20
Δρακονταειδής Φιλ. Γιάννινα	40
Καλλιντέρη Αμαλία Γιάννινα	20
Ζαφείρη Φωτεινή Γιάννινα.....	20
Κανάτσης Τάσος Γιάννινα.....	50
Αδάμος Γεωργ. Γιάννινα	20
Μούσιος Χαρ. Γιάννινα.....	20
Κοκοβέ Ανθούλα Γιάννινα.....	50
Οικονόμου Χρήστος Γιάννινα.....	40
Δερδέκης Χρήστος Ελεούσα	40

Παπαζήσης Ζήσης Γιάννινα.....	20
Γιούτσου Ουρανία Γιάννινα	20
Παπαδίας Δημ. Γιάννινα.....	20
Γαϊτανίδης Προδ. Γιάννινα	20
Τζίνας Κώστας Γιάννινα	20
Ιερό Ησυχαστήριο Βασιλικά	20
Αρβανίτης Αθαν. Ναύπλιο	20
Πριμικήρης Γεωργ. Καβάλα.....	20
Χουλιάρα Σοφία Καλαμάτα.....	50
Παπαδημάτου Αρετή Κεφαλονιά	20
Κουσιαφέ Θεοδώρα Μοσχάτο	20
Δημάρατου Κατερίνα Κόνιτσα	50
Κυρτζόγλου Θύμιος Κόνιτσα	50
Κορτσινόγλου Αποστ. Κόνιτσα	20
Κορτσινόγλου Γαβρ. Κόνιτσα	20
Νικολάου Κοσμάς Κόνιτσα	60
Κίτσιος Αθαν. Κόνιτσα	50
Χατζημελετίου Φρειδ. Κόνιτσα	20
Μάλιακας Πέτρος Κόνιτσα	20
Σπέλλας Χρήστος Κόνιτσα	20
Κήτας Νίκος Κόνιτσα	20
Καβελίδης Προδρ. Κόνιτσα	20
Κίτσιου Μαρία Κόνιτσα	20
Τζινέρης Παντ. Κόνιτσα	20
Τρομπούκης Δημ. Κόνιτσα	20
Χρησιιάς Βασ. Κόνιτσα.....	20
Ζάμπου Αμαλία Κόνιτσα	20
Φουνταράς Κώστας Κόνιτσα	50
Καρράς Νίκος Ηλιόρραχη	30
Παπαδίας Νικ. Ελεύθερο.....	20
Λάκκας Σωτ. Μάζι.....	20
Κωστάκης Παν. Αμάραντος	20
Κοτσιάφτης Βαγγ. Μάζι.....	20
Μαυρογιάννης Γεωργ. Μέτσοβο	25
Μπούζαλης Θεοφ. Μέτσοβο	25

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν πάντα
τις απόψεις αυτών που τα υπογράφουν.

Θεοφάνεια στα Μαστοροχώρια (Φωτ.: Γ. Κυπαρίσσης)

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010	
ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR	
Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/ση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ
Ταχ. Γραφείο ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας 2573

